

KURDISTAN PRESS

Rojnameya 15 rojîn - 15 Gûnlûk Gazete

Kurucûsî / Sazgêr
Orhan Kotan

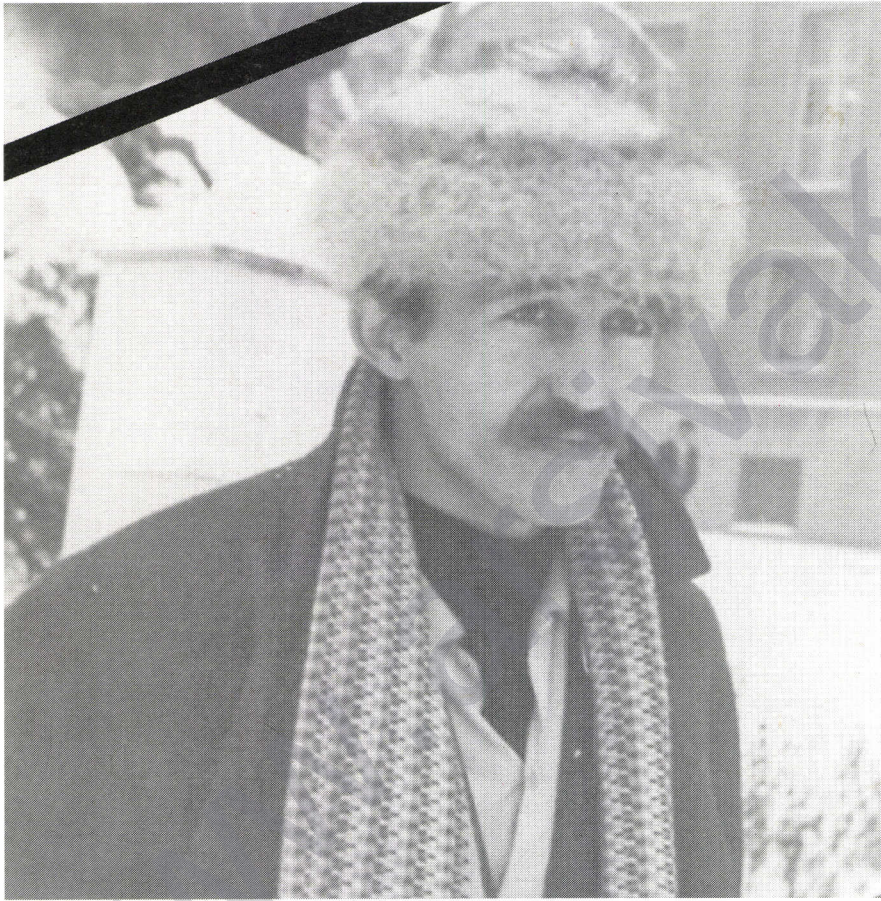
Êvar baş Helbestvano

RÛPEL 17

**DAXWIYANIYA
ÇAPEMENÎ**

**Gelê
Kurd
Laweke
xweyî
Hêja
Wendakir!**

RÛPEL 18-19

bizden selam söyle oradakilere

SAYFA 13

**BASIN
AÇIKLAMASI**

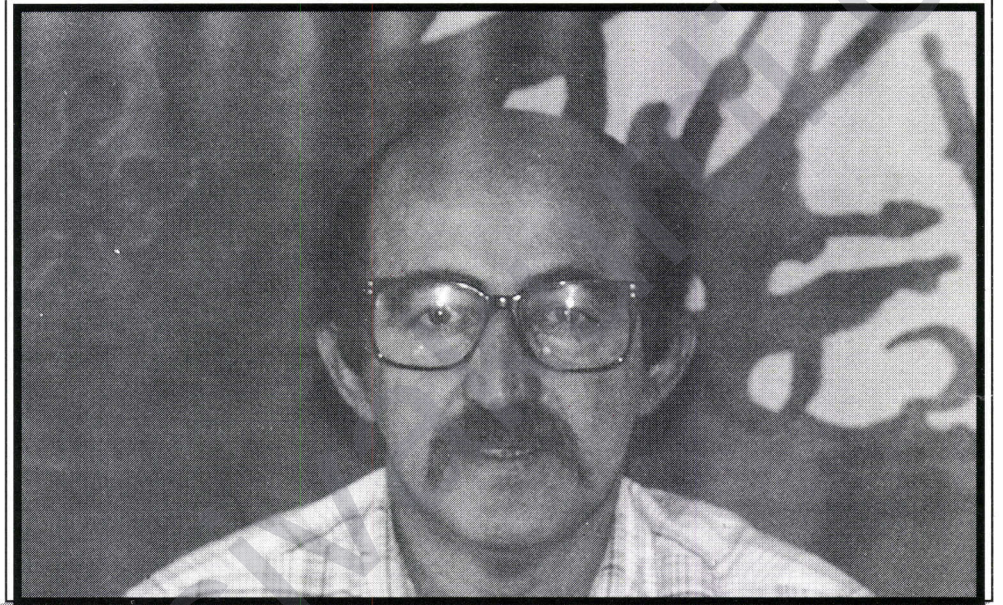
**Kürt
Ulusü
Değerli Bir
Evladını
Yitirdi!**

SAYFA 20 - 21

BAŞ
YAZI

*“Ez bi serbilindî
li dinê dinihêrim...”*

1944 - 1998

*“Gururla Bakıyorum
Dünyaya...”*

Sensiz koca bir yıl...

Serdar KOTAN

evgili Ağabey...

Yetişemedim....

Son bir kez olsun,
hüzün dolu gözlerini
göremeden, Son bir
kez “‘şebab’ yine
mi sen!”
sözcüklerini
duyamadan, son
bir kez kavga
edemeden,
bıraktın bizi...

Tipki bir gülün
solduğu anın

çaresizliği gibi.... Su

versen fayda etmez, sarılsan,
kucaklasan, gözlerini zorla açsan,
yok..yok...

Fayda etmez...

Lanet olası uçak iki saat rötâr
yapacak anı bulmuşdu sanki!
Akşamüstü, boğuk bir iskandinavya
yazında, sessiz inmişim Arlanda
havaalanına, biraz da yorgun.
Karşılaşacağım ve ömrü billah
kabullenemeyeceğim manzarayı
bilircesine... Onaltı Yirmi de
gittin... mütevazı, bütün mücadele
hayatına yaraşır bir şekilde. Onsekiz
de Karolinska'nın
merdivenlerindeydim...

Hastahaneleri hiç sevmezdin... Çok
soğuk ve ürkütücü gerçekten de...
Ayaklarım nasıl da gözlerini
mahsunca kapattığın odaya
sürükledi beni bilemiyorum, ama, o
ölüm sessizliğinde, dudaklarındaki
sıcak tebessümün, hüzünlü
gözlerindeki küçüçük bir pırıltı,
“yok ya, şaka bu bak gözlerini
kıpırdatıyor” sözcüklerinin gayri
ihtiyari ağzımdan dökülmesine
neden olmuşdu...

Ancak, en az senin vücudundaki o
sıcaklık kadar, ölüm de bir o kadar
soğuk du. Bir an iyi ki gittin dedim
içimden, boğulan hıçkırıklar
arasında... Kesilen iki bacağını
görmemen daha da iyi oldu...

Çünkü, bütün telaşın, sağlığını alt-
üst etmen, ömrünü kısaltmanın
temel nedeni, yürütebilmek,
yerinde duramamak hissiydi.
Yok, hüzünlenmeyeceğiz artık...
'80 darbesinde işkencede direnerek
aramızdan ayrılan Yaşar için
yazmıştın ya... “seni düşünürken /
hüzünlü türküler söylemeyeceğiz,
hayır / marşlarla, destanlarla
gerilerek / gererek alandan alana
bayrakları / baştan ayağa / umutla /
sevdayla / ve öfkeyle çoğalacağız
biraz da...”

Evet, hüzünlü türküler
söylemeyeceğiz, ama, bilirsin ki,
doğal olma, olduğun gibi görünme
temel felsefendi. Bırak iki damla
göz yaşı, toprağını sulasın. Kızma!
Hüzün yok, hatta zaman zaman
mezarının başında kahkahalar da
atıyorum, “ilginç” anlar gözlerimin
önünde canlanınca...

Dicle ile Fırat'ı motiflerdin hep...
Biliyor musun, hala “Dicle kan
akıyor...” ve “Parça parça
cesetlerle kararmış Fırat /
Gramofanlar suskun / Ve gencecik
gelinlerin rahminde kasatura”
Kıvanç duymalısın... Hayat her
geçen gün seni doğruluyor... 91'de
Kürdistan'ın en sigortalı ve en
ekabir kadrolarına program
açmıştın. “Bu tezleri bugün tartışma
cesareti gösteremezsek, yarın geç
olur” demiştin. Seni anlamadılar.
Saldırdılar... Döneklikle,
kaypaklıkla suçladılar...
O güzel kahkalarından birini
patlatmanı istiyorum şu an...
Lütfen!

Secdeye durmuşlar biliyor musun,
üç kuluallah, bir elham eşliğinde...
Atatürk'e övgüler düzen, Misak-ı
Milli diye diye altına kaçırın, bez
bile tutmayan sahte politikanın
arkasından... Barış diyorlar,
kardeşlik diyorlar...

Ve biliyor musun; en önemlisi,
yoldaşlarımızın bacaklarında,
karınlarında hala duran, adres
tanımayan “dost” kurşunları
unuturcasına, bir parça makale, bir
parça mikrofon uğruna bunları
yapıyorlar... Şimdi hatırlıyorum.
Sana nasıl da kızmışdım, bu tür
sürtüngeçenleri “çeyrek aydın” olarak
niteleyince.. Kürt aydını suçlamayı
bir türlü kaldıramıyordum... Ama,
bir kez daha haklı çıktın...

“Sümüklü” bile yan çizdi, imam
nikahı kıydıktan sonra... Sana ne
kadar içerlemiştim, “bak poliste
ötmüş, al sana ifadesini” dediğinde.
Sahte olduğunu düşünüyordum.
Beni tahrik etmek istediğini
düşünüyordum. Ardından savcılık
ifadesi de elime ulaştı. Üzüldüm,
hayıflandım... Diğerlerini kaale
almıyorum... Altlarından nice
pislikler çıkacağından emin
olduğum için, onları tarihe havale
ediyorum... Yalnız, beni çok,
duygulandıran bir olaydan
bahsetmeliyim... Geçen evi
düzelttik “Monco” ile birlikte. Hiç
bir şeyine karışmak istemedik, bir
dönem böyle kalması psikolojimiz
için gerekli. Ancak gardrobunu
toplamalıydık. Yıkayıp,
paketlemeyi düşündük. Dilan
bırakmadı. “Babamın kokusu
kalmalı” diye, naftalinde
sürdürmedi. Öylece topladık.
Gardrobundan, aradan 15 yıl
geçmesine rağmen, “Kürt”Yakup’a
ait 4 takım elbise çıktı. Onları
yıllarca saklamanın ne büyük bir
vefa örneği olduğunu kavradığımda
çok duygulandım. Ancak bilmelisin
ki, vefa yok. Onun için ölçülerimde
köklü değişiklikler olacak bilesin...
Çok yakınlarda olmasına rağmen
son selama gelmedi.... Artık ne
demeli, yaraları debreştirmeye
gerek yok...

Çok çaba sarf etmiştin, dönekleri
adam etmek için... Fayda etmiyor
bilesin. Kürt hareketine taşıdığın, ve
cenaze töreninde hıçkırıklarını
gemleyemediği için konuşamayan
Hatice Abla'nın dediği gibi
“dönmeler en tehlikeliler. Bunlarla
baş edilmez” Hatırlar mısın, şu
sübyancı Selim ile ne kadar
uğraştıydın. Allah var. Hakkını
yememeliyiz. Işık vardı “O’nda”...
Ayağa kaldırmak, geçmişinden

kurtarmak istiyordun. Caş bir aşiretin torunuydu. Bunu kaldıramıyordun. Kürt ulusunu “törelere gereği satmışlardı”. “*Abi nasıl olurda ortaya çıkarım. Böyle bir aşiretin bir torunu olmak bana utanç veriyor*” yakarmaları içinde nihayet Kurdistan Press sayfalarında zorla teşrif ettirmişdin. Yanlış... Bir de sen kabul et artık. Bizim kendi imzamızla yazı yazmamıza asla izin vermedin, ama yoktan yazarlar türettin... Şikayet etmiyorum. Ama hayıflanıyorum. Talebelerin, ne olursa olsun, “resmi yayın”da olsa, gururla selamladığım Med TV’nin motor gücü durumundalar şu anda... Seni Günay’da unutmadı, Cahit’de... Ha bir de siyasete paraşütle inen Yaşar amca... Senden sonra garip bir yazı yazdı, ama yazdı... Ama caş torunları, spastik avukatlar büyük bir ukalalıkla, büyük bir vefasızlıkla senin ajanlığından, karşı devrimciliğinden dem vurdular. Almanya gibi bir ülkede devlete kafa tutan bir örgütün “sempatizanı”nı, körpe bir **arap** kızıyla aldatanlardan daha fazla ne beklenebilir ki!

Annen Fatma Huriye hanım Türkmüş... Büyü bir keşif... Senin de TC’ye pazarlanman da etken olmuş. Vay da vay... Hadi diyelim bu bir görüş... Normal... Üveyiş hanıma ne demeli. Öcalan’ın annesi de Türkmüş, üstelik Türkmen....

Ve de senin sosyal – şovenizme ve saf kan Türk resmi ideolojisine karşı mücadelen orta yerde, belgeleriyle duruyor... Oysa Öcalan Türkleri annesinden dolayı çok seviyormuş. Atatürk’e de hayranlığını belirtiyor... “Sosyolog” sübyancı madem aydın ise neden iki kalemde Öcalan’ın “**anısına**” yazmıyor. Merak mı ediyorum zannediyorsun. Hayır... Bunlar çeyrek aydın bile değiller. Kusura bakma, her zaman bana yazı yazarken kızardın, “kavram üretme” diye. Kızarsan kız, bence bunlar **at sinekleri**...

Hareketin seviyesi çok ucuzlarda seyrediyor, bilesin... O entellektüel birikim, kılı kırk yaran seçme politika ve en önemlisi teorik baraj

yerle bir vaziyette. Kimler arzı endam etmiyor ki politika sahnesinde.... Sübyancılar, jigololar, özürü ve de spastik hukukçular, sakallarının altında iğrenç kamburlar taşıyan dedeler, dönmeler, çocuk koğuşlarında ırza tecavüzden sabık itirafçılar, tescilli MİT ajanı doktorlar, daha kimler... kimler...

Ama, yazacağız... Şu an gücümüz zayıf... Aracımızı bilerek isteyerek, tam da radikal adımların niteliğe ulaşabileceği bir anda, sömürgeci mahkemelerde nedamet getirenlere teslim ettiler. Ne yapalım... Siyaset bu.. Beklemesini, sabır etmesini bilmek zorundayız. En önemlisi de yenilgileri hazmedebilmeliyiz... Bilmelisin ki, artık hiç bir şey gizli kalmayacak. Bu halkı aldatan politikanın rantiyerlerine gerekli ders er ya da geç verilecek...

Haysiyet ve namus için bu gerekli... Ancak, yel değirmenlerine savaş açmak gerekmiyor. Teknolojik patlama çağında, kerpeten varken çiviye çiviyle sökmek herhal akmaklık olsa gerek... Ve en önemlisi yer ve mekan şartlarından soyut sloganlarla bu mücadelenin verilemeyeceği gerçeği... Adım, adım, büyük bir sabır ve ıtinayla, paramparça olan değerleri yerli yerine oturtmak gerekecek. Hele

İmralı Faciası’ndan sonra sabır en aslanan olgu bence bu... Ne dersin? İstanbul’a gidişin yollarımızı kesin hatlarla ayırmıştı. Ve hatta uzun bir dönem küskün kaldın ve çok da kızgındın... İki kez Stockholm’de, iki kez Atina’da yüz yüze ve iki kez de İstanbul’dan telefonla görüştük. Realite Press’in en azından ilk altı aylık çalışmasına katılmamı, alt yapısını oluşturmamı hararetle istiyordun ve bir türlü anlamıyordun. Değişiklik sen de vardı. Ben de yoktu... İlegalite ve legalite sorununda kapışıyorduk. Sana en son, “eğer Türklerle birlikte kardeşçe yaşayacağımızı ve TC’nin bir gram dahi geri adım atacağına birazcık da olsa inancım olsa, hiç tereddüt etmem, ertesi gün yanında olurum,” demiştim... Bir türlü kafalarınızı değiştirmeyeceksiniz diyerek, küfür döşenip telefonu yüzüme kapamıştın. Seni anlıyordum. Çabanın altında, 91

Rizgarî konferansına verdiği tezlerin doğrulanması yatıyordu. Ama sen de beni anlamalıydın... İnanmadığım işlerle uğraşmam söz konusu değil. Bu, bugün için de geçerli... Tek çıkar yolun illegal savaş örgütü perspektiflerine sıkı sıkıya sarılmaktan geçtiğine inanıyorum. Ama tek tip bir ideolojiye de karşıyım. Çoğulculuk esas alınmalı ve her görüşe saygı da duyulmalıdır... Kemalizmin köpekliğini yapmama şartıyla... Anlaşılmayan bir şey daha var... Taha Akyol’un yazısı zorlarına gitmiş bazı çevrelerin, anlamlar çıkarıyorlar, “büyük araştırmacı” edasıyla yorumlar yapıyorlar. Ancak, sen ev, arsa almak için, mehmetçik olmak için Türkiye’ye dönmedin. Ayrıca belgelerle biliyoruz ki, 6 bin itirafçının aramızda dolaştığı bir mücadele pratiğinde, beş kurşuluk kişisel çıkarlar uğruna, havaalanlarında ötenler, Türk elçiliklerine sığınanlar, nedamet belgeleri imzalayanlar, asker kışlalarını dolduranlar var... Bunları gücümüz olursa ele alacağız elbette. Ancak, teoriye uygun pratik sergileme tavrıyla, pazarlıkçı tavrı birbirinden ayırtedebilmeli aydın bir kafa... Sen, ideolojine uygun pratik sergilemek üzere bir adım attın. Kim ki, barış içinde birarada Misak-ı Milli’de yaşayalım diyorsa, çözümü orada arıyorsa, mutlaka ve mutlaka mücadelenin sıcak alanına dönmeli ve Türk hukukunu zorlamalıdır. Böyle düşünüp de bunu uygulamayan asıl büyük bir şerefsizdir, ikirciklidir, içten pazarlıktır... İkincisi ise, hayal etmenin devrimci bir tavır olduğu... Hayal edemeyen nasıl da dönüştürebilir... Sen hayallerin uğruna döndün. TC sınırları içinde “Kürt kimlikli Türkiye vatandaşı” temel tezlerinden biriydi. Ancak, bağımsızlık hayallerine çatmamalıydın. Biz bağımsızlık düşkünü isek, Kürt kafatasçısı değiliz. O halde, akla kara arasındaki gri tonlara saygı esasını gözden kaçırmamalıydın. Her neyse... Geçiyorum...

Fakat, senin tezlerinde ince hatlar vardı. Bugün gözden kaçan da bu... Kürt kimlikli vatandaş demek, TC

Kurdistan Press'de ilk günler / 1986

Anayasası'nın baştan aşağı değişmesi demek. Kemalizmin, "Ne Mutlu Türküm diyene" tezlerinin çöplüğe atılması demek. Bu da Osmanlı'nın mirasçıları için olanaksız. Neyse, hiç ama hiç küçülmedin... Bugün Atatürk'e hayranlığını belirtiyor, ölen Türk ordusuna mensup askerlerin ailelerinden özür diliyor ulu "önder". Gerçi bizler için bu yeni bir olgu değil... Sırf ibret olsun diye '88 de kaleme aldığın, imza kullanmadığın "PKK'yi ehliileştirme operasyonu" başlıklı yazını bu anma sayısında yayınlıyorum. Daha sonra ben de kaleme aldım. Çünkü seninle uzlaşmasak da, bizlere çok şey öğrettin. En azından olguları ayırd edebilmeyi. Stêrka Rizgarî'nin bir sayısında imzasız bir yazı yazmıştım, oldukça uzun. Okuduğunda, "benim ya ıllarımı eşercesine incelemişsin" demiştin. Doğru. Orada öne sürülen tezler, senin tezlerini destekler nitelikteydi. Çünkü, silahlı mücadelenin sulandırılmasında TC taşeronları, bazı "aydınlar" çok çabalar sarf ettiler... M. Ali Birand'ı sen yazdın ve köşeye sıkıştırdın. Hatırlarsın, derin ve uzun açıklamalar yapma

gereği duymuşdu... Sonra, Cengiz Çandar, Doğu Perinçek'i bizler irdeledik ve zincirin halkası TC'nin 75. Yıldönümünde Kemalizme secde durarak dönen "Küçük Yalçın" ile tamamlandı. Şimdi hatırlıyorum. M. Ali Birand Bekaa'yı ziyaret ettiğinde, Öcalan O'na Ulus'taki Atatürk heykelinden bahsetmiş ve bunu görünce son derece heyecanlandığını söylemişti. Sen bazı anlamlar çıkarmıştın bundan, ben ise çok şaşmıştım. Şimdi, 88'de kaleme aldığın yazının anlamını kavıyorum... Sen şanslısın... Politika uğruna tezlerinden vazgeçmedin. Biz ise zorlanıyoruz... Çünkü, en azından halen cezaevlerini dolduran sayıları az da olsa, bir avuç YRNK gerillmasının yalnızlığının acısını omuzlarımız da hissediyorum. Tezleri zorlamam mümkün değil. Politik sorumluluk böyle gerektiriyor. Kimse tınmıyor. Kendilerince gelin güvey oluyor, düğünler yapıyorlarsa da, bir kelime askerlerimiz için söylemiyorlar... Ne demeli... Utanç duyuyorum... Çok uzattım herhal. Şu an aklımdan neler geçiyor bir bilsen. Eğer devam edersem, bu özel sayı benim özel sayım olacak. Biraz ayıba kaçır.

Fakat son bir kez de olsa, basın ahlakı üzerine durmak isterim affına sığınarak...

Çok zamansız terkedişin, yurtsever camiada derin bir şok yarattı. İnanır mısın, gerek cenaze törenine ve gerekse İsveç Kürt Federasyonu'nda yapılan anma törenine katılan tüm yurtseverler göz yaşlarını tutamadı. Senin için istisnasız herkes gözyaşı döktü ve fakat şanına yaraşır bir şekilde, türkülerle, alkışlarla, şiirlerle seni yolculadık. Ardından, Özgür Politika hariç tüm Kürt basını seninle ilgili yazdı, taziyene Güney Kürdistan'dan, Parlamento Başkanı Cevher Namık başkanlığında bir heyet dahi katıldı.. Reşit Arif'i hatırlarsın, PDK Polit Büro'dan, Kurdistan Press'in ilk sayısında tam sayfa resmini yayınlamıştık. O da aramızdaydı...

Sayın Kemal Burkay'ın gözlerinde şiirsel bir hüznün vardı taziyende... Sevgili Ruşen ağabey, 15 gün süren taziye boyunca sürekli nöbetteydi... Velhasıl Dört parçadan bütün Kürt örgütleri, karınca kararınca ve fakat sahiplenerek en üst düzeyde seni anmaya katıldılar. Katılamayanlar ise, Kurdistan'dan, Türkiye'den ve

Avrupa'nın hemen hemen tüm ülkelerinden, telefon ve mesajlarla hüznlerini belirttiler. Sanatçı – Tiyatrocu Haris'i tanırsın, Atina'dan güller yolladı sana... Şiirsel bir mesaj güllerin arasına sıkıştırılmıştı. Bingöl yaylalarından Kurdistan toprağı bile geldi, serpiştirdik üzerine...

Ve Baksi (sağlığı iyi olmadığından fazla bir şey söylemek istemiyorum şu an) senin için bir yazı yazdı Özgür Politika'ya... O söyledi, ben daktilo ettim. "Yayınlanmazlar, bizleri düşman görüyorlar" dedim. Sinirlendi... "Gerekirse Apo'ya söylerim. Bu yazı yayınlanacak" demişti... Ve bildiğin nedenlerden ötürü, basın ahlakına sığmayan bir şekilde yazı yayınlanmadı. Ardından Cemil Gündoğan'da Med TV'ye bir haber yazısı yolladı. Televizyon buna da sessiz kaldı... Düşün ki, Mahir Kaynak'a yer veriyorlar... Ve hatta Barış Manço için bile özel sayfa yapıyorlar. Senin şiirlerini de arada bir basıyorlar.. Hırsızlıyorlar isim vermeden... Olsun, ne yapalım, bilirsin ki, bu dünyü Sultan Süleyman'a dahi kalmadı... Her neyse!

Seninle ilgili anlaşılabilir bir sansür uyguladılar. Hiç olmazsa edebi yanına bunu yapmamalıydılar. Tarih bilinci olan bilir ki, arşiv affetmez.. Ve etmeyecek...

Bilmeni isterim ki, bu bilinç Kürt bilinci değil, olsa olsa 1800'lü yıllardan kalma kin ve nefret duyguları... Gerçi biz alışkınız artık... Düşün ki, sen hayatta iken dahi, sansürlü tavrılarını sürdürmüşlerdi... Düşünebiliyor musun, Kurdistan Press ele alınmadan, Kürt gazeteciliği oluşturulabilir mi? Bazıları yiyebilir ama tarih asla! Türkçe düşünme sapkınlığı ile 20 yıl mücadele etmiştik. Kürt ulusunun ayrı örgütlenme hakkını ispatlama doğallığı uğruna nice yıllar gitti... Şeyh Sait'i anabilmeyi bile horluyorlardı. İsrail Kürtlerinin sorunları tartışmak, bize MOSSAD kimliği yakıştırılmasına bile yetmişti... Bütün monolitik anlayışların ortak karakteristiğidir korku. Korku, sansürü beraberinde getirir. Kendine güvenen bir bilinç,

çok sesliliğe karşı durabilir mi?... Onun için yanlış anlama... Hiç ama hiç hayıflanmıyorum, bu olguyu burada protesto da etmiyorum, çünkü mücadelenin yüz metre koşusu olmadığını biliyorum. Ancak lanetliyorum.... Rahat ve huzur içinde uyu... Anlarsın be ağabey... Karları yara yara baharı müjdelemek belki zor... Beyni ve yüreği tutsak bir sonbaharın hazin yağmurlarını bardaktan boşaltırcasına kucaklamak kolay mı dersin? Devam ediyorum affına sığınarak... Benimkisi sadece içimden gelenler, Anlıyorsun değil mi? "Ecnebi sokaklarda yalnızlık" grinin en alçak tonunun hakimiyet kurduğu gökyüzüyle gerçekten çekilir değil... Ve hele, hele, hüznün tüm karanlığı ve ağırlığı ile çöktüğü zaman, gecelerinde yalnızlığıyla boğuştuğunda, umudun kemirildiğinde, iki ayağının üzerine takat yetiremediğinde, dostların

"...tehlike sirenleri her bir taraftan çalıyor. Toplumsal, tarihsel bellek alt-üst edilmek isteniyor. Devrimin kurmaylarının birer birer silik bir anı haline getirilmesine müsaade edilmemelidir diyorum."

birer ikişer leş kargalarına dönüştüğü an.... Eski anılar dahi ihanet ediyorlarsa. İşte o zaman... Deriyi işlemez bir çeliğe, beynini ve yüreğini, yok olma pahasına, ama yine de var olmasına... dirençle, umutla ve öfkeyle, ve inatla mayaladın, mayalayacağız...

İnat ve hayal... Tutkuydu sende... Öyleyse, vazgeçmek öyle kolay mı dersin? Fırtınaya, volkana, griye inat, eğer büyüye biliyorsa çıplak körpeler... Eğer filiz dal verip, boy veriyorsa... Mayalanacağız ... Beynimiz ve yüreğimiz inat ve dirençle mayalanacak... Düşün ki, yapraklar soluk bir sarıya, gökyüzü kirli bir griyle kararmış... Düşün ki, o ulaşılmaz sandığın mor menevşe, avuçlarına sığmaz, tenine derman olmuş... O halde hüznün yok... Ağaçları tam yeşil, gökyüzün masmavi bırakana dek...

Bütün hasretimle seni kucaklıyorum...

Sevgili Okurlar;

Orhan ağabey'in dediği gibi "ülkem bir zulum cenderesi" hala...

Gelinen aşama itibarıyla, ideolojik-siyasal çöküntünün yanısıra, moral ve ahlaki yıkımın sınır noktalarına ulaşılmış bulunuluyor ulusal kurtuluşun politika bahçesinde... Son yirmi hatta otuz yıllık mücadele sürecinde, Kurdistan pratiğinde, bir ulusal kurtuluş mücadelesini yükseltebilecek bütün yol ve yöntemler denenmiş olmasına, onbinlerce-yüzbinlerce gerilla ve peşmergenin dağları tutmasına, dış diplomasiyi hareketlendirebilecek gerekli araç ve gereçlere sahip olunmasına, Kuzey bazında legal alanlarda büyük hamleler yapılmasına rağmen sürekli iki adım geri atılmakta ve bir türlü, çok kısa bir süre sonra veda edeceğimiz bir yüzyıla damgasını vuran mücadeleye yaraşır olgunluk ve dinamizme ulaşamamaktadır...

Bunun nedenlerini tartışmak elbette gerekiyor. Hata sevabıyla bir bütün halinde tarihe, olaylara, hata ve zaafılara acımasızca neşter atmanın zamanı geldi, geçti bile. Fakat, böylesine bir anma sayısında, Orhan Kotan'ı saygı ve rahmetle andığımız bir sayıda böylesi konuları ele almak doğru değil diye düşünüyorum...

Ancak bilinmelidir ki, tehlike sirenleri her bir taraftan çalıyor. Toplumsal, tarihsel bellek alt-üst

edilmek isteniyor. Devrimin kurmaylarının birer birer silik bir anı haline getirilmesine müsaade edilmemelidir diyorum. Sorumluluklarımızı bilince çıkarmak gerek... Oturup kahramanları beklememiz de gerekmiyor. Evet, bu tüketilen bir süreçtir. Tüketildiği kadar üretilecektir de... Bundan zerrece kuşku duyulmasın. Kadroları enkaza çeviren, çürümenin dipten gelen dalgalarıyla boğuşuran, örgüt mantığını polis arşivlerini süsleyen tozlu klasörlere çeviren maalesef "devrimci çöşku" değil... Tahakümcü, siyaseti ekmeğe kapısına çeviren ve sadece kendi çiftliğinden sorumlu kirli siyaset yapma tarzıdır. Ulusal çıkarlar bir yana, örgütsel çıkarlarda dahi hırçın-rekabetçi ve ben merkezci davranmayı maharet sayan, dünyayı bir kuyunun ağzı kadar yorumlayabilen kirli kişiliktir. Ve mutlaka bu anlayış aforoz edilmelidir, ulusal kurtuluşun pencerelerini ikibinli yıllara aralayabilmek için... Madalyonun öteki yüzünde ise hiç iç açıcı olmasa da sevindirici gelişmeler de var elbette... Süreç korkunç bir demoralizasyon ve depolitizasyonu içinde barındırıyor da, uluslararası düzeyde sergilenen tezgahlar, Ortadoğu'da sürdürülen ve bizlere çok pahalıya mal olan pazarlıklar tam anlamıyla berraklaşmıştır. Zelzele geçiren tutarlı yurtsever camiada yavaştan da olsa ulusal kaygılar her şeyin üzerinde yer almaya başlıyor. Bu ulus gerçekliğine dönüşün ilk sinyalleri olsa gerek ve beraberinde hayallerimizi süsleyen, ulusal kurtuluş sürecini pırıl pırıl aydınlatacak, sömürgecilerden uzak, şeffaf ve kelimenin tam anlamıyla demokrat bir taaruz cephesinin zeminini de hazırlıyor. Bu tarihsel momenti yakalamak gerek.... Bu anlam da tarihimize, değerlerimize daha bir sıkı sarılmanın zamanıdır... Bilinmelidir ki, -Orhan ağabeyin de sık sık yazılarında vurguladığı gibi- ulusal kurtuluş aynı zamanda bir kültür direnmesidir. Onun için önce Kürdistan bir kültür egemen kılınmalı, sonra diğer tanımlamalar yapılmalıdır.

Hazırlanan bu özel sayının boyutlarını daraltacağı için bu kadarını vurgulamakla yetiniyorum... Eğer kıssadan bir hisse çıkarmak gerekecekse bu vurgulardan sonra, şunları söylemek gerekecek... Değerlerimizin solup gitmesine izin vermeyelim. Bu, bütün tutarlı Kürdistanlı yurtseverlerin görevi. Son otuz yıllık Kuzey Kurdistan pratiğinde "Orhan Kotan uslubu", "Orhan Kotan kalemi" başlı başına bir ekoldür ve hatası sevabıyla tarihte, istense de istenmese de yerini alacaktır. Sadece bununla da yetinilmemelidir elbette... Harcanan, orta yerde büyük bir aymazlıkla pazarlanan tüm ulusal değerlere sahiplenme bugün için çok önemli... Hatırlayalım ki, 75 yenilgisinden sonra, kafamızı, Şeyh Sait'lere, Seyit Rıza'lara, 49'lara, DDKO'lara sarılarak doğrulttuk. Mücadeleyi sadece sömürgecilere karşı değil, aynı zaman ezen ulus sollarına karşı da verdik. Ve hakkını verelim ki bu mücadele de Orhan Kotan'ın yeri tartışılmazdır... Ve yine hatırlayalım ki, Orhan ağabey de çok önem verirdi, ulusal değerlerin korunup güçlendirilmesine... Bu amaçla Kadı Muhamed'in eşi Mina Hanım, Bedirhan'ın eşi Rewşen Hanım vb. gibi unutulmuş, bir kenara bırakılan değerlere Kurdistan Press sayfalarını sonuna kadar açmıştı. Belki de bir çoğumuz ilk Kürt Cumhurbaşkanı'nın eşinin hayatta olduğunu bu vesileyle öğrendik... Çok uzağa gitmeye gerek yok... Tüm zamanların devi Yılmaz Güney ne kadar hafızalarımızda diri duruyor bir yoklasak mı ne! Elbette benim Orhan ağabeye sahip çıkma diye bir sorunum yok. Bu bütün yurtseverlerin görevi... Duygusal bazda böyle bir görevim de yok.. Zaten bu özel sayıyı da bu amaçla hazırlamadım. Ona bir sürpriz borcum vardı... (ki bana çok sürprizler yapmış dı... Son geçirdiği böbrek nakli ameliyatından sonra, yaşgünümü kutlamak amacıyla, yasak da olsa 2 kadeh şarap içmiş ve iki gün, kan temizlenmekte zorlandığı için kendine gelememişti... Ayrılıp öylesine çekip gitmesi ise unutamayacağım bir

sürprizi oldu) Onu yerine getiriyorum sadece. Çok düşündüm ne yapabilirim diye... Onu nasıl şoke ederim diye... Bir darbe yapmalıydım, onu kızdırmalıydım. Ve sonuçta özel bir Kurdistan Press sayısı hazırlamayı uygun gördüm... İkinci ve bence önemli yan ise, O'nu birinci yıldönümünde değişik ve aykırı bir yöntemle anma istemiymi... Çünkü, O rengarenk 35 yıllık politik sürecinde sürekli aykırı yaşadı, gidişi, bizlerden kopuşu da öyle oldu... Anma da elbette böyle olmalıydı... Cenaze Töreni'nde de bundan yola çıktık. Tabutunun başında türkülerini, şiirlerini okuduk... FKKS'deki Anma Toplantı'sı da aynı mantıkla hazırlandı... Mütevazı ancak, kendiliğinden hareketi esas aldı. Programlamadık, 6 saat süreyle isteyen, istediği an konuştu, istemeyen sustu... Bu anma özel sayısı'nda böyle bir aykırılık ilkesinden hareket etti. Süsleyip, püslemedik... O günleri bir kez daha dostlarıyla birlikte yad ediyoruz, o kadar... Törene, hiza mesafeye gerek yok diye düşünüyorum... İkinci vurgulamam gereken mesele ise şu: Bu çalışma da onun ilkelerinden hareket ettim.. Doğal olma, olduğun gibi görünme. Bu nedenle bu çalışma bir biyografi ya da onu öven, hayatını anlatan, tanıtan bir çalışma değil. Bir kaç önemli bulduğum imzasız yazısı ve şiirleriyle 9-24 temmuz arası arasında açılan deftere iki çift söz yazan, mesaj veren yurtseverlerle birlikte, O'nu bizden ayrılışının birinci yıldönümünde selamlamak istedim o kadar! Kapsam ve boyutlar çok değişeceği için görüş almam gereken yüzlerce insandan görüş almadım. Daha sonraları elime geçen mesajlara, Kuzey'in kuzeyinden ve tüm Avrupa'dan iletilen sözlü mesajlara hem çeşitli sakıncalardan, hem süreç açısından yersiz olduğundan ve hem de ilerde yapılması gereken kapsamlı bir çalışma da kullanılabilecek nitelikte olduklarından yer vermedim. Bu dostlara minnet ve şükranlarımı bu vesileyle sunarken, affetmelerini de istiyorum... Orhan ağabeyi anlatabilmek gerçekten çok zor.

Böyle bir işe soyunamam. Aslında bundan altı ay öncesine kadar kapsamlı bir çalışmaya girişmek istedim. Ancak anladım ki, çok zor. 35 yıllık renkli bir politik çalışmayı, doludizgin bir hayatı yalan ve dolana kapılmadan, objektif olarak ulusumuza sunmak gerçekten de kapsam ve içerik istiyor...

Bir kaç soru ve küçük cevaplar bu işin zorluğunu anlatır nitelikte: Kuzey'i baz alarak soruyor ve hemen cevaplıyorum:

İlk çağdaş kültür merkezi:

KOMAL

İlk sömürgecilik tezi ve bir dizi

ilkler: RIZGARI

İlk ve son yazılı özeleştirisi: Hedef Engel

İlk üç dilde (arapça-kürtçe-türkçe) yayını: YEKİTİ

İlk haftalık modern Kürt gazetesi:

Kurdistan PRESS

İlk Haber Ajansı: Ajansa Nûçeya Kurd

Ve burada saymakla bitiremeyeceğimiz bir dizi temel teorik tezin yaratıcısı, kuramcısı olarak birilerini aramaya gerek yok. Adres belli: Orhan KOTAN.

Yukarıda sıraladığım ve burada bu aşamada sıralamayı gerekli görmediğim bir dizi "ilk"ın altında sürekli bir imza var: Orhan KOTAN! Bir de teşvik ettiği "ilk"lar var... İlk Kürt Mizah Dergisi "Zengil" gibi... Saymakla bitirmek mümkün değil..

Bu nedenle iş çok zor. Derin ve objektif bir çalışma gerek. Onun ilkelerine ters düşerek, kemiklerini sızlattmak istemedim. Uyduruk bir iki uçuk sloganla O'nu anlatmak istemedim... Ve bu çalışma gündemde kalmak şartıyla bir süre ertelemek zorunda kaldım.

Yaşadığım son iki yılın getirdiği ağır politik külfetler bana nefes aldırmadı... Ayrıca imkanlarım da son derece kısıtlıydı. Politik kaygılar da böylesi bir çalışmanın objektif değerlendirmelerden sapacağını gösteriyordu. Ve en önemlisi çok gerilere gitmek gerekiyordu:

49'lar olarak tarihe geçen grubun en yaşlı üyesi Emin Kotan'dır. Dedemin kuzeni... Aileye ilk "kürtçülük" tohumunu atan insan...

49'lar Davası... En arka, sağ başta, yaşlı: Emin Kotan

O'nu da bu vesile ile burada rahmet ve şükranla anıyorum. Oğulları yaşıyor. Onları bulmak, resimleri ve belgeleri toplamak gerekiyor...

Kotan aşiretinin iki kola ayrıldığını ve Güney ve Güney Batı Kürdistan'a kadar yayıldığını, Orhan ağabey araştırmıştı. Bununla ilgili bir çalışması da vardı. Önce fazla ilgilenmedim, fakat bir süre sonra, Stockholm'de Suriye Kürdistanı'ndan bir arkadaş bizleri zoraki bulup, annemi ziyaret etmişti. Kendisinin Reşkotan'lardan olduğunu söylemiş ve aile ferdlerini tek tek sormuştu. Şaşırmıştım. Ancak, politikanın gri tonları ilgi alanlarımızı da daraltıyordu. Bu nedenle fazla ilgilenmedim. Ancak, araştırmak gerekecek...

FKF'ye uzanmak gerekecek. Kurdistan tarihini nasıl olur da 20'li yaşlarında şiirleştirdi, şahsen benim için merak konusu. Sonra Avukat Zülküf ile görüşmek gerekiyor... İlk kürçe tüzük ve program Malazgirt'te ele geçmişti hatırladığım kadarıyla. Başta Ziya Avcı olmak üzere, o dönemin partili kadrolarına çok soru yönelmek gerekecek. Van Kalesi'ndeki Kongre'nin sahte olduğunu, KİP tüzüğünün Dr. Şıvan ile bir alakası olmadığını, değiştirildiğini iddia ediyordu Orhan ağabey. Bunları da, yanılmıyorsam Kurdistan Press'in bir sayısında yazmıştı. Bir tepki gelmedi... Önemli bir dönüm noktası, açılmalı sanıyorum. Taşlı ev... Bir başka önem arz ediyor... Memur lojmanlarının

arkasında, Orhan ağabeyin kaldığı "şato". Gültekin Pekdemir ve Hatice Yaşar'a o evin gizemini sormak gerek. Çünkü O'nun ilk şaheserleri bu evde ortaya çıktı...

Sonra Mehtap, Orhan ağabey'in eşi... Bir taksile kaçırıp getirmişlerdi Malazgirt'e, Adilcevaz'dan... 25 yıl katıksız tüm acıyı, Helin, Sinem ve Dilan ile birlikte O'nunla paylaştı Monco... Anlatmalı, O'nu tanıtmalı diyorum...

Bir de Tendürek köyü... O'nun çok emek verdiği bir yer... Melle'lerin bir kısmı yaşıyor. Onları ne kadar sağlam örgütlemiş. Aradan yıllar geçti ve biz Ankara'da 12 Eylül darbesinden sonra aranır duruma düştüğümüz de, o günlerde Libya Elçiliği'nde çalışan "Orhan'ın adamı" ... Melle'den çok yardım gördük. Kurdistan çizginin evrimleşmesinde Melle'lere çok önem verirdi Orhan Ağabey. Onların ilişki boyutlarını anlamak gerek diye düşünüyorum...

Sonra Ankara... Helin ve Sinem ikiz geldiler dünyaya. Doğum anında Nesimi, Urfalı Memed yanıdaymış Orhan ağabey'in: Önce hemşire geliyor, bir kızınız oldu diyor. Oğlan bekleyen Orhan abi biraz şaşırıyor ve beş dakika sonra bir kez daha geliyor hemşire... Müjde bir kızınız daha oldu deyince kıyamet kopuyor hastahane... Sonra ben Helin ve Sinem'i iki meyve sandığının içinde gördüm ilk kez. Çok yoksulluk çekiyorlardı... Ben değil, onlar

anlatmalı, Nesimi abi, Memed, Urfalı Memed... O dönemin yakın tanıkları...

Sonra Komal pratiği.. Babamın 45 bin lira emekli ikramiyesi vardı. Çarptı Orhan ağabey, Komal Yayınevini açabilmek için... Ve adam beş parasız kaldı yaban ellerde. Meraklısı için söylemem gerek... Aile olarak hiç bir mal varlığımız yok. Ne bir arsa, ne bir ev... Çünkü "türk" annemiz ve kürt babamız ömürlerini cezaevleri önünde, polis karakollarında geçirdiler, bizlere olan sevgi ve saygılarını yitirmeden... Uzun sohbetler, sayın Mümtaz Kotan, Ruşen Arslan, Yılmaz Balkaş, Hatice Yaşar, İkrâm Delen ve İbrahim Güçlü ile yapmak gerekli. Rizgarî yazı kurulu, bugün nereye savrulursa savrulsun, Kürdistanî bir bilincin Kuzey topraklarında yeşermesi için çok emek verdi. Orhan onlardan biriydi ve gerçekleri söylemek artık onların sırası....

Rizgarî pratiğinin Kürdistan devrimine hizmetlerini, bugün dost da düşman da kabul ediyor. Böyle bir kadroyu bir arada tutmak ve kollektif bir çalışma ortamı sağlama da elbette Mümtaz Kotan'ı anmak gerekecek. Orhan ağabeyin siyasal tarihini, ancak Mümtaz Kotan'ın katkısıyla yerli yerine oturabiliriz. Çünkü, onların ikisi, içinde derin çatışmalar da taşısa, teori ile pratiğin birliğini ispat eden diyalektik bir ilke gibiydiler. Bu nedenle Mümtaz Kotan pratiğini ortaya koyabildikçe, Orhan Kotan teorisini anlamlı yerlere oturabiliriz..

Siyasi Kurul pratiğinde, Ruşen ağabeyi de ayrıca ele almak gerekecek bir Orhan Kotan biyografisi için... Çünkü onlar, Dere Mahallesi'nde geçen çocukluklarından beri iki kardeş gibiydiler...

Ve sonra binlerce olay, bağlantı ara bağlantı. İnanın neleri sıralayacağımı şu an kestiremiyorum...

Doludizgin bir yaşam. Acımasız ve cesur. Bugünkü şartlarda, karnında iki diyaliz torbasıyla kimsenin Suriye'ye gideceğine ihtimal vermiyorum. Ama, 84 yılında

yeniden örgütlenmek ve esir yoldaşları yalnız bırakmamak amacıyla iki kez, ki sonuncusunda koma halinde İsveç'e döndü, Ortadoğu'ya inmişti... Ortadoğu'daki arkadaşları ile konuşmak gerekecek... Bir de ilginç bir anısı var... 80 darbesi ertesini, Diyarbakır 5 Nolu'dan gelen direktifler gereği, yurtdışına çıkması ve yurtdışında 10 sayı Kürdistan Komünist Partisi Merkez Yayın Organı'nı yayınlaması gerekiyordu. Belirtmem gerek: Rizgarî, üyelerine yurtdışına çıkma yasağı koymuştu o sıralar. Sadece Orhan ağabey çıkacaktı. Suriye üzerinden çıkış hazırlandı. Ancak uçak bir Hollanda uçağı ve aktarmayı Atina'da değil, İstanbul'da yapıyor... Ve Orhan ağabey, gerisin geri tekrar Suriye'den İstanbul'a geliyor. Yolcular uçaktan indirilmediği için kıl payı sömürgecilerin eline geçmekten kurtuluyor. Ne kadar da hiddetlenmişti bileti alan ... arkadaşına...

Önder arkadaşlar, Mümtaz ve Ruşen esir düşünce, siyasi kurul adıyla yeni bir organizma oluşturulmuş du. Bugünkü bilincimle değerlendirdiğim de, ne kadar güçlü bir organizmaya ulaştığımızı fark edebiliyorum. 12 Eylül karanlığında, alanlar bomboşdu. Hiç bir siyasal örgütlenme alanda kalmamıştı. Ve bizler bir avuç insan, sadece Kuzey Kürdistan sınırları içinde üç ana koordinasyona ulaşmış, askeri eylemler yapar duruma yükselmıştik. Hataları ayrı bir konu ama, bugünkü yenilginin kaynağında, PKK'nin rotasının bu noktalara gelmesinde başta bizlerin ve sonra KUK'cu arkadaşların rollerinin çok büyük olduğunu düşünüyorum... Her neyse... Bir de siyasi kurul üyeleri ile görüşmek gerekecek.

Ve sonra Yekiti, Dengê Komal pratiği. Bu pratiği paylaşan arkadaşlar konuşmalı. Ardından bir şaheser: Kürdistan Press ve ANK. Kürdistan Press emekçileri, A. Fevzi, Ç. Çeko, S. Sami, ve Rıza'yı dinlemek gerekecek. Dev bir muhtevaya ve bir'o kadar güçlü

teknolojiye rağmen, (ki, kafalı daktilodan kompütere geçiş çağıdır aynı zamanda Kürdistan Press) çok hassas bir noktada sonuçlandı bu çığır açan çalışma... Tarih de haklı yerini alabilmesi için, açık yüreklilikle, sonuçları tarihe havale etmek gerekir diyorum...

PRK kuruluşu, MK ve PB'daki duruş. 91 konferansı ve belgeler tartışmaya açılması gereken diğer sayfalar. Ve İstanbul pratiği. Realite Press'in mutfağı, amacı ve ulaşmak istediği nokta, ki hala kimse tarafından bilinmiyor, yapılan görüşmeler tutanaklara bağlı aktarılmalı. Onun için bu pratik için kimse bir taraflarını kaldırmamasın!... Kısa başlıklar altında, hatırlayabildiğim, ki atladığım çok konunun olduğunun farkındayım, kapsamlı bir OK çalışması bunları gerektiriyor. Bunu bir görev olarak adediyorum ve yerine getirmek üzere tüm yurtseverleri göreve çağırıyorum. Her kollektif çalışma, hataları asgariye indirmek için en iyi ilaç. Sorumluluk hissedenerle hangi politik perspektifte olurlarsa olsunlar, koordineye girmeye bir engel yok. Ne dersiniz?

Başka ne söylenebilir? Unutmadan ekleyeyim son olarak: Sevindirici gelişmeler de yok değil... Bir Orhan Kotan Vakfı oluşturmak için, yabancı ve Kürdistanlı dostları uzun bir zamandır çaba sarf ediyorlar. Eğer bir zemine oturtulabilirse, dev eserleri birer ikişer okuyucularına ulaşacak...

Bir diğer kapsamlı ve politik olarak belki de dönüm noktası olabilecek çalışma da OK'nin anısına, Kürdistan Press'i yeniden periyodik olarak yayına sokmak, aynı muhteva ve içerikle... Başyazar OK kalmak şartıyla.... Çeşitli yurtsever politik güçler bu amaçla bir araya geliyor ve tartışıyorlar. Umarım, güçlü bir muhalefetin sesi olarak Kürdistan Press'i hayata geçirmekte gecikmez, bu hazırlanan özel sayıyı bir sıçrama noktası olarak algırlarlar..

Hoşça kalın, dostlukla, sevgiyle kalın...

Ulusal İsyan

Çağdaş Kürdistan tarihi bütünü ile bize ulusal isyanı anlatır. 19. Yüzyılda, ekinlerin gasbına karşı, ağır vergilendirmeye karşı, uzun süreli askerliğe ve bundan kaynaklanan zulme karşı silaha sarılan kitleler, 20. Yüzyılda ulusal talepleri öne çıkararak Kürdistan'da boydan boya isyan ateşlerini çoğaltmıştır. Feci katliamlarla yok edilen bu isyanlarda en önemli öge, yüzyıllar boyu bu isyanların geleneksel önderler tarafından yönlendirilmesidir. Geleneksel önderlik, sınıfsal temelini Kürdistan'ın dinamiklerinden alan somut ve maddi bir olgudur. Bir yanı, otantik aşiret sistematığına, bir yanı arap-islam kültürüne ve bir yanı da Osmanlı-İran feodalitesinden kaynaklanan feodal örgütlenmeye dayanan maddi bir olgu.

Kitlel katılımların oldukça yüksek olduğu ve bu yönü ile –kelimenin sözlük anlamında-, halk hareketi niteliği taşıyan isyanlarda, bir diğer önemli öge, anti-feodal taleplerin ya hiç olmadığı ya da belli belirsiz eğilimler halinde bulunmasıdır. Ulusal isyanların, köklü bir ulusal kurtuluş boyutuna ulaşamamasının başlıca göstergeleri bunlardır. Ve mesele çok açık bir biçimde önderliğe dayanmaktadır.

(...)
Kürdistan tepeden tırnağa, yediden yetmişe ulusal isyan ruhu ile dolu. Suskun, ezik, yoksul köylerin içinde alev alev isyan fışkırıyor. Bu ulus, bunun için ayakta. Bunca zulme, bunca acıya, horlanmaya, ezilmeye karşı bunun için direnmekte, dayanılmakta.

“Önderlik” ortaya çıkıyor.

Ulusal isyan ruhunu emiyor, sömürüyor. Yok ediyor. Ve uzlaşarak, uzlaşma ve teslimiyet üzerine kurulu sarsak politikalar yürüterek tarih sahnesini terk ediyor. Ardından aynı nitelikte ve değişik biçimlerde altı bir başka “önderlik” yeni katliamlara, yeni yok oluşlara doğru yerini alıyor. Bağımsız, birleşmiş, demokratik Kürdistan'ın yolu, sakat, sarsak örgütlenmelerin, yanlış örgütlerin peşinden giden militanların parçalanmış cesetleri ile dolu. Bizim görevimiz, ulusal kurtuluşun yolunu, komünist ışıdlarla aydınlatmaktır.

(...)

Hayat maddi. Affetmiyor. Boş ajitasyonlar, böbürlenme bir şeyi çözümülemiyor. Çözümülemez. İkiyüzyıldır Kürt ulusunun kanı akıtılıyor. Kürdistan kan içinde. Ormanları yakılıyor, suları zehirleniyor. 21. Yüzyıla girerken, 30 milyonluk bir ulus hala kendi dili ile okuyup yazma mücadelesi veriyor. Bu utanç verici bir şey. Utanç verici olduğu kadar da dehşet verici. Günümüzde –Filistin'i saymazsak- böylesine masum, böylesine haklı ve böylesine insanca talepler uğruna böylesine vahşice boğazlanan başka bir ulus yok. Böylesine yakıcı hasretlere, böylesine karanlık ve umutsuz bir geleceğe mahkum edilmiş ulus kalmadı. Kürt ulusu, parçalanmış, delik-deşik yaralar içinde bir ulustur. Bundandır ki, Kürdistan'da ulusal kurtuluş, kendini dayatan somut, maddi, çıplak ve vazgeçilmez bir savaştır. Mutlaka kazanılması gereken bir savaştır. Bu savaştan mağlup olarak çıkılmaz. Bu savaş kazanılmalıdır. Komünist Parti bunun için gerekli.

Reformizmin ve uzlaşmacılığın kökünü kazımak için, ulusal kurtuluşun komünist politikaya ihtiyacı var.

(...)

Komünistler, yıllardır dağlarda toprak yiyerek döğüşen PEŞMERGE ölmesin diyor. Dişle tırnakla direnen peşmerge, sonu belirsiz siyasi lafazanlıklar için ölmemeli. Köleliği başka biçimler içinde kurumlaştıran reformist, uzlaşmacı, dar milliyetçi programlar için ölmemeli. Eğer ölünecekse –eğer devrim kan içinde doğrula doğrula mayalanacaksa- toplumsal bir alt üst oluşun yolunu açacak olan bağımsız, onurlu, aydınlık Kürdistan için ölmelidir.

Sonra kadrolar var. Her biri bir değer olan ve fakat sersefil bir başıbozukluğun içine doğru savrulan kadrolar. Kadrolar, hareketin bütün bir geleceğinin tohumlarını ellerinde taşımaktadırlar. Her birine yıllarca emek verilmiş, özene bezene yetiştirilmişlerdir. Eğer köklenecek, çimlenecek, sıcak bir toprak bulamazlarsa kavrulup gidecekler. Kavrulmalarına izin vermemek gerek. Kavga çetin. Durum ciddi. Bütün imkanlar seferber edilerek kadrolara sahip çıkmak, düşenleri kaldırmak, sendeleyene omuz vermek gerek.

(...)

Bunca zulme, sömürüye, baskıya rağmen, bilinç için öznel öge şart. Dışarıdan müdahale şart. Kendiliğinden mücadelede ulusal isyan ancak eşkiyalasır, ordulaşamaz. Koçgiri'de olan bu. Piran'da, Ağrı'da, Dersim'de olan bu. Kürt ulusunun binlerce yıllık katliamlara karşı kendi dinamikleri ile yarattığı mükemmel bir savaş örgütü olan Peşmerge'yi bekleyen de bu. Sınır boylarında ulusal isyan eşkiyalasıyor. Ulusal isyanı devrimcileştirmek, ulusal kurtuluş boyutuna ulaştırmak gerek. Silahlı direnmeden kültür direnmesine kadar ulusal kurtuluşun tüm öğeleri ordulaşmalıdır. Sorun bu, görev de bu. Ulusal kurtuluş mücadelesinde duraksama ölüme eş. Dağılma, çürüme, parçalanma köleliği kader haline getirmek demektir.

(...)

Lafazanlık kolay. Bir kaşık suda fırtınalar yaratmak kolay. Kavramlarla oynamak, öteye beriye çamur atmak, politik küfür edebiyatını derinleştirmek eli kalem tutan her entelektüelin becerebileceği bir şey. Mesele bu değil. Mesele, köle bir topluma ait olmanın utancını, köleliğe mahkum bir ulusun acısını beyinde ve yüreğinde taşıyan marksist militanların görevleri ve sorumluluklarını taşımada gösterecekleri beceri ve yüreklilik. Mesele durmadan kanayan bir yara gibi içimizde taşıdığımız bu müthiş zavallılığı, derneklerle, dergilerle, ipe sapa gelmez böbürlenmelerle gizleme cüceliğinden vazgeçme, ulusal isyan ruhunu, toplumsal devrim için, ulusal kurtuluşa dönüştürme meselesidir.

Ve mesele eşkiyalasamak değil, ordulaşmaktır.

Özetleyerek sunduğumuz Orhan Kotan' ait bu makale, Kurdistan Komünist Partisi, Merkez Yayın Organı, YEKİTİ dergisinde 21 Nisan 1983 tarihinde imzasız yayınlanmıştır.

Kadrolar

Örgütsel inşa, katı, amansız, çetin bir illegaliteyi gerekli kılmaktadır. Küçük burjuva hastalıklarını “akla uygun mazeretler”le savaş alanına taşıyan kavga kaçağı okumuş

bayların süreçte yeri yok. Sallanan, bocalayan, yılgınlık üreten “sosyalist” maskeli burjuva ve küçük burjuva devrimbazlarının süreçte yeri yok. Durmadan sağa sola çamur atan, alanlarda döne döne döğüşen militanların mücadelesini küçümseyen, dedikodu ve yılgınlık taşıyan “sosyalist” maskeli “bağımsız”, “tarafsız” gibi metelik etmez kavramların ardına gizlenip nesnel olarak sömürgeci burjuvazinin propagandalarının taşıyıcılığını yapanlara, tahamül edilmez ukala bilgiçlere itibar etmemek gerekli.

Belirtmek gerekir ki, polis olmak için üniforma giymek şart değil. Ve sömürgeci ordular safında çarpışmak için mutlaka kışlalarda saf tutmak diye bir mecburiyet yok.. İnsan, günlük hayatındaki basit davranışları ile de, taşıyıcılığını yaptığı düşünceler ile de, yıkıntının, yılgınlığın, umutsuzluğun ve boyun eğmenin taşıyıcılığını yapmakla da, sömürgeci burjuvazinin, polisinin ve ordusunun gönüllü bir üyesi durumuna gelebilir. Kadroların hayat içinde olabildiğince titiz bir dikkatle sömürgecilerin bu üniformasız gönüllü propagandistlerini izlemeleri ve onları her durumda teşhir ederek saf dışı bırakmaları siyasal çalışmanın temel davranışlarından biridir. Çünkü, komünistler umudun ve öfkenin taşıyıcılarıdır...

Engin bir hazine olan marksizm-leninizmin öğrenilmesi bir kaç aydının işi olamaz elbette. Teorik eğitim uzun bir sürecin işidir elbette. Günlük hayatta da, hayatın bir parçası olarak ciddi ve sistemli olarak sürdürülmelidir. Burjuva ve küçük burjuva değerlerle tıka basa dolan bir yığın unsur, çok çabuk badanaj yapmakta, dökülmekte, teorik eğitimi safsaklamaktadır. Şüphesiz, kimseye akademisyen olmasını öğütlemiyoruz. Kütüphanelerde kafa jimnastiği yapmayı öğütlemiyoruz. Teorik eğitim, ekmek gibi, su gibi ve siyasal çalışma gibi hayatın bir parçası olmalı ve bizimle beraber gelişip gürbüzleşebilmelidir... Kadrolar, kuru bilgiler, laf kalabalığı, ezbere öğrenilmiş formüller yığını

içinde değil, diri ve dinamik bir eğitim sürecinde elenip, siyasi pratik içinde yoğrulmalıdırlar.

Örgütsel inşa, çetin ve zorlu bir illegaliteyi gerekli kılmaktadır demiştik. Bu çetin ve zorlu illegalite, devrimci sağlamlığı ve çelik bir disiplini gerektirmektedir. Disiplin, örgütsel inşa vazgeçilmez, onsuz edilemez temel öğelerden biridir. Çünkü, örgütsel inşa sürekli bir alarm halidir. Çok iyi işleyen bir emir kumanda zinciri oluşturulmadığı sürece, örgütsel inşa kalıcı sonuçlara ulaşmak mümkün değildir.

Alarm hali askeri disiplini gerektiriyor. Askeri disiplin, ama gönüllü. Örgütsel insanın hangi kademesinde olursa olsun, yetki kullanarak disiplin ve otorite kurma eğilimi sakat bir eğilimdir. Ve kabuk tutmuş bir yara gibi içten içe iltihaplanır. Ufak bir gedik bulduğu yerden kanamaya başlar...

Kadroyu kadro yapan biraz da, yapının içinde döllen çürük tohumları ayıklama ustalığıdır. Somut siyasi pratik içinde yorulan, yıpranan, tökezleyen yoldaşlara destek olmak anlayışı ile, çürük tohumları parti rahminden söküp atma eylemi birbirinden titizlikle ayırdedilmesi gereken iki ayrı olgudur... Örgütsel insanın başarıya götürülmesi için, kadroların hayatın her alanında ve her an bir alarm halinin, giderek bir savaş halinin küçük bir duraksamayı, sıradan bir sallantıyı, bir bocalamayı, ufak bir ihmali ya da unutkanlığı affetmeyen mayın döşeli topraklarda hareket ettiklerinin bilinci ve hassasiyeti ile hareket etmeleri kaçınılmazdır.

Burnu büyük, kibir küpü, kendini beğenmişlik ile kendinden emin olmayı karıştırıp duran, her yaptığına ödül bekleyen, “yukarı”dakilere yaltaklanan, “aşağı”dakilere homurdanan, aşırımcı, kendi arzuları ile pazarlık eden, bezirgan yöntemlere tutkun, siyasi çalışma yerine siyasete sığınmayı kölece kabullenmiş kimseler, örgütsel insanın ağaç kurtlarıdır. Örgütsel inşayı içten içe kemirir, koflaştırır, yıkımı hazırlarlar.

Örgütsel inşa “referans” ile, “diploma” ile yer alınmaz. Her militan yoldaşça ilişkilerin sıcak dünyasında kendi ayakları ile toprağa basar ve kendi kanatları ile uçar. “Akademik eğitim” partide makam isteme hakkı veren bir patent değildir.

Geçtiğimiz süreç defalarca belirteceğimiz üzere örgütsel inşa sürecidir. Bu süreç legal ve yarı legal örgütler ağı ile kuşatılmış illegal çekirdeklerden oluşacak olan bütün parti yapısının üzerinde yükseleceği temel atılması sürecidir. Bu müthiş ve yaratıcı organizmanın en çetin ve en kanlı sancıları dahi sarsıntısız atlatabilmesinin ön koşulu, temelinin, mayasının sağlamlığı olacaktır. Kadrolar temelini mayası olduğu kadar kanı ve canıdır da. Mayalanmanın elementleridir. Örgütsel insanın hayat damarlarıdır...

Behram Çupin

Kurdistan Komünist Partisi, Merkez Yayın Organı, Yekûti dergisinin, 21 Nisan 1983 tarihli 2. Sayısında Behram Çupin imzasıyla yayımlanan bu makale Orhan Kotan'a aittir. Özetleyerek sunuyoruz.

Sinem, Helin ve Dilan... Cenaze Töreni / Stockholm – '98

Orhan Kurdistan'dı

N. Mehtap KOTAN

Orhan'la 1973 yılında evlendik. 25 sene beraber bir ömür, dopdolu, coşkuyla yaşadık... Hiç bir gününü, hiçbir saatini boşa geçirmedi. Devamlı çalışan, devamlı araştıran, devamlı okuyan biriydi. Hergün için umut doluyduk. Hiçbir zaman; "Yarın ne yapacağız, yarın ne olacak" diye bir soru bizim aklımıza gelmemiştir...

"Orhan'ı nasıl tanırsın" diye sorarsanız bana, ben derim ki; "hayatımda tanıdığım en dürüst insan"dı. Hiç yalan söylemedi, hiç bir zaman. Hiç bir zaman kendi çıkarları için bir planı, bir programı olmamıştır. Aklında bir tek şey vardı onun: KURDISTAN! Ama O'nun Kürdistan'ı bizim düşündüğümüz Kürdistan'dan farklıydı!

Orhan'ı nasıl anlatsam size... Orhan'dan çok şey öğrendim. "Boşver" kelimesinden nefret ederdi. Hiç kullanamazdım bu kelimeyi, hiçbir şeye boş veremezdim. Herşey önemliydi onun için, herşey tartışılacaktı, herşey planlanacaktı. Tesadüfen yaşamazdı. Günlük yaşamında bir bardak su bile onun için önemliydi...

O'nun Kürdistan'ı soyutlanmış bir Kürdistan değildi. Orhan'ın Kürdistan'ı Ortadoğu'da sınırları çizilmiş, etrafları boşaltılmış bir Kürdistan değildi. Onun Kürdistan'ı bir bütün olarak, dünyayla, Ortadoğu'yla, bütün ilişkiler içinde bir bütün olarak duruyordu. Nihayetinde Orhan'ı diğer insanlardan farklı kılan özelliklerinden biri budur. Herkes gibi bir insandı. Yemek

yerdi, uyurdu. Ama onun çalışkanlığı, araştırmacılığı, hayata olan bağlılığı ve insanlara olan güveni... İnsanlara güvenirdi. Herkese güvenmek gerektiğini, herkeste bir umut ışığı olduğunu söylerdi her zaman.

Bana vasiyetlerinden biri; çocukları ağlatma derdi. Bir de "meyve veren ağacı sula" derdi. Bu sözleriyle ne demek istediğini çok sonra anladım. Yani her insanda bir umut vardır. Her insan elinden gelirse birşeyler verebilir. İnsanları ciddiye almak lazım, onlarla çalışmak lazım, onlara birşeyler verip, onlardan birşeyler almak lazım. Ama bütün bu planların, konuşmaların içinde bir Kürdistan'ı vardı Orhan'ın...

Çok cesurdu. Hiçbir zaman korkmadı. Çok tehdit ettiler, kapıyı açık bırakıp yatarı. "Korkmuyor musun?" derdim, vurabilirler. Vursunlar derdi, "korkarak yaşayacağıma, yaşamam daha iyi" derdi. O kadar tehdit altında yalnız başına dışarıya çıkar, gezerdi. Arkasından giderdik, ne olur ne olmaz diye. Yani Orhan'ı tarif ederken şunu demeliyim: "Mangal gibi bir yüreği vardı." Hiçbir zaman korkmadı. İsterdim ki herkes, bütün Kürtler öyle yaşayabilsin. Onun cesareti, onun dürüstlüğü, onun çalışkanlığı herkeste olabilsin...

Bir de politikacılarımızdan birtek şey isterdim; biraz daha çok okusunlar, araştırsınlar. Cahil politikacı olmaktan çok çekti ülkemiz... Hele bizim ülkemizde, bizim ilişkilerimizde iyi yetişmiş aydınların önemi çok büyük.

Tekniği kullanmasını çok severdi. Orhan kadınlara çok güvenirdi. "Kadınsız hiçbir şey yürümez" derdi. "Kadınlar önümüzde ve yanımızda olmadığı sürece hiçbir yere varamayız" derdi. Ama onun dediği kadın, kadınlar gününde; "Ülkemizi kadınlaştırdılar" diyen birini alkışlayan kadınlar değildi, başka kadınlardı... Bulaşığını bir kenara koyup, haberleri dinleyen kadınlardı onun güvendiği, umut bağladığı kadınlar. Kocasına; "Gözüm sen ne demek istiyorsun?" diye soru sorabilen, tartışabilen kadınlardı.

Orhan Kürdistan'dı...

Ben Orhan için yas tutmuyorum. Orhan ölmedi. Ama Orhan'ın yerine yeni Orhanlar yetiştirmek bizim görevimizdir. Çok akıllı, çok zeki bir insandı. Bir sürü zeki, cin gibi çocuklarımız var. Onları yetiştirmemiz gerek. Belli ideolojik korkulara saplanmadan, bütün Kürdistan'ı görebilen, Kürdistan için mücadele edebilen, köle olmayan, aydın bir geleceğe, iç barışa kavuşmuş, her şeyden önemlisi kendisi ile barışık insanlar...

Orhan'ın Kürdistan'ı demokrat bir Kürdistan'dı. Her tarafta şarkı söyleyip, gülen çocuklar vardı. Orhan'ın Kürdistan'ında küçük bebeler, yaşlı kadınlar, yaşlı amcalar "aktif" politika uğruna öldürülüyordu... Orhan olsaydı cümlelerin hepsini söylerdi, yüreği vardı buna.

Her neyse...

Verdiğiniz destek için çok teşekkür ederim. Bütün ilginize, bütün alakanıza...

Sağolun...

(Cenaze törenin de sadece iki kişi konuşacaktı. Öyle olması gerekiyordu. Biri eski bir dost, biri eski bir mücadele arkadaşı. Törende, konuşma yapan iki arkadaşının konuşmalarını yayınlıyoruz. KP)

Bizden selam söyle oradakilere...

Sevgili dostlar;

Konuşmama başlamadan evvel hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, Kotan Ailesi'ne başsağlığı dileklerini iletirken, bana bu payeyi verdikleri için, bana bu onurlu görevi verdikleri için, kendilerine sonsuz teşekkürlerimi iletme istiyorum.

Yaşamımda hiç bir zaman unutamayacağım bir onur olacak bu benim için.... Beni Orhan'ın dostu payesine бүрүндүрдүгүңүз için, bu değerli ailenin fertlerine saygılarımı sunuyorum... Siz değerli dostlara da, Orhan'ı anmak için buraya geldiğinizden dolayı da teşekkür ediyorum. Size açıkca söylemek istiyorum: Bana çok zor geliyor, Orhan'ın ölümünde konuşmak... Orhan'ın cenazesinde konuşmak çok zor... İnsanın çoğu kez istemediği, onurlu bir görev de olsa, duygu bazında kendini konsantre edemediği bir olay bu... Onun için konuşurken zorlanacağım, beni bağışlayın...

Orhan'ı bir cümle ile ifade etmek istiyorum: Otuz yıldır Orhan'ı tanıyorum. Uzak-yakın arkadaşlıklarımız, dostluklarımız oldu. Her şeyiyle, ama herşeyiyle, bir bütün olarak Orhan'ı anladım, algıladım. Bir cümleyle söyleyeyim, onu sevdim, acısıyla, tatlısıyla, her yönüyle sevdim... Dostlar, bilirsiniz ki, bu sevgi yaşamımın sonuna dek devam edecektir. Dostları Orhan'ı çok iyi tanıyorlar, tıpkı düşmanlarının tanıdığı gibi... Orhan Kotan kimdi? Neydi, ne yaptı? Nasıl bir kavgadan, nasıl bir mücadeleden geçtiğini burada anlatmama gerek yok! Siz bilirsiniz...

Siz tanırırsınız...

Siz dinlemişsinizdir...

Ve en önemlisi de, tarih yargısını verecek Orhan Kotan'a, Orhan Kotan'larımıza...

Orhan Kotan, bugüne dek gelip-geçen nice dostlarımız, arkadaşlarımız gibi, gelecekte kurmayı tasarladığımız büyük bir binanın, kardeşlik, dostluk, eşitlik temelinde yükselen bir binanın duvar işçisiydi... Tarih O'na hakettiği yeri verecektir. Bundan hiç kuşum yok... Orhan, bu güzel binaya tuğlalar taşıırken, taşlar taşıırken, ömrünün son noktasına dek bir de başka bir şey düşünürdü... Çok insana nasip olmayan, çok insanımızın belki de arayıp da bulamadığı o güzel binamızın, arka bahçesini güzelleştirmek isterdi. İsterdi ki, o güzel binamızın arka bahçesi güllerle çiçeklerle dolsun, taşsın... Yurdumuzdaki güzel çiçeklerle donansın...

O duyguları taşıdı sürekli... Onun için su taşıdı binaya, tuğlalar taşıdı...

Hiç kuşku yok, bu güzel görevi nedeniyle tarihte hak ettiği yeri mutlaka alacaktır.

Biraz önce Orhan'ın şiir dinletisini hep birlikte dinledik. Orhan'ı dinlerken, duygulanmamak olası mı? Bizim de duygularımız var, elbette duygulanacağız. Ancak, Orhan'da bir nokta var. Yaşamda duygulara yer yok! Yaşam, kavga acımasız. Mücadele duygulara mahkum olmamalı Orhan Kotan'a göre... Ve bilirsiniz sevgili dostlar, Orhan Kotan onun için dünyaya gururla bakıyordu. Gurursuzların egemen olduğu bir dünyada, gururlu onurlu bir mücadelenin seçkin bir neferi olarak Orhan'ın dünyaya gururla bakabilmesi önemlidir!

Orhan, umutdu, sevdandı, güzelliği bana göre. Bir dostu olarak onunla iftihar ediyorum. Ben, şimdi, o sevdadan, o güzelliğten, o ozandan yoksun kaldığım için çok acı duyuyorum. Yıkık, dökük bir haldeyim...

O, umudun sevdalısıydı. O, "vurdukça kızgın demire hünerli balyoz, / umut asla yenilmeyecektir" diyordu. Ve O, "birer birer, biner biner ölüyoruz, / yana yana döne döne geliriz / biz dostu da, düşmanı da biliriz / vurulup düşenler darda kalmasın" derken, dostluğun ve sevginin özlerini taşıyordu...

Selam sana Orhan Kotan... Nice Orhan Kotan'lara selam olsun... Selam söyle biz dostlarından, oradaki dostlara; Apê Musalara, Apê Selimlere, nice güzellere ve yaşamını bu güzel bina için feda eden nice yoldaşlara, arkadaşlara...

Seni unutmayacağız Orhan!

Ve hiç kuşkun olmasın, bir gün özgür ve demokratik bir toplumda, güneşin bizim ülkemizde de doğduğu ve her tarafı aydınlatdığı bir ülkede, sen yattığın yerden yine bizlere gururla bakacaksın... Biz de seni, hep gururla, hep onurla anacağız.

Selam sana, bir kez daha selam Orhan Kotan...

Bedirhan EPÖZDEMİR

Güneşi fethetmek istiyordu

Orhan Kotan'ın, belki de, Helin, Sinem ve Dilan'dan önce ilk çocuğu bendim... Orhan, güneşi fethetmeye gidenlerden biriydi. Güneşi fethetmeye giderken de, en son elinden tuttuklarından, yakaladıklarından bir tanesi bendim. Elimden tuttu ve güneşi fethetmeye gidenlerin arasına sürükledi...

Orhan'ın siyasi haritasının bir yansımasıym ben... Sevmeyi öğretti bana. Aşkı, gururla bakmayı öğretti bana... En önemlisi dostları çok sevmeyi, onlara önem vermeyi ve tabi ki kavga etmeyi de öğretti bana. Canımı çok acıttı benim. Çok sevdi, kocaman bir sevgi verdi. Ancak, sevdiği kadar da canımı çok acıttı, çok ağlattı beni... Bugünkünden daha fazla ağlattı... Kendisinin canının hiç acımadığını düşünüyordum hep... Ama, anladım ki ben de O'nun canını çok acıttım...

(H. Yaşar, bundan sonra konuşmaya, oldukça hüzünlü olduğundan dolayı devam edemiyor. KP.)

Hatice YAŞAR

Cenaze Töreni – Temmuz '98 Stockholm

Acılara göğüs gerilir... Vefasızlığa asla!

Fatma Huriye KOTAN

Kıramadım son beşiği, çok zorladı beni: “Anne, bu kadar acı çektin... Yılların hapishane kapılarında geçti. Fazla değil, yaşadıklarını söyle yeter. Senin de bir çift laf etme zamanın geldi artık...!”
Evet, kıramadım... Oğlumu anma çalışmasına ben de bir iki sözle katılmalıyım...

Onurumuzla yaşadık. Arkamızda, hep ama hep, “Kürtçü-Komünist” damgasını taşıdık, Celal beyle nikahlandıktan sonra... Belirtmek zorundayım... Aslında gereksiz, yaşamımız orta yerde dururken kendimizi anlatmamız gerekmiyor. Ama, şu vefasız dünyada onurumuza asla ve asla leke sürdürmem bilinmelidir... Evet, oğullarımın dördüyle de onur duydum... Ne kadar acı faturalar

ödesek, yoksul düşsek, Ankara’da, İzmir’de katlara yatlara sahip olmasak da, onlarla gurur duyuyorum. Kendi mücadelelerine inandılar ve asla şereflerinden taviz vermediler. Sadece oğullar değil, üç kızım, üç damadım ve üç gelinim de işkenceyi, zulmü ve acıyı tattılar... Ve fakat, topyekün, ailecek acıyı bal eyledik. Yalansız, katıksız yaşamının bedeli bu, hayıflanmak gerekmiyor. Pişmanlık ise aile sözlüğümüzde bulunmuyor...

Meraklısı için belirtmeliyim ki, ömrüm hep cezaevleri önünde geçti... Sadece aile fertleri değil, tüm tanıdıklar için bu cezaevi benim, diğeri senin koşuşturup durduk. Bu koşuşturma hala da devam ediyor. Hiç abartmadan söylemeliyim ki, gitmediğim “ünlü” cezaevi kalmadı gibi. Bütün bunlar içinde Diyarbakır 5 Nolu’yu ayrı bir yere koyuyorum. Anlatması bile bana ızdırap veriyor...

Sadece bu kadarıyla kalsa iyi... Sürgün, dışlanma, cüzzamlı bir hasta gibi muamele görme hayatımızın ince kesintileri arasında...

Ne anlatayım bilmiyorum ki... Kaset yetmez anlatacaklarımıza. Önce rahmetli Emin Kotan'dan başlamalıyız herhalde... 49'ları bilmezsiniz, ama biz bunları adım adım yaşadık... Kayınpederim, baskıları dindirmek amacıyla, bizi ondan uzaklaştırdı. Ama, çocuklar onunla sık sık görüşürlerdi. Buna izin verirdim ve Celal beye hiç bir şey sezdirmezdim. Böyle gelişti milli duygular aile fertleri arasında...

Sonra acılı yıllar ve korkunç bir baskı rüzgarı... Bir türlü dinmek bilmedi. Hala da dinmiş değil... 71 muhtırasında Mümtaz'ı, kardeşlerin en büyüğü, içeri yolladık. Genel Af'a kadar kuzu kuzu yattı... O içerde mutlaka çok acı çekmiştir elbette, ya bizim dışarıda çektiklerimiz. O zaman Muş'da, Malazgirt'te, Kürtçü olmak cüzzamlı olmak demekdi! Her kes olmasa da, çoğunluk bizden nefret ediyor ve bizleri ailecek dışlıyorlardı. Devletin baskılarına dayanmak kolaydı, ama bu dışlanma kaldırılacak gibi değildi... Malazgirt'i hiç unutabiliyordum. Acı ve tatlı anıları var bende. İki metre kar, su yok, elektirik yok. Kömür almak lüksdü o zamanlar. Celal Bey yarım ton alırdı her kış. Hemen söylenirlerdi, yine Rusya'dan para gelmiş diye... Mümtaz'dan sonra polis ile ikinci raundumuz, Av. Zülküf'ün tutuklanmasında oldu. Zülküf tutuklanmış ve bizim eve polislerle birlikte gelmişlerdi... Orhan'ı arıyorlardı. Orhan'ım da evdeydi. Ne yapıp edip, polisleri eve sokmadım, kavga gürültüyle ve Orhan bu seferlik paçayı sıyırdı. Halovo gile gidip uzun bir süre saklandı.

Sonra Malazgirt – Diyarbakır/Seyrantepe hattı. Tam 4,5 yıl. O zamanlar öyle kolay değildi, bir şehirden diğerine gitmek... Hele kış ayları çok zordu. Rehva'dan geçmek her babayiğidin haddi değildi... Yaşar beyi burada hürmetle anıyorum. O zor şartlarda, uzun bir taksisi vardı, bizleri Diyarbakır'e taşıdı durdu.. Bıkmadan, usanmadan.

Nihayet büyük şehre teşrif ettik. Celal bey emekli olmuşdu. Aslında Muş'a yerleşmek istiyordu. Ama, çocukları kırabilir mi hiç! O'nu zorla Ankara'ya sürüklediler ve ardından emekli ikramiyesine de rahmetli Orhan'ım el koydu, yayın yapacaktı...

(...)

Tam Mümtaz'a kavuştuk derken, bu kez de Orhan'ımı bizden kopardılar. Ankara Kapalı Cezaevi'nde idi. Hurra bu kez kazanlar dolusu yemeklerle, Kapalı Cezaevi'ni aşındırdık durduk...

Artık son beşik de büyümeye başlamıştı. En azından O'nun bu işlere girmesini Celal Bey istemiyordu, Mustafa Kemal Lisesi'nde tutuklanmışlardı... Mamak seferlerimiz de böylece başlamış oldu... Artık canımıza tak etmişdi. Nefes alamıyacakmışydık hiç! Polisler de artık bizden bıkmışlardı. Mümtaz avukatlığa başlamıştı. Aldım yanıma ve son beşiği ziyaret etmek üzere Yenimahalle karakoluna gittik. Komser bizi büyük bir kibarlıkla karşıladı ve merak edilecek bir şey yok dedi. Şaşırmıştım. Meğer, Komser efendi, 71'de Mümtaz'ı

Cebeci'de tutuklayanlar arasındaymış. Onların bıkınlığını anlamıştım, "kibarlıklarını" da...

Hikaye bitmedi....

80'nin Nisan ayında bir kez daha Mümtaz'ı, ancak hiç bir şekilde unutamayacağım bir cehenneme postaladık. Diyarbakır 5 Nolu... Aman allahım, allah düşmanımın başına vermesin...

Sonra Yılmaz'ı, küçük damat, içeriye aldılar. Evine karakol kurmuşlardı, ben de içine düştüm... Beni bıraktılar, ancak kızımı aldılar ve işkenceye yatırdılar. Evde ne buldularsa talan edip, el koydular. Metris'i de ziyaret demek kader de varmış...

Döndüm Ankara'ya, dönmez olaydım. Evim karakola dönmüş. Büyük gelin içerde torunum Zelal ile birlikte... Ortanca kızım içeride torunum Ruken ile birlikte. Büyük damad, evinde 15 gündür polislerle oturup kalkıyor. Velhasıl tam bir felaket...

Neyse kızları ve gelinleri ve torunları bıraktılar. Biraz nefes aldık diyemeden, bu kez de kara haber Suriye'den geldi...

Olacak işmi yahu. Sanki özel olarak durup durdular da, özenle Erdal'ımı, sonradan ikinci oğlum, Türkiye'ye iade ettiler. Onun için o arap ülkesinden hep nefret ederim. 5 yıl acıyla, işkenceyle, sağlık şartlarını yitirerek, Mümtaz ile birlikte çıktılar... Neyse, yine de Allaha duacıyım.

Çünkü, 5 Nolu ziyaretlerinden sonra onların sağ çıkacaklarını hiç ama hiç beklemiyordum...

Ve Antep... Hiç unutulur mu? Bana en zor gelen bir dönem... Tamı tamına, Nesimi'yi, ortanca damat, 16 yıl bizden aldı götürdü. Bundan daha fazla bedel ödenebilir mi? Felek evin yıkılsın ne diyeyim. Ruken, babası içeri girdiğinde, henüz ilkokuldaydı. Babasını ilk özgürce kucakladığı an ise, artık üniversiteyi bitirmiş, mastırına başlamıştı. Bundan daha acı ne olabilir...

Bitmedi çile, ızdırap. Mardin/Geçüş, Bursa, Eskişehir, Aydın, İstanbul, Diyarbakır, dolanıp durdum. Ama yılmadım, yıkılmadım... Hepsi bir film şeridi gibi gözlerimin önünden hazin anılar gibi geçip gidiyor... Orhan için... Zor...

(...)

Bana bir şiirini okurdu, takılıp kızdırdıktan sonra. Nasıl dı? (Okuyoruz birlikte: "...gülecek genç savaşıların / al bayrakları dalgalsın / dalgalsın / dalgalsın... / kinle boğuşan yorgun yüreği / aydınlansın diye ANA'mın / felaketler geçirmiş ananın / dişleri dökülmüş kederli ağzı / ağlamaya hazır gözleri / safrası / ve sonsuz / ve dağlar eriten sabrı / merhameti / yani bir bütün halinde insanlığımız / yunsun, arınsın diye duru pınarlarda / alın terinin namusu kurtulsun diye / kurtulsun diye sıcak somun / acı soğan / ve çiçekli basmalar / ah ettik / vefa ettik / kelle koyduk / ölen ölür dostlar / düşmanlar heyy / kalan sağlar / ...")

Toprağın bol, yerin cennet olsun... Aldırma sürtük gevezeliklerine... Onur ve şeref her şeyin üstünde...

Annen

Êvar Baş Helbestvano!

Piştî ko sirûdên paytextan bihedinin
 û tenhatiya peyvan li koşeyên girî bigerin êvar baş...
 Piştî ko sira evînê surdar bibe
 û gula birînê bi ser bîna bêrîkirinê de biçeme, êvar baş...
 Piştî ko mirin li ser keviyên helbestê ji dest hilanîn bikeve
 û axîna duryanan di cergê qonaxê de bilive, êvar baş...
 Piştî ko destmalên mişextiya me li ber tîna şevên velerzîne zuha bibin
 û alên xewnên me di bibîkên elinda kuştî de xilmaş bibin
 û zimanên me li bîranînan negere
 û dengê me ji poşmaniya mirina xwe vegere, êvar baş...
 Piştî ko nexweşxaneyên tarawgehê laşên me yên ji talanê, talan bikin.
 Silavên me yên derengmayî di bagera oxira reşekuj de, di nehvirandina
 xatirxwestina sernedî de,
 di sefer û rêvingiya gavên nimebarana awirên xaw ên biyaniyan de, biwestînin,
 êvar baş...

Êvar baş ey gula sor a helbestê.
 Êvar baş ey gula sor a goristanê.
 Êvar baş **ORHAN KOTAN**.

her ko berfa Stocholma mirina me hingivî pîtanokên kêla te,
 her ko xuşîna çemê bêrîkirinê tu şiyar kirî,
 her ko keziyên welatekî xemgin xwe di ximana pênuşa te de werkirin,
 her ko lêvên xewnê nêzikahî li giyanî te kirin,
 her ko pencereyên azadiyê alal û gulgenimên xwe radestî te kirin,
 her ko tu mayî bi تنها xwe,
 her ko tu peyvekê vergerînî zimanê xewna xwe,
 her ku rexên mirinê di navbera me û te de teng bibin,
 her ku mirî li ber çavên me, di darbesta sirgumê de bédeng bibin,
 Êvar baş...

Emmed Huseynî

Gelê Kurd Lawekî xwe yê Hêja Winda kir!

H

elbestvan, nivîskarû rojnamevan Orhan Kotan 9 ê Tîrmeha 1998 ê, katjimêr li dor 16:20 ê, rojeke

xembar a havînê, bi tenê, lê mêrane li odeyeke تنها ya nexweşxaneyê Karolinska (Stockholm) bi dilbûçikiya ku hemû jîna wî ya xebatê xemilandibû, ji nav me bar kir...

Orhan Kotanê ku giş temenê xwe pêşkêşî têkoşîna gelê Kurd kiribû, heta rojên xwe yên dawî jî ji perspektîfa xwe ya îdeolojîk, ji piştrastiya baweriya bi têkoşînê daneket. Her cara ku li dij nexweşiya bêbext serî hildida, digot, “...*di îdeolojî de têkoşîna gerîllayî nabe. Mirov nikare lêxe û bireve. Divê enîyeke xurt a şer hebe. Vê ji bir nekin.*”

Ew heta roja dawî jî xwediyê jiyanêke bi rûmet bû. Lê ji bo wî “*bi tenê xwedîrûmet bûn têrê nedikir.*” “*diviyabû têkoşîn bi kakilka rûmetê bihata neqîşandin*” Heta ku çavên wî ketin xeweke giran jî, ev felsefeya wî bû. Tevî jan û êşên 15 salên dawî jî, Orhan Kotan tu caran xebat û têkoşînê neda paş, li ber xwe da, têkoşa. Rojek ji rojan nexweşiya xwe (tevî du emeliyatên

DAXWIYANIYA ÇAPEMENÎ

gurçikgûhertinê, du emeliyatên vekirî yên dil jî) nekir behane, yan jî bi argûmentên din, destê xwe ji xebatê venekişand. Ji ber ku her rêza ku, her peyva ku dinivîsî, ji bo wî heman kat awayê jiyanêke bêhîlle û bêderew bû... “*bila nefrît bi xwîn û kema xwe gûrçikên min veroje...ne xem e... madem bi qêrîna bebêkên îro û sibê çav li dinya vedikin...ger li Stockholmê jî be... bihar dibîşkuve*” Rojên ku ev rêz dadirijîyan ser kaxezê Orhan Kotan li dijî mirinê ketibû keftelesta jiyanê, nu guh dide tirsê û ne jî westîyanê cih ji xwe re li ba wî didît.

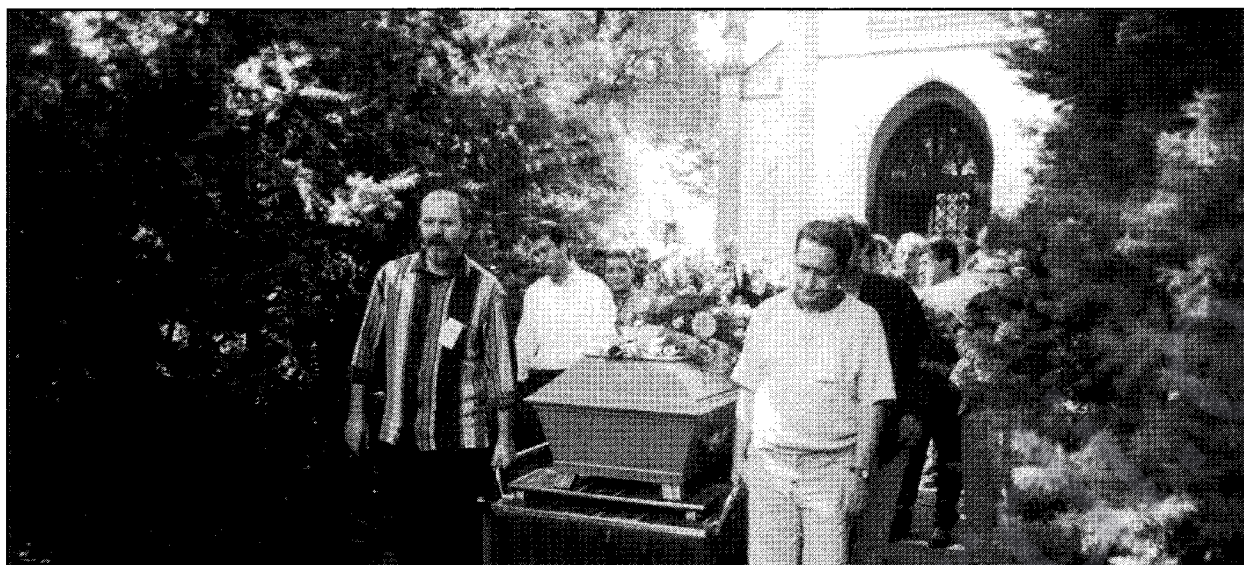
Orhan Kotan sala 1944 ê wek zarokê duyem yê malbeteke memûr û feqîr, lê li ser mohra “komunîst-kurdçî” heyî, hat

dinyayê. Piştî xwendina pêşî û navîn ya lu Kurdistanê, wî li Enqereyê, li Fakulteya Ziman-Dîrok dest bi xwendina unîwersîteyê kir. Bi aktîvî beşdarî tevgera ciwanan a 68'ê bû û ji ber vê yekê mecbûr ma ku dev ji xwendina xwe berde. Ji xwe dilê wî yê mezin ji bo Kurdistanê davêt û dawîya dawî vegehiya Kurdistanê û li Melezgirê bi cih bû. Gava destana dîroka Kurdistanê li ser erdê Kurdistanê nivîsand hîn 24 salî bû...

Belkî jî vegehiya bo Kurdistanê di jiyana wî ya rengîn û pirxebat de qonaxeke bingeîn e. Di destpêkê de tevî tevgera Dr. Şivan bû û heta sekreteriya herêmê xebata xwe domand. Piştî mirina Dr. Şivan, bû yek ji giregirên Partiyê.

Piştî 74 ê, çaxê DDKO yê di nav gruba “Komuna Çîleya Paşîn” ya ku li girtigeha Seyrantepe yê Diyarbekrê serî hildabû, cîhê xwe girt û bi hevalên xwe re li Kurdistanê jorî yekem navenda zanist û kulturê “Weşanxaneyê Komal” danî û karê wê birê ve bir.

Ew qehremanê bînav yê ronahîdîtina bi dehan belgeyên dîrokî bû. Gava '76 ê kovara Rizgarî wek brûskeke li

Wesartina Cinazê – Tîrmeh '98 / Stockholm

esmanê Kurdistanê veda, ew yek ji endamên komîteya nivîsaran bû. Tevî ku Orhan Kotan xwîna dilê kovarê ji bû, wî wek dilbûçikiya xwe ya her car navê xwe bi kar neanî.

Piştî înkilaba eskerî ya '80 yê salên pîrxem yê sargomê dest pê kirin. Her çend sargom ji bo wî “xemên bi hezar salên li esmanê rengxwelî û tenhatiya li kolanên biyanî” bû jî, kerba têkoşînê bi dehan car hat sûyîn.

Piştî qonaxa “Dengê Komal”, organîzeyê Organa Navendî ya Partiya Komunîst a Kurdistanê, “Yekîti” da ser milên xwe... Çaxê “Kurdistan Press”, destpêka qonaxê nû ya çapemeniya modern a kurdî derket, cara pêşî Orhan Kotan li jêr nivîsan navê xwe danî. Sala 1991 ê biryara bi serê xwe parastina perspektîfên xwe yê îdeolojîk da, dest ji pêyvendiyan rêxistinê vekîşand û wek ronakbîrêkî kurd daket meydana têkoşînê. Ji ber ku li gor wî sînorên rêxistinî qonaxa xwenûkirina îdeolojîk dixist kirasekî teng.

Piştî emeliyeta duyem a gurçîkê doktorên wî pêşniyara

bînvedaneke sedîsed dabûne. Lê felsefeya wî zelal bû. “Stranên min birnoyeke egîd in li lûtkeyên çiyayê min.../ va ye bereketa ji qesrên dîwarbilind... / ji koşên împaratorên têrrutbe.../ ji camên ronahî durdane... /dadikeve ser destê min... /ma kengî stoyê min ji xeleka sêdarê ditirse... / gelî hogîren heyî... / hûn in binefşên mor î bişkuvî yê hêvîyên min”

Piştî salên sargomê Orhan Kotan vegeriya Stembolê û weşana rojnameya “Realite Press” organîze kir. Dîsa ji perspektîfên xwe danediket. Di nivîsaran bêhijmar û programên TV de her tim hîn bêtir demokrasî dixwest û ji bo wî pîrsgirêk ne tenha pîrsgirêka Kurdî, lê pîrsgirêka Kurdistanê bû.

Bi tenê gotinên Orhan Kotanê ku bi sê pirtûkên helbestan, bêhijmar gotar û lêkolîn û lêgerînan li pey xwe gencîneyeke dewlemend hiştiye, dikare wî bide nasîn...

“Ev demek e wek nefereke têkoşîna netewî û civakî ya li welatê xwe, ji bo bicihanîna

erkên xwe di keftelefte de me...

Li ser vî bingeşê her kirinek, her helwestek, her fikra ku ketiye ser kaxizê ji bo min wek perçeyên destanek mezin in. Ji mêj ve ye li febrîkeyan, li zeviyan, li xwendinxaneyan, li gundên çiyê û li sînoran, bi sedan milîtan û di gel texên din yê civakî mil bi mil em destaneke mezin dinivîsin û dijîn. Bi vî maneyê bi pîvanan nas nivîsandina helbestê pîr spêhî ye. Lê jiyana wek helbesteke milîtan spehîtir e. Destana vî mîrxasî û fedekariya mezin ya bi jana pîrxwîn hatiye bistirîn, tê jiyîn. Wê bî nivîsandin jî...”

Bila dilê te rehet be Orhan....

Bicîhkirina perçeyên destana te nivîsandî sona me ye...

10.07.1998 / Stockholm

Malbata KOTAN

Kürt Ulusu Değerli bir Evladını Yitirdi!

Sair-Yazar- Gazeteci
Orhan Kotan, 9
Temmuz 1998
tarihinde; saatler
16:20'yi gösterdiğinde;
hüzünlü bir yaz günü,

yalnız, ama cesur, ölümle alay
edercesine, Karolinska
hastahanesinin ıssız odalarının
birinde, bütün mücadele
hayatında gösterdiği
mütevaziliğe yaraşır bir şekilde
aramızdan ayrıldı.

Ömrünü Kürt ulusunun
mücadelesine adayan Orhan
Kotan, son anlarına kadar,
ideolojik perspektifinden,
mücadele anlayışından asla
taviz vermedi. Amansız
hastalığına meydan okurcasına,
her kafasını kaldırdığında;
“ideolojide gerilla mücadelesi
verilmez, vurup
kaçamazsınız... Güçlü bir
cephe savaşına ihtiyaç vardır.
Bunu asla unutmayın...”
derdi...

Hayatı boyunca namusuyla
yaşadı... Ancak onun için
“namuslu olmak yetmiyor”du,
“namusun mihenk taşında
vurushmak gerekiyor”du... Bu
felsefesini gözlerini derin bir
uykuya yumduğu ana kadar
korudu. Son 15 yıldır çektiği
tüm acılara rağmen, hiç bir

zaman mücadelenin emrinden
çıkmadı, direndi, döğüştü...
Hastalığını (ki, bunlar normal
bir insan psikolojisinin
kaldıramayacağı cinsden, içinde
iki böbrek nakli, iki açık kalp
ameliyatını da barındırıyordu)
bahane ederek, ya da bir takım
gerekçelerin arkasına
gizlenerek hiç bir zaman
köşeye çekilmedi. Çünkü
yazdığı her satır, her kelime
onun için aynı zamanda
yalansız bir hayat tarzıydı...
“Varsın kanlı irinleriyle nefrit
oyup dursun böbreklerimi, Ne
çıkarsın, Doğan ve doğacak olan
bebelerin çığlıklarında,
Stockholm’de de olsa, Ses edip,
boy vermektedir bahar....”
satırları kaleminden kağıda
döküldüğü günlerde, ölümle
kavga ediyor ve asla yılgınlığa,
korkaklığa vize vermiyordu...
O. Kotan 1944 yılında, yoksul
ve fakat arkasında, “kürtçü-
komünist” damgasını taşıyan
bir memur ailesinin ikinci
çocuğu olarak gözlerini
dünyaya açtı. İlk ve Orta
öğrenimini Kürdistan’da
tamamlayan Kotan, Üniversite
eğitimine, Ankara’da Dil-Tarih
ve Edebiyat Fakültesi’nde
başladı... 68 gençlik
hareketinin içinde aktif görev

BASIN AÇIKLAMASI

alan Orhan Kotan, bu nedenle
Üniversite’den ayrılmak
zorunda kaldı.... Zaten onun
kalbi Kürdistan için atıyordu.
Ve nihayetinde Kürdistan’a
döndü ve Malazgirt’e yerleşti...
Kürt tarihini, Kürdistan
topraklarında
destanlaştırdığında daha henüz
24 yaşlarındaydı...
Belki de ciltlere sığmayacak
renkli ve bir o kadar da dopdolu
olan politik yaşamında,
Kürdistan’a dönüşü önemli bir
mihenk taşıdır...
İlk olarak, Dr. Şıvan hareketi
içinde görev aldı, bölge
sekreterliğine kadar yükseldi ve
nihayetinde Dr. Şıvan’ın
ölümünden sonra, Parti adına
yetkililerden biri haline geldi.
74 sonrası ise DDKO sürecinde
“Ocak Komünü” olarak
adlandırılan ve Seyrantepe
Cezaevin’den gerilmiş bir ok
gibi çıkan ekibin yanında yerini
aldı ve kavga arkadaşları ile
birlikte Kürdistan tarihinde ilk

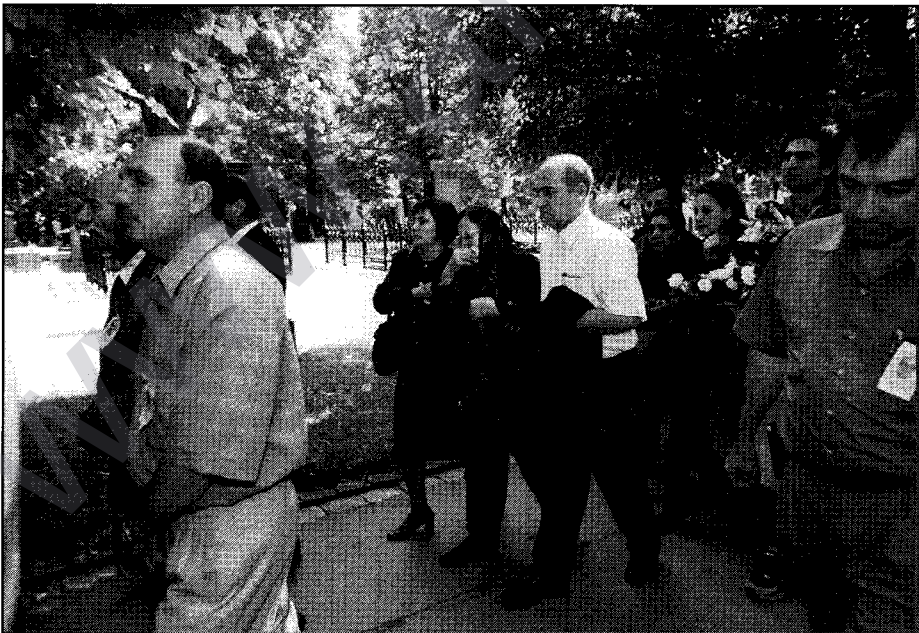
kültür ve bilim merkezi olan KOMAL yayınevini kurdu ve yönetti. Onlarca tarihi belgenin suyüzüne çıkmasının isimsiz kahramanıydı. 76'da Kürdistan topraklarına şimşek gibi düşen rizgarî dergisinin yazı kurulunda görev aldı, derginin belkemiği olmasına rağmen, her zaman olduğu gibi mütevazî davranarak, yazdığı hiç bir yazısında isim kullanmadı... 80 darbesi ile birlikte kendisi için en acı yıllar olan sürgün yılları başladı. İsveç'e çıkmak zorunda kaldı. Her ne kadar sürgünü, "gri göklerde bin yıllık keder ve ecnebi sokaklarda yalnızlık..." olarak ifade ediyorsa da, mücadele azmi bir kat daha bilendi. Önce Dengê Komal sürecine imzasını attı, ardından Kürdistan Komünist Partisi Merkez Yayın Organı "Yekiti" dergisini organize etti... Modern Kürt basınında bir dönemeç noktası olan "Kurdistan PRESS" in redaktörlüğü sırasında ilk kez kendi imzasıyla yazılar yazmaya başladı. 1991 yılında

ideolojik perspektifini yalnız savunmaya karar veren O. Kotan örgütsel ilişkilerden çekilerek, bir Kürt aydını olarak mücadele etmeye karar verdi. Çünkü, onun için örgütsel sınırlar, ideolojik yenilenme sürecini dar kalıplara sıkıştırıyordu. İkinci böbrek ameliyatından sonra, doktorları kesin istirahat öneriyorlardı. Ama, onun felsefesi açıktı; "...dağbaşlarında yiğit bir mavzerdir türkülerim, İşte kalın surları apoletli imparator saraylardan, İşte pırlanta ışıklı camlardan ellerime düşen bereket, ürkermi boynum darağacından, Canlar hey, Hey benim umudumun açılmış mor menevşeleri..." Yıllar süren sürgünün ertesinde, İstanbul'a döndü. Ve "Realite PRESS" gazetesinin yayını örgütledi. Yine perspektiflerinde tavizsizdi. Sayısız yazılarında ve çıktığı televizyon programlarında, daha fazla demokrasi derken, sorunu salt Kürt sorunu olarak

değil, Kürdistan sorunu olarak özenle işlemeye devam etti... Üç şiir kitabı, sayısız makale, araştırma-incelemeyle, arkasında dev bir hazine bırakan Orhan'ı, ancak kendi kaleminden ifade etmek mümkün....

"...bir süredir ülkemdeki ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin bir neferi olarak görevlerimi yerine getirmeye çalışıyorum. Bu düzeyde, her eylem, her davranış biçimi, metinleşen her düşünce, bana büyük bir destanın parçaları gibi geliyor. Öyle ki, uzunca bir süredir fabrikalarda, tarlalarda, okullarda, dağ köylerinde ve sınır boylarında yüzlerce militanla ve onların kaynaşıp bütünleştiği diğer toplumsal kesimlerle omuz omuza büyük bir destanı yazıyor ve yaşıyoruz. Bu anlamda bilinen ölçüler içinde şiir yazmak elbette güzel bir şey. Ama, militan bir şiir gibi yaşamak çok daha güzel. Bu büyük, kanlı, acılarla iç içe, ulaşılmaz yiğitliklerin ve fedakarlıkların destanı yaşıyor, yazılacak da..."

Kalbini ferah tut Orhan... Yazdığın destanın kalan parçalarını yerlerine koymak andımız olsun! 10 Temmuz 1998 / Stockholm

Cenaze Töreni – Temmuz '98

KOTAN AİLESİ

Sana sevgi ve muhabbetlerimi yolluyorum...

Ümit Fırat

Sevgili Orhan;
1 yıl önce aramızdan ayrıldığını bir arkadaşımız telefonla haber verdiğinde, neler hissettiğimi şimdi burada uzun uzun anlatmama gerek yok. Aslında şair bir dostuma, duygulardan söz etmek güzel... ama, nasılsa bildiğin, hissettiğin şeylerdir. Senin de aramızda olduğun zamanlarda az sayıda dostumuzu kaybetmedik. Son 25 yılı yakın bir dostlukla geçen; 35 yıllık arkadaşlığımız süresince hiç bir olumsuzluk yaşamamış olmamız bir şeyler ifade ediyordur herhalde..
Senin, ülken ve halkın için neler yaptığını, neler tasarladığını bu kısa yazıda anlatacak durumda değilim. Sanıyorum, bu konulara diğer arkadaşlar yer vermişlerdir. En iyisi senden sonraki bir gelişmeyi sana aktarmak daha yerinde bir şey olacak...
Sevgili kardeşim;
Senden sonra Stockholm'da sana veda töreni hazırlanırken, ben de burada ortak birkaç arkadaşımızla bir gazete ilanı vermek için girişimlerde bulundum. Dönemin tatile rastlaması nedeniyle pek başarılı bir girişim olmasa da, sonunda bir grup arkadaşın imzaları ile bir ilan metni hazırlayıp Radikal ve Yeni Yüzyıl gazetelerine verdik. Yeni Yüzyıl metnimizi aynen yayınladı. Radikal ise, "küçük bir değişiklik" yaparak yayınlatabileceğini söyledi. Bu "küçük değişiklik" ise senin sıfatlarından biri olarak metinde yer alan "KÜRT AYDINI" ifadesinden "KÜRT" kelimesinin kaldırılması idi. Bu teklif üzerine ben de; bunun yerine ilanı kaldırmanız gerekir diyerek, ilanı önerilen şekliyle yayınlamadım.

Aslında "küçük bir değişiklik" dedikleri şey, bütün hayatımızın anlamını ve değerlerini silecek boyutta ahlaksızca bir aşağılama teklifi idi. Bunu tartışmak bile istemedim ve bu iş başıma yıllar önce de Cumhuriyet gazetesinde A. KASIM LO ilanı verdiğimde gelmişti. Zaman geçse de kafalar kolay değişmiyor. Gazetenin genel yayın yönetmeni olan Mehmet Yakup Yılmaz'da kitapçılık dönemimden tedarikat görmüş biridir üstelik ve bu konuda insiyatif kullanmadı. Bu olay üzerine de sessiz kalmaya gönlüm elvermedi; birçok dost, tanıdık, arkadaş ve ilgililere durumu aktararak bilgilendirdim. Taha AKYOL da bunlardan birisiydi. Sağolsun, yazdığı gazete ile Radikal gazetesi aynı patrona bağlı medya grubunda olmasına rağmen. "KÜRT AYDINI" başlıklı gayet güzel, ölçülü ve saygılı bir yazı yazdı. Eğer arkadaşlarımız o yazıyı da yayınlarsa yararlı olur kanaatindeyim.
Bu yazı üzerine, benim hiç tanımadığım ama işittiğime göre sana biraz yakınlığı olmuş, son yılları ise ruhsal problemlerle geçiren bir psikopat, Varto'daki ev adreslerini unutmış olmalı ki, Taha AKYOL'un dostu olduğumuz için bizi MİT'in ilişki adresi olarak tanıtmaya kalkıştı. Tabii sen hayatta olmadığın için beni somut hedef seçiyor. Böyle bir adrese talip olmak bile bu psikopatın devletin fevkalade himayeye ve takdirlerine mazhar olmuş "tarih yazarı" aile büyükleri mümtaz şahsiyet Mehmet Şerif Fırat'ın manevi şahsiyetine terbiyesizlik olmaz mı? Bu kadar güvenilir bir kimlik varken, neden bize ihtiyaç duyulsun ki?

Bir diğer tepki de eski bir arkadaşımız ve avukatımız olan, halihazırda kendini hukuk alimi zanneden bir başka ruh hastası şizofrenden geldi.
Halüsinasyonlarına göre, Avrupa'da Kürtler üzerine pazarlıklar yaptığını iddia ediyor Taha AKYOL'un dostu olduğumuz için ağzına geleni söylüyor. Bu zata söyleyecek çok birşey yok. Yalçın KÜÇÜK'ün bacanağının diplomat olmasından yola çıkarak suçlama yapacağına, kendi dayılarının Kürdistan'ın gelmiş geçmiş en büyük korucubaşları olduğunu unutmamasını tavsiye ederim. Dayıları kendisi için bir ayıp değil elbette. Ama insanların bir başkasını suçlarken bu gibi hususları da dikkate almaları gerekmez mi? Ayrıca kendisi ile yıllardır görüşemediğim için borçlu olduğumu düşündüğüm bir görevi de burada ifa etmek isterim. Sevgili avukatım, görüşemediğimiz yıllar süresince bütün geçmiş ramazanlarını, bayramlarını ve mübarek kandillerini tebrik ederim. Şu son yıllarda oruç tutmak eskisi kadar seni zorlamıyordur inşallah. Günler kısa ve serin oluyor da... Üstelik sen de ihtiyarladın...

Neyse Orhancığım, bütün bunlar bizim için sürpriz sayılmaz tabii ki. Bilgin olsun işte. Sık sık görüşemediğimiz halde, varlığının ve ara-sıra yaptığımız telefon görüşmelerinin rahatlatıcılığı yok artık. Seni çok özleyeceğim. Senin klasında insanlar öyle azalıyor ki, alışabilmek çok zor. Sana sevgi ve muhabbetlerimi yolluyor, saygılar sunuyorum.

KÜRT AYDINI

Taha AKYOL

Dostum Ümit Fırat haber verdi: “Orhan Kotan İsveç’te öldü!”

Birkaç gazetedeki çıkan ölüm ilanı gözümünden kaçmıştı. Orhan Kotan liberal bir Kürt aydınıydı. Dört yıl önce Türkiye’ye geldiğinde, eski bir kayıttan dolayı gözaltına alınmıştı. Böbreklerinden hastaymış... Ümit Fırat bana telefon etmişti: “Hiçbir suçu yok. Formalitelerin gecikmesi sağlığına zarar verir. İşlemleri hızlandırmak için bir şeyler yapabilir misiniz?”

Ben de o sıradaki İstanbul valisi Hayri Kozakçıoğlu’na durumu anlatmıştım. Kürt yelpazesinin genişliğini çok iyi bilen Kozakçıoğlu hemen ilgilendi, formaliteler hızla tamamlandı ve Kotan serbest bırakıldı...

Sonra birkaç defa görüştük, dost olduk. O Kürt milliyetçisi, ben Türk milliyetçisi. Tabii anlaşılmadığımız önemli konular vardı... Ama anlaştığımız konular da önemliydi: Türkiye’nin bütünlüğü... Kürtlerin ayrılmasının da, Türkiye içinde ‘federe’ bir bölgeye kapanmalarının da onlara zarar vereceği... Terörün reddedilmesi... Bireyci, liberal değerler...

Orhan Kotan sonra İstanbul’da “Realite” adıyla Türkçe ve Kürtçe haftalık bir gazete çıkardı... “Kürt kimlikli özgür yurttaş” başlıklı uzun analitik makalesinde, Türkiye’de Kürtlerle Türklerin harmanlandığına, artık pek çok Kürdün Batı illerimizde yaşadığı gerçeğine dikkat çekiyordu: “Bugün artık ‘Bağımsız-Birleşik Kürdistan’ talebi, illegal Kürt siyasi hareketlerinin

programlarında bir paragraf başı olmaktan fazla anlam taşımamaktadır.”

Kotan, sloganlardaki hayali sınırları bırakıp ‘Realite’ye bakıyordu:

“Pankürdizm’in Pantürkizm’den temel farkları yoktur... Sınırlarını hiçbir biçimde çizmek mümkün değildir... Kaldı ki bu coğrafyayı binlerce yıl, Kürtlerle birlikte başka halklar da paylaşmışlardır”

Ve Türkiye:

“Unutmak mümkün mü? Gençlik yıllarımızın en güzel günleri Ankara, İstanbul, İzmir arasında 10 TL’ye sefer yapan Gazanfer Bilge otobüslerinde geçti... Milyonlarca Kürt bütün Türkiye’ye yayılmıştır...”

Soruyordu: Nasıl ayırırsınız? Ama ayırlamamak Kürt yok demek değildir...

Çözüm önerisi: “Kürt kimlikli Türk yurttaş” kavramı idi.

PKK’yı da eleştiriyordu:

“Milanlar başlarını taşlara vura vura intihar ederken ‘Yaşasın Serok Apo’ çılgınlıklarını atmalarının da üzerinde durulmalıdır. Hasan Sabbah bir olgu, Sabbahi tarikatı bir gerçektir...”

PKK’nın Kürt değil, Suriye çıkarlarına hizmet ettiğini, petrol boru hatlarının Türkiye’den geçmesine Kürt lobilerinin de destek vermesi gerektiğini yazıyordu...

Derhal PKK’nın ölüm tehditlerine maruz kaldı...

Polis birkaç defa bürosunu bastı! DGM’de davalar açıldı!

Ve Kotan dergisini kapatıp İsveç’e gitti...

Böylece, bütün riskini göze alarak PKK’yı eleştiren, şiddet karşıtı, liberal bir Kürt sesi daha susmuş oldu...

“İrtica tehlikesi” Mac Carthy’ci bir kurgudur. Küreselleşme çağında Türkiye’nin bir numaralı iç ve dış sorunu etnik kimlik sorunudur. Ülke bütünlüğü ve üniter devlet içinde çözümler üretebilmek için Orhan Kotan gibi ılımlı kafaların karşılıklı arayışlarına ihtiyaç vardır...

Fakat ölüm onu ebediyen susturdu... Allah rahmet eylesin... 10. 09. 1998-Milliyet

SİZ ORHAN KOTAN’I TANIYOR MUSUNUZ

Koray Düzgören

Kimdi Orhan Kotan?

Bir kere arkadaşım... Onu 1965’den, yani üniversiteye girdiğim yıldan beri taniyordum. O da aynı üniversitenin başka bir fakültesinde okuyordu. Birlikte, FKF’nin kuruluşunda yer almıştık. Daha başka birlikteliklerimiz de olmuştu... Bir KÜRT’tü Orhan Kotan... Hem solcu hem de Kürt olduğu için, üstüne üstlük bir de muhalif bir kişiliğe sahip olduğu için, başı sürekli belaya girerdi. Muhalif olup da bu devlet yapısıyla başı belaya girmeyen mi var?...

Ama en önemlisi, bağımsız ve demokrasi benim arkadaşım. Ve bence, başının belaya girmesinin en önemli nedeni buydu...

Bu ülkede en fazla dışlananlar, en fazla horlananlar, en fazla acı çektirilenler bağımsız ve demokrat bir çizgiyi sürdürmeye çalışanlar olduğu için, o da bundan payını fazlasıyla aldı...

Yayınevi kurdu, hapse girdi. 1980

darbesinden sonra yurtdışına çıkmak

zorunda kaldı. İsveç’te en zor işlerden

birine, siyasi mülteciliğe soyundu. Yurt

dışında da Türkiye ile ilişkisini sürdürdü.

Kürt sorununa ilişkin olarak da özgün ve

bağımsız bir yaklaşım geliştirdi. Nitekim

1991 yılında, ideolojik perspektifini yalnız

savunmaya karar verdiği içindir ki bütün

örgütsel çalışmalarından çekildi. Çünkü onun

in, “örgütsel sınırlar ideolojik yenilenme

sürecini dar kalıplara sıkıştırıyor”du...

İsveç’te de yayıncılık yaptı Orhan Kotan...

Sesini oradan da duyurmaya çalıştı.

Ve yine bu nedenle, Stockholm’deki bir

hastahanesinin muhtemelen bakımlı ama

kimlikten yoksun soğuk bir odasında,

yıllardır ödediği bedeller yüzünden

kendisini yarı yolda bırakan bedeni son

nefesini verirken, sadece ailesi, bir avuç

dostu ve tanıdığı acı çekiyordu onunla

birlikte.

Kürt entellektüellerinin içinde bulunduğu

sessizliği, suskunluğu kırmayı ve tabuları

yıkmayı da umuyordu. Bu amaçla Realite

adlı bir dergiyi bütün risklerini tek başına

üstlenerek yayınlamaya başladı.

İleriye sürdüğü görüşler ve Kürt sorununa

getirdiği yaklaşımlar ilgiyle karşılandı.

Ama bu ilgi çok sınırlı kaldı. Genel

yaklaşım sessizlikti. Türk ve Kürt aydınlar,

büyük çoğunlukla bu “Realite”yi

görmezden geldiler. Orhan Kotan hiç

susmadı, hiç susmamıştı. Dergilerde anlattı

meramını, olmadı mektup yazdı...

Senin yaşamını da, ölümünü de sessizlikle

geçtiştirmeye çalışanlar da bizim kaderimiz

değil!.. Çünkü barıştan, insanlıktan yana

olanlar; kim ne kadar çabalarsa çabalsın,

asla unutulmuyorlar.

Peki ya siz?... Siz, bir barışsever olarak

Orhan Kotan’ın adını hiç duymuş

muydunuz?

(Türkiye’de çeşitli basın organlarında
çıkan K. Düzgören’in makalesini
özetleyerek yayınlıyoruz. KP)

nümüzdeki süreçte yapılması gerekenlerle ilgili tezlerle geçiyorum:

Siyasi hareketimiz açık programlarla önümüzdeki sürece müdahale edecek niteliklere açılmalıdır. Bu diğer siyasi hareketler için de bir bakış noktası olacaktır. Unutmayalım ki,

Kuzey Kurdistan'da halen bir kişilik, iki kişilik siyasi hareketler, mutfaklarda inşa edilen politik partilerimiz var. Bu siyasi hareketler ve partiler gelişmenin önünde birer engel durumundadırlar. Yeni politik yapılanmalar için bu engellerin temizlenmesi gerekiyor. Geçmiş çalışmalarla ilgili bir red ve inkar içinde değilim. Tersine, bilgimiz ve bilincimiz dahilinde her şey yapılmıştır. Marksist birikimden gelmeseydik, çok sığ aydınlar olurduk. Bugüne, 30 yıla yakın aralıksız pratik politik ve teorik çalışmalarla ulaşıldığı her zaman bilinmelidir.

Bilinmesi gereken bir diğer olgu ise, içinde bulunduğumuz sürecin yeni çalışmalara, yeni ilişki biçimlerine, yeni politikalara ihtiyaç duyduğudur. En çok ihtiyacımız olan şey ise entellektüel bilgi birikimidir. Entellektüel bilgi birikimi bürokratik ilişki biçimlerine, monolitik saplantılara, donmuş ideolojik formüllere karşı en etkili yoldur.

Türkiye'de Kürtçe bir yayını bekleyen açmazları çok yakından biliyorum. Kürt edebiyatının durumu ortada. Kürt sineması yok. Kürt tiyatrosu yok. Kuşaktan kuşağa aktarılan sözlü edebiyatın ürünleri yok oluyor. Türkiye'de televizyonun düğmesine basıldığı zaman, en az 25 milyon insanın izlediği, Kürdistan'ın da her köşesine dağıtılan 600 bin, 800 bin baskılı gazetelerin olduğu biliniyor. Kuzey Kürdistan'da tüm siyasi hareketlerin yayınları Türkçe! Zindanlarda kürtçülükten ceza yiyen devrimci, Türkçe şiir yazmakta ustalaşiyor. Bağımsızlık kavramının, özgürlük kavramının içini doldurmak gerekir. İçi doldurulmayan kavramlar, en küçük bir müdahale ile yok olmaya mahkum kavramlardır. Bağımsızlık kavramının, özgürlük kavramının ajitasyon malzemesi olmadığı bilince çıkarılmalıdır. Kürdistan gibi her an alevlendirilecek yüzlerce çelişmeyle iç içe yaşayan ülkelerde, her politik değişim, büyük depremleri de beraberinde taşır. Yoksul ülkelerin depremlerden büyük zayıat görmeleri, depreme karşı hazırlıksız oluşlarındandır.

Mevcut siyasi hareketlerle, bu hareketlerin örgüt anlayışları ile, Kuzey Kurdistan'da hayata müdahale etme olanağı yoktur. Kökleri 60'lı yıllarda duran ve 70'li yıllarda biçimlenen siyasi hareketlerimizin bugün artık hem fonksiyonlarını ve hem de tarihsel görevlerini bitirdiklerini kabul edelim. Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'da politik örgütlenmenin yolunu açmak için, bu örgütler yoldan çekilmelidir.

BÜYÜK KARARLAR İÇİN KÜÇÜK DÜŞÜNCELER

Örgüt sorunu bu noktada durmuyor.

Günü acil görevi:

Türkiye'de legal bir Kürt örgütlenmesi için bütün olanaklar seferber edilmelidir. Türkiye'de bunun ön şartları ortaya çıkmıştır.

Kürdistan'da şehirleşme oranı %53 civarındadır.

İstanbul'dan Antalya'ya kadar uzanan kıyı şeridindeki Kürt nüfusun,

genel nüfusa oranı %25 civarındadır. Türk nüfus %1,5 artarken, Kürtlerin

üreme oranı %4 civarındadır. Bu rakamlar

ne kadar doğrudur bilemem. Ama, rakamların ifade ettiği gerçekleri somut pratikte her zaman gözlemlemek mümkündür. Türkiye'nin etnik haritası çıkarıldığında görülecektir ki, Kürtler çoğunlukturlar. Bu küçük saptamalar bile, Türkiye'de Kürt Sorunu'nun yalnızca çözümünü dayatan bir sorun olduğunu değil, ancak teoride henüz adı konmamış çok daha modern siyasal biçimler içinde çözülebileceğine de işaret ediyor. Ancak, Kürt Sorunu'nu Türkiye'nin legal politik gündemine sokmak gerekli. Ayrıca Kürt Sorunu'nu Türkiye'de kürtleştirmek gerekli. Bu, sorunun çözümünü de içinde taşıyan bir politik – kültürel faaliyetler bütününden geçiyor.

Kürt hareketi Türkiye'de tek boyutlu monolitik örgüt anlayışları ile beraber, monolitik ideolojileri de terketmeye cesaret etmelidir. Esasen hayat zaten kendi yolunu çiziyor. Kürt milliyetçiliği ayrışıyor. Kürt solu da ayrışma sürecinde... Kürt sosyal-demokratları, Kürt islamcılar, Kürt sosyalistleri, Kürt liberalleri politik mücadele de yerlerini alıyorlar. Bu olumludur! Çok seslilik demokratik yapılanmanın başlıca ön şartlarından biri.

Marjinal grupların en önemli konularından biri olan silahlı mücadele ise, siyasi mücadeleye bağımlı ikincil bir öneme sahiptir. Gerilla mücadelesi ile savaş kabusunu birbirine karıştırmak, Kürt hareketi için dehşet verici bir sorumsuzluktur. Kuzey Kürdistan'daki Kürt hareketi, Güney Kürdistan faciasından büyük dersler almasını bilmek zorunda. Sorun siyasaldır, çözüm de siyasi olacaktır.

Sosyal-şovenizmin kıvrınmasını dikkatlice izleyelim. Tepesinde Özal'ların oturduğu, TC'nin savaşa girmesine çılgınlıklar atarak karşı çıkan bu eğilim, silahlı Kürt hareketini, ABD ile kapışmaya kışkırtıyor. Kapışma sosyal-şovenizmin kendi kullandığı bir kavram. Utanç verici, iğrenç bir savaş kışkırtıcılığıdır bu. Türk

kavramsız kalan Stalinist solun ideolojik yetmezliğinin ifadesidir. İdeoloji yapamayan, politika üretmeyen Stalinist sol, anti-emperyalizm ile gürültü çıkartmaktadır yalnızca. Bu gürültüyü, çok daha gürültülü bir biçimde Kürdistan'a taşıması ise, Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı, sosyal şovenizmin salyalı sümüklü tecavüzünden başka bir şey değil.

Altını kalınca çiziyorum: Kürt hareketinin hiç bir parçada anti – emperyalist konumu yoktur. İddia edildiği biçimde anti – emperyalist olmasının da hiç bir maddi dayanağı yoktur. Bir Kürt, bir Alman kadar, bir Fransız kadar, bir İsveçli kadar anti-emperyalist olmasını bilmelidir. Ters, yani Kürt hareketine dayatılmak istenen anti-emperyalizm, özellikle Brejnev döneminin dünyaya ihraç ettiği, SSCB'nin devlet çıkarları temelinde oluşan anti-emperyalizm mantığıdır. Soğuk savaşın ürünü olan bu anlayış, çağını doldurup Kremlin'in duvarları dibine çöktan gömüldü.

Bağımsız – Birleşik – Kürdistan sorununa geçiyorum. Bağımsız-birleşik Kürdistan olgusunun bir tek çıkış yolu vardır. O da, ülke temelinde politik örgütlülüktür. Ülke temelinde ortaya konmayan bağımsızlık ilkesinin, pratik olarak hiç bir değeri yoktur. Bu anlayışın en doğru ve en tutarlı teorisi, bugün çalışmalarını donduran Kurdistan

Komünist Partisi, Örgütlenme Komitesi tarafından yapıldı. Dört parçada tek ve merkezi proletarya partisi ve tüm anti-sömürgeci güçlerin içinde yer alacakları ulusal kurtuluş cephesi. Bu politik perspektifin ihtiyaç duyduğu askeri örgütlenme de tüm halkın silahlanmasına tekabül eden ulusal kurtuluş ordusunda ifadesini bulacaktı. Bu teorinin bugün de doğru olduğunu söylüyorum. Ancak teorik doğrular bir şey, somut pratik ile uyum içinde olmak başka bir şeydir. Marksizmin, komünizmi bir dünya düzeni olarak açıklayan teorik bakış açısı da böyledir. Teorik olarak fena halde doğru bir tezdır. Ama, bu teorik tezin, pratik değeri hemen hemen yok gibidir.

Yaşayan teori, somut pratiğin sorularına cevap veren teoridir. Bu bağlamda, Kürdistan'ın birliği ve bağımsızlığı, bu parçalanmışlığın kültür düzleminden, politik örgütlenme düzlemine kadar yoğun bir birikimini gerekli kılıyor. Yalnızca bu kadar da değil, bölgesel ve uluslararası dengelerin ortak bir paydada, Kürdistan'ın birliği paydasında çıkışmasını gerekli kılıyor. Baltık ülkelerinden alınacak çok dersler var. Kürt hareketi masa başında teori yapılarak değil, hayatın içinde didişerek, döğüşerek yol almak zorunda. Kürt hareketi için her politik kazanım paha biçilmez bir değere sahiptir. Kürt hareketinin bugün içine çekildiği sınırlar, devlet sınırlarıdır. Strateji olarak da, taktik olarak da bu duruma uyum gösterilmesi mücadele yasaıdır. Kürt hareketi hem ezen ulus demokratlarının ve hem de Batı'nın ve ABD'nin desteğini almaya mecburdur. Bu politikanın merkezinde, T-KDP'nin 1965, 1971 programlarında yer alan mütevazı ve fakat politik değeri yüksek şu belirleme

durmaktadır: "Kürdistan'ın sınırları belirlenmeli, Kürt Ulusu'nun varlığı Anayasa hükmü olarak kabul edilmelidir"

Enternasyonal program hedefleri bu ulusal program hedeflerinin içine çekilmelidir. Kürt hareketinin demokratik muhtevası bu nedenle günün en yakıcı sorunudur. Kürt hareketinin aktif politika ve diplomasi yürüten kadrolarının mecburiyetlerin ve gerçeklerin ürünü olan taleplerini, kültürel özerklik, siyasi özerklik, federasyon gibi talepleri, birer ihanet ilişkisi gibi değerlendirmek ve ihanet olarak suçlamak Kürt gerçeğinden hiç bir şey anlamamak demektir.

...Bu bağlamda:

Kürdistan'da Marksizmin – Leninizmin namus bekçiliğinden, anti – emperyalizmin jandarmalığından vazgeçilmelidir. Stalin yorumlu, Leninist monolitik örgüt anlayışları, monolitik ideolojik yapılar terkedilmelidir. Çok sesli politik örgütlenmelerin yolu açılmalı, legal platformlar zorlanmalıdır. Legal çalışma programlanmalı, programsız, ilkesiz, faydacı anlayışlarla naylon siyasi partilere şuradan buradan sızma taktikleri terkedilmelidir. Türkiye ve Kürdistan'daki bütün insiyatiflerle doğrudan ilişkiler geliştirilerek, bu insiyatiflere yoğun entellektüel destek sağlanmalıdır. Sosyal-şovenizmin Türkiye'da darbe kışkırtıcılığı, Kürdistan'da savaş kışkırtıcılığı bütün boyutları ile mahkum edilmelidir. Bağımsızlığın, birleşik Kürdistan olgusunun teorik ve programatik bir sorun olduğu açık yüreklilikle kabul edilmeli, daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük, daha fazla refah sürecin şartları durumuna getirilmelidir.

Kürt hareketinin Kürtleşmesi için pazarlıksız, faydacı zihniyetlerden arınmış cesaretti çalışmalara gerekli her türlü destek ve dayanışma sağlanmalıdır.

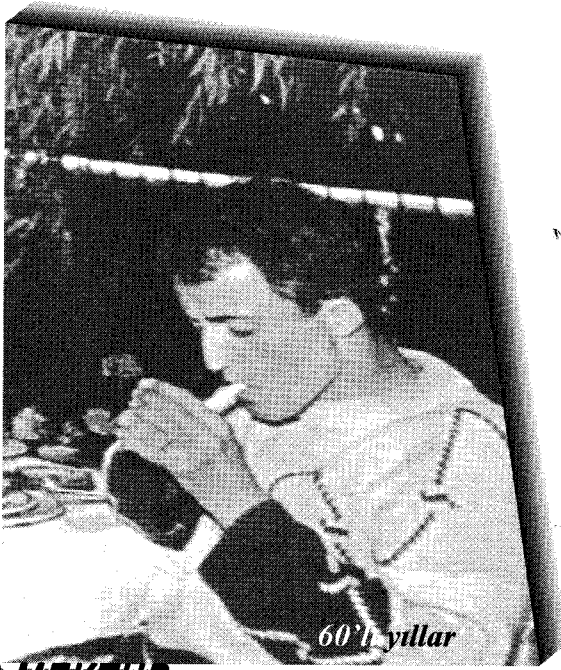
Bu toplantıda ise pratik olarak şunlar yapılmalıdır:

Konferans, delegelerin özgür iradeleri ile Kongre'ye çevrilmelidir. Kongre Parti program ve tüzüğünü değiştirmelidir. Tüzükte yapılacak en önemli değişme, bütün organlarda çalışacak arkadaşların seçimle saptanmasıdır. MK, PB gibi kavramlar atılmalıdır.

Program tümüyle yeniden yazılmak üzere sürece bırakılmalı, bazı temel ilkelerin saptanmasıyla yetinilmelidir. Hukuk durumu sakıncalı olanların dışında aktif çalışma durumunda olan her kesin ülkeye dönmesi ilke olarak kabul edilmelidir. Bu, Avrupa çalışmalarının küçümsemesi anlamında ele alınmamalıdır.

AZAD

PRK-rizgarî tarafından 1991 yazında düzenlenen, 1. Parti Konferansına Azad kod ismiyle sunulan Orhan Kotan'ın "Büyük kararlar için küçük düşünceler" isimli tez nitelikli metninin sonuç bölümünü özetleyerek sunduk.

60'lı yıllar

SON BİR MEKTUP SON BİR ŞİİR.....

Orhan ağabey'in "Gururla Bakıyorum Dünyaya" isimli şiir kitabından üç şiirini, yazar-tiyatrocu Haris Plumidis ile birlikte Yunancaya çevirmiştik. Şiir çevirisi oldukça zor... Bir de Orhan ağabeyin şiirleri olunca gerçekten çok zorlanmıştık. Haris ana çeviri bittikten sonra günlerce edebi anlamını yeterince çeviriye katabilmek için şiirlerin üzerinde çalışmıştık... Nihayetinde ortaya, gerçek anlamıyla bir şaheser çıkmıştı. Şiirleri, Dilşad ve N. Arıç'ın müzikleri eşliğinde Haris kendi sesinden, Atina'da '98 de yapılan, Newroz gecesinde okumuş ve oldukça ilgi görmüştü... Kasetleri Orhan ağabeye de yolladım. Çok heyecanlanmıştı ve elbette çok beğenmişti... Ellerimizi bırakıp gitmesine tam beş hafta kala bana bir mektup, Haris'e teşekkür kartı ve ilişikteki, "altmışyediden seksene" isimli, hiç bir yerde yayınlanmayan şiirini, çevrilmek üzere göndermişti... Şiirin bütünü ilişikte, son mektubunu da sansürsüz yayınlıyorum...
Serdar

Şöyle diyordu Orhan ağabey son mektubunda:

"pek çok sayın kardeşim, gönderdiğin emanetleri aldım. biraz sağol. biraz da varol. eee daha daha nasılsın iyi olmanı cenabı haktan niyaz ederim. anlaşıldığı kadarıyla telefonun hakkından gelmişsin. bari viran olası haneye bir telefon tedarik et. Oyle santıyorum ki danimarka'da 20 cm. lik sigaralar icad edilmiş, habarım var mı!
sana 1984'te yazılmış şiiri gönderiyorum. içinde pek çok özel isim var. türkçe olanları siz biliyorsunuz, yunanca olanları da çevirmen biliyordur. hepsine açıklama konmalı.
kaseti dinledim. Çok heyecan verici. Bu arkadaş şiirlerin içerisine hakim olmuş görünüyor. Çoşku ile okuyor. Yunanca'da nasıl bir şiir ortaya çıkıyor bilemem, ama, anlaşıldığı kadarıyla bu çocuk oldukça başarılı çevriler yapabilir. Seçme şiirleri çevirip bir kitapçık olarak basabilirsiniz. Kaset de olabilir.
Selamlar
İmza
5/6 - 98"

I.

Yunanistan "zulmun utancı"ndan
kurtulamadı henüz
ve türkiye henüz zulmun kanlı pençelerinde

erikler nisan'da mı çiçeklenir
eylül'e büyür mü sulu karpuzlar
zeytin ağaçları birebir akraba
kökleri birbirine karışmış
fıstıklar
mandalinalar da öyle
ve ege'nin nabızı
o yanda da mavi mavi vurur
bu yanda da

ve insanlar
bizim insanlarımız
elele verir tütünde
ve pamukda
ve buğdayda
kolkola girerler halayda
ve govendde
ve hasabikoda
dizdize dururlar gecenin önünde
ve zulme karşı
yaratan ve büyüten ki onlardır
kendi kara talihlerini
kapkara hücrelerde

II.

Yunanistan "zulmun utancı"ndan
kurtulamadı henüz
ve türkiye henüz zulmun kanlı pençelerinde

bubulinas kalesi'nde babalis
general evren'e yunanistan'ı anlatır
altmışyediden
yetmişdörde
ve metaksas
kadehini
papadopoulos ile beraber
mustafa kemal'in şerefine kaldırır
albay vasilis ionidis ile
binbaşı esat yıldırım aynı soydandır
(binbaşı esat yıldırım
rum kadınlarının rahmini
parçalamakla övünür
işgal altındaki kıbrıs topraklarında
esir kamplarında

özel bir emirle
özel olarak şimdi
diyarbakir'dedir
direnen dostlarımızın
sesleri boğulsun diye
doğrulmasın diye
zincire vurulmuş diyarbakir)

ve kızıltepe taburunun
ve kurdoğlu mahzenlerinin
insan kanı ile
küllenmiş dionissos ile
aynı karanlık çağlardan kalma
aynı lanetli harabelerdir

III.

mamak'da
metris'dedir helli kruvazörü
o yanda tom pappas
bu yanda koç
ya da sabancı

makarezos anlatılmaz
tıpkı diyarbekir'in eteklerine yapışmış
o kanlı zından gibi
zalimdir
karanlıktır
duvarlarında
can kardeşlerimizin kırılmış kemikleri
ve kanlar durur
küflü mahzenlerinde

dilosis metanias'ın türkçesi
kemalizme biad
kadro'cuların lanetli yüzlerinden
genç kemalist'lerin kirli beyinlerine
fark fazlaca büyük değil aslında
bir yanda falanga
falaka
öbür yanda
bir yanda istihbarat subayı
öbür yanda başkan
genel kurmay'dan
bir albay'a karşı
beş general
demek ki
bir tarafın kalitesi daha yüksek
bu taraf daha deneyli demek ki
adam boğazlama sanatında
belki biraz da bu yüzden
o tarafta direnme barikatları yükselir
başığme
ve alkış bu yanda
ve biraz da yorgo seferi
teodorakis belki
belkis yannis ritsos

kitabelerde
granit bir damar her biri
bu yanda
bu yanda (ne acı)
yılgnlık
alkış
biraz da uzlaşma

IV.

Yunanistan "zulmun utancı"ndan
kurtulamadı henüz
ve türkiye zulmun kanlı pençelerinde

yürüyün çözülsün zulum
yürüyün güneş vursun ege'nin iki yanına
yürüyün ışıklansın ülkeler
ışıklansın buzlanmış dağları kürdistan'ın
yürüyün pasaportları yırtıp atarak
ve sökerek mayınları yasaklı sınırlardan

karanlığın kenarına tutunmuş
rütbeli
rütbesiz gülyabaniler

evren diye çağrılmış
ya da papadopoulos
hitler denmiş adına
metaksas
ya da mustafa kemal
(önemli değil aslında)
önemli olan
insanın
insan gibi yaşama hakkının
çizmelerle
tanklarla çiğnenmesidir

yürüyün analar ağlamasın
ağlamasın diye bacılar
ve ellerinin kınası kurumadan
dul kalmasın diye gelinler
çocuklar hasret nedir bilmesin
ve babalar
babalarımız
yüzlerinde bin yıllık kahr
bin yıllık keder
ve bin yıllık hasret gözlerinde
ağlamasınlar
ağlamasınlar
ağlamasınlar

yunanistan "zulmun utancı"ndan
kurtulamadı henüz
ve türkiye henüz zulmun kanlı pençelerinde...

temmuz 84, Stockholm-İsveç

ORHAN KOTAN

Açıklamalar:

Hasabiko: Mücadeleyi simgeleyen Yunan halk dansı.
Bubulinas: '67 cuntasında işkence yapılan merkez.
Babalis: İşkenceci.
Papadopoulos: Albaylar Cuntası'nın şefi.
Vasilis Ioannidis: Cuntacı albay.
Dionissos: Mitolojide, eğlence adına insanlara işkence yapılan yer.
Helli Kruvazörü: Üniversitelere yönelen askeri araç.
Tom Pappas: Cuntacı bir milyoner.
Makarezos: Ünlü bir cezaevi.
Dilosis Metanias: Pişmanlık getirmek.
Falanga: Falaka.
Yorgo Seferis: Ünlü bir direnişçi yazar.
Teodorakis: Ünlü bir direnişçi sanatçı.
Yannis Ritsos: Ünlü bir direnişçi şair.
Metaksas: Cuntacı Albay'lardan biri.

altm işye diden seksene

Geli xuşk û birayên birêz...

Îro ema ji derveyî welatê xwe, li ser behîya bizavkarekî yê hêjayî, dozdarê rizgarkirina gelê Kurd û Kurdistanê li hev civîyan. Evî dozdarê hanê bi hemî jiyana xwe, ya giranbiha ve ji bo na azad kirina, doza gelê xwe yê qedirmen re bizivî û jiyê xwe feda kir.

Em tevde pir xemgîn, ji bo xebatkarekî wekî birêz Orhan Kotan ji nava me de li xeribiyê da koç kir û çûyî ser dilovaniya xwe...

Belê eve jiyane li mêjuya jiyana mirovanîtiyî da şîn û şahî tevli hev in. Em Komîta Hevkariya Hêzên Siyasî yên Kurd û Kurdistanê yên li Swêdê bi dilekî damayî ve dibêjin bila serê gelê Kurd û malbata wî sax be...

16.7.1998

KOMÎTA HEVKARÎ LI SWÊD

PDK

Ji bo binemala
rehmetî Orhan Kotan

Me bi dilekî pir xemgîn nûçeya
wefata rewşenbîr û siyasethedare
Kurd, Orhan Kotan bihîst.

Bêguman wefatbûna wî,
valahiyek mezin di warê bizava
rewşenbiriya kurd de peyda kir.

Rehmetî Orhan bi helwestên xwe
yên vekirî gelek halên girîng de
tevgere Kurd de zelal dîkin.

Ji ber van helwest û rewîştên wî
yên niştimanperwerî ew hertim di
dilê gelê xwe de bijî...

Em bi navê Komîteya Swêd û
hemû endam, dost û layengirên
xwe, serxweşiya binemala Kotan
dikin.

16.7.1998

PARTÎ DEMOKRATÎ
KURDISTAN

PRK-rizgarî

Kürt ulusunun yetiştirdiği değerli bir siyasetçi, yazar ve şair aramızdan ayrılmış bulunuyor. Orhan Kotan Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin üzerinde yükseldiği ideolojik ve siyasal perspektifin önemli köşe taşlarından biriydi. Sömürgecilğe ve kapitalist kölelik zincirine karşı Kuzey Kürdistan'da Marksist karşı duruşun önemli bir ögesi olarak mücadelede yerini aldı. Rizgari'nin açtığı ideolojik-teorik cephede gerektiğinde bir sıra neferi, gerektiğinde isimsiz bir öncü olarak süreci omuzladı.

Rizgari'nin mirası üzerinde yükselen ve daha geniş bir perspektifle Kürdistan'daki bütün anti-sömürgeci güçleri kucaklamayı önüne koyan partimiz Partiya Pizgariya Kurdistan (PRK-Rizgari)'in 1991 yılında yapılan 1.Konferans'ına kadar sürecimizin önemli öncülerinden ve militanlarından olan Orhan Kotan, bu Konferans'da partimizden ayrılarak siyasi mücadelesini tek başına yürüttü.

O, her zaman bildiği doğruların yürekli savunucusu oldu. Örgütsüz bir Kürt aydını ve siyasetçisi olarak siyasi süreçte yer aldığı dönemlerde bile tek başına bir örgüt gibi çalıştı ve örgütsüzlüğü asla savunmadı. Doğruları ve yanlışlarıyla onun bıraktığı en önemli miras; "namuslu olmanın yetmediği günümüz koşullarında namusun mihenk taşında vuruşmak gerek"tiği idi.

Merhumun ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileklerimizi iletirken, Kürt Ulusu'nun başı sağolsun diyoruz.

Orhan Kotan'ın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

15.7.1998

PARTIYA RIZGARIYA KURDISTAN

PSK

Ji bo malbata birêz Orhan Kotan;

Gelê Kurd rêberekî xwe yî fikrî, têkoşer û rewşenbîr, malbata we lawekî xwe yê bi xiret, bê wext wînda kir...

Em wek hevalbendên Partiya Sosyalîst a Kurdistan, liqê Swêd bi mirina wî têkoşerî pir xemgîn in. Bila serê malbata we, heval û hogirê wî û gelê Kurd sax be...

PARTIYA SOSYALIST A KURDISTAN

Xalil XOCE

PDK-Bakur

Saygıdeğer Yengemiz!

Değerli Kardeşlerim!

Bugün, bizleri büyük acılara garkeden kaybımızdan haberdar oldum. Bu acımıza tüm Kürt yurtseverlerinin katıldıklarına eminim.

Kardeşimizin cenaze merasimine katılabilir ve acılarımızı birlikte paylaşabilirsem belki son vazifemizi yapma olanağına kavuşuruz.

Şahsım ve partimiz adına hepinize ve hepimize başsağlığı diler, kardeşimize Allah'tan rahmet dilerim.

Kardeşimiz Orhan'ın yeri cennetmekan olsun.

Sevgi ve saygılarımla.

Ratingen, roja 11.07.1998

HEMREŞ REŞO

PDK-BAKUR

GENEL BAŞKANI

DKP

AİLESİNİN,
BÜTÜN SEVENLERİNİN,
YURTSEVERLERİN,
DEMOKRATLARIN
KÜRT HALKININ BAŞI SAĞOLSUN

Sayın Necla Mehtap KOTAN;
Değerli insan, yurtsever-demokrat
kardeşimiz ORHAN KOTAN'ı da
maalesef kaybettik. Halkımızın
özgürlüğü ve tüm insanlığın mutluluğu
için yaşamı boyunca ödünsüz bir
mücadele veren, kalemi ve enerjisiyle
büyük fedakarlıklarda bulunan sevgi
dolu insan ORHAN KOTAN'ı
unutmayacağız.

Kürt halkının değerli evladı ORHAN'ı
kaybetmemizden dolayı acımız
büyüktür. Bu büyük acıyı sizinle
beraber yürekten paylaşıyor, derin
teessürlerimizle birlikte sabırlar
diliyoruz.

Sizlerin, ailesinin, bütün sevenlerinin,
yurtseverlerin, demokratların, özgürlük
ve insan hakları savunucularının ve Kürt
halkının başı sağolsun.

10 TEMMUZ 1998

ŞERAFETTİN ELÇİ

DKP - GENEL BAŞKANI

NAZİF KALELİ

DKP - GENEL BAŞKAN

YARDIMCISI

Sayın Necla Mehtap Kotan
Sayın Keya İzol, FKKS

Değerli insan, fedakar insan, Kürt halkının
kurtuluş mücadelesinde gönüllü insan, Kürt
halkının mücadelesini hep yaşamında sırtlanan
ender simalarından, mücadelesinde yorulmayan ve
bütün yaşamını Kürt halkının özgürlük
mücadelesine adayan değerli Orhan abimin
fiziğinin aramızdan ayrılması bizi derinden
üzmiştir.

Orhan abimin aramızdan ayrılması Kürt bilim
dünyasından bir dalın daha gitmesidir. Orhan
abimin aramızdan ayrılması Kürt halkı için büyük
bir kayıp olduğu idrakı içindeyim.

Ama uğruna koştuğu, onun için yorulmadan
yürüdüğü sevdası gönüllerimizde hep anılacaktır,
yaşayacaktır ve yaşatılacaktır.

Bu vesile ile;

Sayın eşi Necla Mehtap Kotan ve sayın Keya İzol
Fedaresyona Komelen Kürdistane Lı Swede
kurumuna ve değerli temsilcilerine şahsım ve il
yönetimim adına başsağlığı diliyor ve saygı ile
anıyoruz.

14 TEMMUZ 1998

AHMET ACAR

DEMOKRATİK KİTLE PARTİSİ

ADANA İL BAŞKANI

GAZETECİ M. ALİ BİRAND'IN AÇIKLAMASINA GÖRE “PKK’NİN TÜRKİYE’DEN TOPRAK TALEBİ YOK!”

PKK’yi ehilleştirme operasyonu

Türk basın çevrelerindeki telaş büyüktü.... Brüksel’deki pazarlıklar sonuçlanmış, “Ulusal Lider” ile görüşme karara bağlanmıştı. TİP ve TKP’nin “Sol Birlik” içindeki ortaklarını çelmeleyerek, birleştiklerini açıklamalarıyla legalize olan senaryo, bölüm bölüm uygulanmaktaydı. TİP Genel Başkanı Behice Boran’ın ölümü, sürece ivme kazandırmış, artık politik incelikler de bir yana bırakılarak paldır küldür faaliyete geçilmişti. Ardı ardına gelen olayların sonuçları ile yüzyüze gelen kitleler ve özellikle kadrolar, ya literatürün tüm ağıdalı kavramlarını kullanarak olabildiğince sert eleştiriler yapmakta, ya da ruhsal durumlarına uyarlı olarak durumu rasyonelleştirmekteydiler. 12 Eylül rejimi, farklı biçimler alarak hedefine ulaşmış görünüyordu. Türkiye’deki militan sol birikim, şurasından, burasından kırılarak uysallaştırılmış, alan, reformizmin ideolojik egemenliğine terk edilmişti. Nasıl olursa olsun

ve ne pahasına olursa olsun bir “demokrasi” söz konusuydu. Bu panik içinde Marksist solun hazinesinde ne varsa haraç mezat satılığa çıkarılıp, pazarlanmıştı. Umulanın tersine TİP ve TKP kadroları ne yazık ki, TBKP içinde sentezleşemiyorlardı. TKP bölünüyor, TKP Demokratları adına İstanbul’a yayınlanan bir bildiriye “Kutlu ve Sargın’ı Komünizm ve işçi sınıfı hareketine ihanetle suçluyoruz” deniyordu.

TC, kendisine teslim edilen iki Genel Sekreteri usulüne uygun biçimde karşılıyor, 21. Yüzyılın kıyısındaki bu ucube devlet, daha havaalanında bütün hünerlerini gösteriyordu. Türk ve dünya basınının, parlamenterlerin ve kitlelerin önünde, daha havaalanında kendi rızaları ile Türkiye’ye gelen iki Genel Sekreterin gözlerinin bağlanması, ellerine kelepçe vurulması devlet mantığının ibret verici örnekleriydi.

Bu çirkinlik, Özal’ı Avrupa önünde süklüm püklüm hale getiriyordu. Ama, sol çevrelerin beklentisi olan Sovyetler’in tavrı pek de iç açıcı değildi. TASS Ajansı dünyaya Sovyetler’in tavrını saklısız gizlisiz duyuruyordu. Sovyetler Birliği TİP ve TKP Genel Sekreterleri ile ilgili davanın, Türkiye’nin bir iç sorunu olduğu kanısındaydı. Bu da Sovyet’lerin Özal Hükümeti ile dalaşma niyetinde olmadıkların ifadesiydi. Esasen, Sovyetler Birliği 12 Eylül gibi vahşi ve kanlı bir rejim döneminde de, herhangi bir eleştirici ya da caydırıcı tavır almamıştı. Tam tersine, darbeci general Evren, örneğin kapitalist Avrupa’da yeryerinden oynarken, Romanya’da ulusal kahraman olarak karşılanıyor, Bulgaristan’dan, Çin’e kadar sosyalist ülkeler, TC’ye kapılarını ardına kadar açıyorlardı. Ticaret heyetlerinin biri gidiyor, biri geliyordu. Adriyatik kıyılarının nazlı Arnavutluk’u bile, Atatürk’ün doğumunun yüzüncü yıldönümünü devlet törenleri ile kutlayarak, generallerin sırtınının sıvazlanmasına katkıda bulunuyordu.

Ve zaten sosyalist ülkelerin dertleri başlarından aşkındı. 70 yıllık proletarya diktatörlüğünün kanatları altında camilerden ve kiliselerden taşan gruplar, milliyetçi hezeyanlarla birbirlerini doğramaktaydılar. II. Emperyalist paylaşım savaşından sonra Mehabat Kürt Cumhuriyet ile beraber kurulan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti’nin başkenti Tebriz sokaklarında katledilen onbinlerce komünistin kanı çoktan kurumuştur. Ama, Sovyetler Birliği’ne katılan bölümünde Büyük Ekim Devrimi’nden 70 yıl sonra müslüman Türkler “allah allah” naralarıyla Ermenileri boğazlamak için sokaklara dökülmüşlerdi.

Durum neresinden bakılırsa bakılsın trajikti. Türkiye’de sol da doğal olarak başının çaresine bakmak zorundaydı. Başının çaresine bakarken de, ya keseden yiyecek, ya da devrimci dinamikler yeni durumu belirleyici nitelikler kazanacaktı.

Görüldüğü kadar Türk Solu keseden yeme eğilimi içindeydi. Mirasyedi kimliğini değiştirmeyi düşünmüyordu. Bunun doğal sonucu olarak da, ya çoktan

Marksizmin antika arşivler bölümüne kaldırılmış tezler, tozları alınıp yeniden piyasaya sürülüyor, ya da hatasıyla sevabıyla solun tarihine mal olmuş gençlik liderleri ve gençlik gövdeli hareketler yeni biçimler içinde pazarlanıyordu. Gene gençlik liderleri koca laflar etmekteydiler. Bunlar, bir kaç ay sonra burnunun ucundan toz aldırmayan ünlü teorisyenler, örgüt liderleri olmaya hazırlanmaktaydılar. Ve gene, bir yığın dergi piyasayı tutmuştu. Dergilerin en önemli özellikleri ise hepsinin “Yeni” sıfatını taşımalarıydı. Eskiden “*kuru fasulya*” idik. Şimdi “*yeni kuru fasulya*” olduk. Tekkcciler, tekkelerini koruma kararındaydılar.

Bu hay u huy içinde, Kürt hareketi de yapı içinde usulüne uygun biçimde yer almalıydı. Kürt hareketinin çizilen çerçeveye oturtulabilmesi için kan-ter içinde çabalayanların sayısı bir hayli fazlaydı.

İçerde ve dışarıda Kürt hareketi içeriğinden boşaltılarak iyice rasyonalleştirilirken, Türk basınının yoğun gayretleri, Palme cinayeti ve Avrupa’daki diğer cinayetler nedeni ile bir numaralı sorun haline getirilen PKK’da, bu uygun adımlarla yürüyen konvoyu katılma durumundaydı. PKK’nın hamisi Suriye, bir yandan ABD uydusu Arap şeyhlikleri ile, diğer yandan Doğu Bloku ülkelerinin yoğun baskıları ile programın içine alınmıştı. Başbakan Özal MİT Müsteşar yardımcısı Hiram Abas’ın Şam çıkartması, sorunu, genel düzeyde sonuca bağlamış, Şam yönetimi Fırat’ın sularından saniyede 500 metre küp alınmasına karşılık, elindeki PKK tehdidini ehliileştirmeye rıza göstermişti. Durum, Doğu Bloku ülkelerinin politikalarına da denk düşmekte ve yolu açılmak istenen TBKP girişimi içinden PKK gürültüsü temizlenme operasyonu içine alınmıştı. Akla uygun olanı, Suriye ile ilişkileri iyi olduğu bilinen YNK’nin devreye sokulmasıydı. Bekaa’dan Güney Kürdistan’ın iç bölgelerine taşınması planlanan PKK’nın orada yedek bir güç olarak bir dönem besiyeye çekilmesi gerekiyordu. YNK – PKK ittifakı bu çerçeve içinde masaya sürüldü. Bununla beraber PKK lideri A. Öcalan’da, örgüt içinde bir temizlik hareketi başlattı. PKK organlarında, “*Aralık Konuşmaları*” başlığı altında yayınlanan yazılar müthişti... PKK lideri, PKK’yı inkar ediyordu. Eylemler hemen hemen karşı devrimci olarak suçlanıyor ve bu eylemlerin suçları, örgüt içindeki muhalif bir kanada yükleniyordu. PKK liderine göre, Türkiye’ye ve Avrupa’ya gönderilen gruplar, liderliğe soyunmuşlar, halka karşı TC’nin yöntemleri ile eylemlere girişmişlerdi. Bu bağlamda 87 Newroz’larındaki cinayet ve saldırılar da, aynı muhalif ekibe yükleniyordu. PKK lideri gele gele, “*Türk ordusu güçlüdür, onu yenemeyiz. Türkiye’den toprak talebimiz yok*” gibi kendini inkarın en son noktasına gelecekti.

Kürdistan Press’de YNK – PKK ittifakının açıklanması, pişmiş aşı su katmış oluyordu. Telaşa kapılan PKK lideri, bilinen boş boğazlığı ve patavatsızlığı ile bu ittifakı red ediyor, Kürdistan Press’i ağır bir dille suçlamakla yetinmeyip, kısa bir süre sonra tükürdüğünü yalama durumunda kalacağını bile bile YNK’yi de ulusal kurtuluşçu olmayan, emperyalist çevrelerin ajansı olmakla suçluyordu. Ardından Talabani Avrupa’ya

uçuyor ve Kürdistan Press’e verdiği uzun mülakatta, PKK liderini ağır bir dille eleştiriyordu.

Bu gelişmeler sürerken, ilişkilerin merkezinde hareket eden gazeteci M. Ali Birand’da boş durmuyordu. Kırılan potları, dağılan birleşme zeminlerini yeniden oluşturmak için Londra, Tahran, Ankara ve Brüksel arasında mekik dokuyordu. YNK’nin bir Türk mühendisi kaçırmayı ile devreye giren M. Ali Birand, sık sık elindeki en önemli kozu masaya sürerek faaliyetlerini sürdürüyordu. Bu koz AT ülkelerinin genel kanısıydı. Bu genel kanı, ABD ve SSCB tarafından tasvip edilmiş sayılıyordu. Genel kanının özü ise, *Türkiye’de Kürt varlığının kabülü ile, Kürtlere göreceli kültürel hakların tanınmasını içeriyordu. Çünkü, bütünü kurtarmak için parçalardan vazgeçmek gerekliydi. Bütün Ortadoğu idi. Ortadoğu İran unsuru tarafından tehdit altında idi. Kürtlerin desteği İran için büyük önem taşıyordu. Ve eğer İran Irak’ı istila ederse, artık Ortadoğu’da kıyamet kopmuş demekti. İran’ın istilası, önlenemez bir dehşet içinde Körfez ülkelerine akacaktı. Kaldı ki, Homeyni “Kudüs’e giden yol Bağdat’tan geçer” demekteydi. Kudüs’e girmek demek, Tahran, Bağdat, Şam üçgeninde İslami Cumhuriyetin militan ve saldırgan bir cephesinin oluşması demekti. Gerek ABD ve SSCB ve gerekse AT ülkeleri için bu dehşet verici tablo karşısında, Türkiye’de Kürtlere bir takım kültürel hakların verilmesi devede kulak kalırdı. TC, devinin kulağından vazgeçmek zorundaydı. Bu nedenle dünya seferber olmuştu. Kürt olgusunun politik merkezlerin bir numaralı sorunu olmasının arkasında yatan gerçek buydu.*

Gerçek, sivililikleri yontmayı ve “mütevazı” talepleri gündemleştirmeyi gerektirmekteydi. Görev, Türk politikacıları tarafından üstlenilmiş ve Avrupa’ya akan tanınmış isimler konuyu derinlemesine işlemeye başlamışlardı. Ecevit bile, *Kürtler vardır. Kürt dili serbest bırakılmalıdır* diyebiliyor. Özal hükümeti, mahkum yakınlarının kürtçe konuşabilmeleri için fetva çıkartıyordu.

YNK – PKK ittifakının edep dışı kavramlarla rededilmesini izleyen günlerde, Talabani yayınladığı bir çağrıda Kürt örgütlerinin PKK ile barışmalarını istiyordu. Ardından Birand Tahran’a uçuyor ve Milliyet’e geçtiği bir haberde, Irak ile savaş halinde olan Kürt liderlerinin Türkiye’ye anlaşma mesajlarını manşete çıkarıyordu. Kürdistan Press’in “*Birand Açıklamalıdır*” sorusuna açık bir cevap vermeyen Birand, Talabani ile “Apo”nun anlaşmasından sonra, Bekaa’ya girerek bu soruya dolaylı bir biçimde cevap vermiş oluyordu.

Türkiye ile anlaşmak isteyen Kürt liderler kimlerdi? Hangi hak ve cesaretle, Türkiye’nin Kerkük ve Musul’u istila etmesi karşısında tavır almayacaklarını, hatta ortak hareket edeceklerini açıklamaktaydılar? Bu liderler, Türkiye ile birlikte kime karşı gerilla mücadelesi sürdürecektlerdi?

Bu soru, Talabani’nin Şam’da alelacele PKK lideri Öcalan ile yaptığı bir ittifakın gürültülü açıklaması arasında cevapsız kalmaktaydı. Her nedense PKK organları bu ittifakı boy boy resimlerle de donatarak açıklamakta bir hayli aceleci davranmışlardı. Kabul etmek gerekir ki, Talabani, A. Öcalan’a tükürdüklerini

*Tapu Memuru
Galatasaraylı
Apo, diyor ki:
“Türk ordusu
güçlüdür. Onu
yenemeyiz.
Zaten
böyle bir
düşüncemiz de
yoktu.
Türkiye’den
toprak
talebimiz yok.
Bizim
isteğimiz
eşitliktir”*

Cephe’den hiç ses çıkmıyordu.

TİP ve TKP’nin legale çıkma faaliyetleri ile sahnelenen senaryo Kürt hareketini hızlı bir alt-üst oluş içinde bu noktalara savurmuştu. Ve devam etmekteydi.

Tahrir seferinden dönen Birand, işi Bürksel’de bağladı. Anlaşmaya göre, PKK, Türk gazetecilerine Bekaa’daki yüzünü açacak “Ulusal Lider” Babı Ali basınının önünde arzı endam edecekti. İlk görüşmelerde, Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet’ten birer muhabir ile basın toplantısı yapılması kararlaştırıldı. Bundan sonra, yazının girişinde söz ettiğimiz telaş başladı. Öyle ya, 12 Eylül’ün TV’lerde durmadan göstererek kendisine meşruiyet sağladığı vahşetin ve Türk basınının özellikle 84’den bu yana manşetlerden indirmede kanlı eylemlerin sahibi PKK’nın lideri ile görüşülecek ve kampına girilecekti. Sadece girmekle kalınmayacağı ise bilinmekteydi?!

Bu arada, Birand, meslektaşlarını ustaca ekti ve söylentilere göre, Hüseyin Yıldırım ile yapılan bir anlaşma ile Bekaa’ya ilk giren o oldu. Bunun faturasının 1 milyon Mark olduğu günahı sevabıyla Babı Ali’ye ait. Milliyet ise tersine, Hürriyet’in Apo ile görüşmek üzere, Hüseyin Yıldırım’a 1,5 milyon Mark teklif ettiğini iddia edermiş. Bilemeyiz, bunlar söylenti...

Gerçek olan, Bekaa’nın kapılarının uluslararası düzeydeki bir planın gereğine uygun olarak ardına kadar açıldığıdır. Ve kulağı Suriye tarafından çekilen PKK lideri, kısırıldığı köşede ancak emri yerine getirmekle görevlendirilmiştir. Görevini ifade ederken de, kabul etmek gerekir ki, hizmette kusur etmemiştir. Nasıl etsin ki, Suriye polis örgütü Muhaberat’ın izniyle, Şam havalanından alınıp, Suriye topraklarından gene

teker teker yalatmış, YNK’nin devrimci bir güç olduğunu, resimlerle, protokollerle belgelemişti. Ve sonra, PKK’yi de arkasına alarak ABD’ye uçmuştu. Rahmetli Barzani için ABD’ye gitmeyi büyük bir suç sayan politik çevreler Talabani için “Kürt hareketine ABD’de yol açıyor” diyorlardı. Türk basını köşe yazarları ateş püskürtüyorlardı. Nasıl olurda Türkiye’nin bu bir numaralı dostu ABD, bir Kürt liderine vize veriyordu. Hele hele bu Kürt lideri nasıl oluyor da ABD Dışişleri Bakanlığı’nda Kürt sorunu ile ilgili konferanslar verebiliyor du? Tabi bütün bunlar olurken, Güney Kürdistan için büyük önem taşıyan ve Talabani’nin de içinde bulunduğu Kürdistanı

Muhaberat’ın izniyle geçip, Bekaa’ya ulaşan gazetecilerden gizlenecek fazla bir şey yoktu. Nitekim, bunların ardından, Suriye’nin Ankara Büyükelçisi Abdulaziz El-Rıfai Dışişleri Bakanlığına çağrılarak, kendisinden bilgi ve Suriye’nin kontrolü altındaki topraklarda barınan A. Öcalan’ın iadesi istenmişti.

Varsın 8 yıldır, Diyarbakir zindanlarında ölümle boğazlaşan militanlar Tapu Memuru, Galatasaraylı Apo’nun Çubuk Barajı’nda o ağacın altını bir türlü unutamadığını da öğreniversinler. Esasa ilişkin değil. Esasa ilişkin olan, TKP’ye verilecek özgürlüğün, TC’ye demokrasi gelmesine yetmeyeceğidir. Bunun hemen yanında Kürtlere de bir şeyler verilmesi gerekli. Tapu Memuru Galatasaraylı Apo, işte bunu da Bekaa vadisinde, Birand’la cilveleşerek çözümlemiş oluyor. Diyor ki:

Türk ordusu güçlüdür. Onu yenemeyiz. Zaten böyle bir düşüncemiz de yoktu. Türkiye’den toprak talebimiz yok. Bizim isteğimiz eşitliktir.

Üç kulhuvallah bir elham. Amin!

Durum bir hayli açık. Merkezinde Kürdistan’daki bağımsızlık ve Özgürlük mücadelesinin boğulması duran uluslararası plan çok çeşitli biçimler içinde yürürlüğe konulmuş ve şiddet temelinde örgütlenen PKK ile sağ kanat sosyalistleri ortak noktalarda buluşmuşlardır. Radikal solun tavrı ise stratejik tezlerde ve kazanılan ideolojik mevzilerde inatla direnmeyi ve mevcut olanı dönüştürmeyi içeriyor. Önümüzdeki günler saflaşmayı daha net olarak ortaya koyacaktır elbette. Sorun burjuvazinin kitle iletişim araçlarını tüm imkanları ile seferber ettiği bu mücadele de, günlük olayların şaşırtıcı sonuçlarının etkisi altında kalarak, devrimci perspektiflerden, değer ve inançlardan geri düşmemeyi gerektiriyor.

Bir diğer gerçek daha ortaya çıkmıştır. Sivri sloganlar, silahlı şiddet vb. radikal solu belirlemiyor. Radikal solu belirleyen temel tavır, kişinin ya da örgütün burjuva ideolojisi ile olan ilişki biçimidir. Şüphesiz, burjuva ve küçük burjuva radikalizmi ile proleter devrimci radikalizmi burada kalın bir çizgi ile ayırmak gerekir. Burjuvazinin çizdiği sınırlar içinde, onun rasyonellerine uyarlı alınan tavırların teorisi de yapılabilir belki ama, bu bir devrimin örgütlenmesinin değil, imhasının teorisi olur.

Günlük dile geçen bir kavram durumunda olan radikalizm, bu çerçevede anlam kazanır...

Orhan Kotan tarafından kaleme alınan bu araştırma yazısı, Kurdistan PRESS gazetesinin, 29 Haziran 1988 tarihli, 40. Sayısında imzasız yayınlanmıştır.

PÊŞMERGE

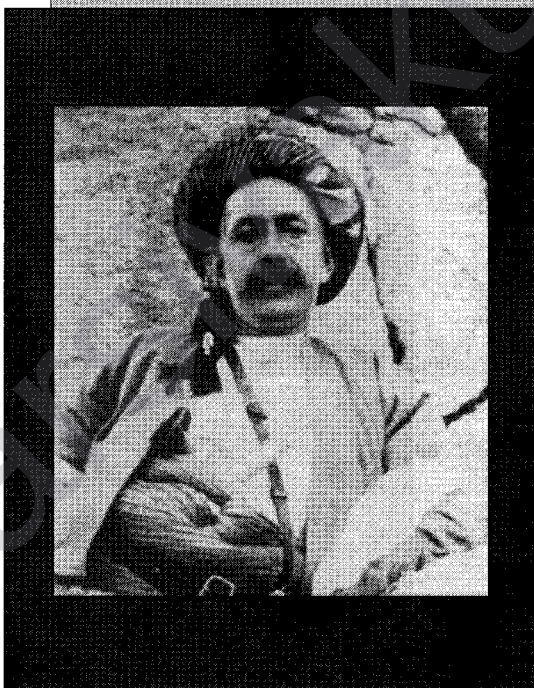
Di tevgera Kurd de, durûsmek derketiye, ku durûsmên navnetewî jî da ye dû xwe û rêza yekemîn girtiye. Êdî, meş, belavok, axaftinên radyoyan, xebatên siyasî yên pratîk bi vî durûsmê dawî dibe : **Bijî Pêşmerge !..**

Mirov dikare bêje, pêşmerge bûye ordiya geleri ya ku li ser awahiye taybetî ya Kurdistanê şikiliye. Ordîyeke gelêrî ya safî ye (xwe sere) Bingeha şexsiyeta xwe jî, ji Kurdistanê Başûr standîye, her wisa jî, di nav têkoşîna çekdarî ya Kurdistanê Başûr de pêkhatiye. Hemû barên têkoşînê ku bi salan û pê ve li nav nêçarî û belengaziyê de ajotin li ser milên pêşmerge ye. Eva ha doh jî wisa bû îro jî wisa ye...

Hevalên ku herê mî (Kurdistanê Başûr) vedigerin, vê pîrsê weha didin xwiyakirin : *Şoreşa Oktobirê li ser milên Sovyetên Karkeran ; Şoreşa Çîn'ê li ser Komûnên Gundan bilind bûbûn, bê guman Şoreşa Kurdistanê Başûr jî li ser milên pêşmerge bilind dibê. Çendî ku li wan mêjiyên, ku qalibên îdeolojîk bi şert bûne, mimkîne ku ew teza ha re bêjin peşindayîn û netewaperestiyê ye. Lê belê, îro pêşmerge fonksiyonên siyasî û civakîya Sovyet û Komûnên Gundan di şexsiyeta xwe de sentez kiriye. (vejerandiye)*

Li Kurdistanê, di nava şerrekî bi xwîn û werankirinekê bê dawî de awahiyeke civakî nû pêk tê. Ew awahiya civakî bi xwe re (li gel xwe) berhemên xwe yên helbest, roman sînema, mûzîk û wêne xwe jî diafirîne û li rêya xwe berdeham dike. Ji hinekan re, di maqarên pêşmergan de guhdarkirina

mirovêkî jêhatî û her weha yekî ku dikare li nav orkestrayên rojava de bixebitê ecêb werê, ev yeka ha pêşî bo me jî tiştê ecêb bû. Li kolonên navçeyên rizgarkirî li bin diwaran

tabloyên ji destên hûnermendên jêhatî ku wêneye şoreşê çêdikin, derdikevin. Pêkarên ku ji qûrmên darên şewitandî bi jêhatîbûnê dixemilînin dewlemendiyên şoreşê ne, ew nayên dîtin û ji cihanê re nayên nasandin.

Pêşmerge ne tenê tîmekê gerilla ye, ku li nav xeta agir de tîdikoşe ; her wisa ew di herê mî rizgarkirî de li nava rêxistinên siyasî û civakî de jî cihê xwe digire. Pêşmerge, ji

bo ku mîrata demokratîk a gel xurt bibe û pêşkeve ; di nav hûnaka wê de ne tenê wek leşkerekî, lê weke hemwelatîyekê cihê xwe digirê. Di nav her aliyê jiyanê de di nav her hûnandinê de cihê pêşmerge heye. Li aliyê din, peywendiyên xwîn yê wî gel xelkê tu caran qut nabe. Ev peywendîya xwîn, ku di navbera afirandinê û cephe de hatiye avakirin, di nav pêvajoyê de, pêşmerge kirîye parçakê ji xelkê. Mirov dikare bêje, hema hema ji her malbetekê Kurd mirovek an jî dû mirov pêşmerge ne. Pêşmergefî tiştêkî pîr hêja û bi rûmet e.

Divê em vê baş bîdin xwiyakirin : Pirtûkên ku qala bi çek kirina (çekdarkirina) xelkê dikin, ji xeynî hûnaka pêşmerge, gihîştina vî

hûnakê ne gengaz (mimkin) e. Lê belê, gihîştina hûnaka pêşmerge jî weke ku tê fikirin ne hesan e. Nemaze bê xwiyakirin ku, mantiqa Tirkîyê ya tev li hev a têkoşîna çekdarîyê û perwerdeyên çekdarî li Libnanê tê çekirin tû eleqa wana bi hûnaka pêşmerge ve tune. Gava li Kurdistanê ji xeynî hûnaka pêşmerge, qala têkoşîna çekdarîyê bê kirin ew ji xwevî bûrjuvaziya me ya piçûk pê ve tiştik nîne.

Mirov dikare rêxistinên siyasî ku pêşmerge di nava wan de cih girtine rêxne bike. Ev tiştêk din e. Lê belê, divê em kûmê

xwe deynî pêşîya xwe, li ser hûnaka pêşmerge, ku bûye mîna xelk bixwe bifikirin. Ji ber dîtinên îthal ya têkoşîna çekdarîyê li Tirkîyê ji xwe re di nava xelkê cihakî peyda nekir. Û ji xwe re rewşa jiyanê peyda nekir. Peydakirina wê jî ne mimkin e !

Orhan KOTAN
(Kurdistan PRESS, hejmar 28,
11.12.1987)

Me bi dilekî xemgîn bihîst ku, birêz Orhan Kotan, mamosteyê hêja , têkoşerê mafên azadiya gelê Kurd, çûwiye dilovaniye xwe.

Wek her kes dizane, ew xwedî prensîb û baweriyeke qewîn bû. Di her merc û di her rewşê de wî bi qasî serê derziyê ji van prensîb û bîr û baweriya xwe tawîz neda. Ew jî hem ji wî re hem jî gelê Kurd re serbilindiyek mezin e.

Gelek meriv, gelek kesên di rojên îro de di xebata niştîmanî de cîh standine, şagirtên birêz Orhan Kotan in... Wî di perwerdekirina rûhê Kurdî de, di têkoşîna azadiya gelê Kurd de, xizmeteke mezin kiriye. Ev xizmet hunda nabe, lê hundakirina kesekî mîna wî ji bo gelê me ne tiştekî biçûk e. Ji ber ku ew êdî ne ewladê malbata xwe, lê ewladê gelê xwe bû. Ew bi gelê xwe, gelê wî bi wî serbilind e. Enstîtuya Kurdî ya Brukselê, serxweşiyê ji bo malbata wî û gelê Kurd dike. Kekê Orhan ji nav me bar kir, lê ew bîr û baweriya qewîn, ya tijî rûhê Kurdî, ku di navbera gelek salên dirêj de da hezaran Kurd zindî ye. Ew bi wê bîr û baweriya qewîn, bi wan prensîbên dijwar têkoşîna xwe didomînin. Kekê Orhan Kotan ewê ciyê xwe yê zêrîn di nava dîroka gelê Kurd de serbilindî biparêze...

23.7.1998 / Bruksel

Derwêş M. FERHO

Seroka
Enstituya Kurd
ya Brukselê

Birêz Orhan Kotan ji bo doza gelê Kurd gelek xizmetên hêja kiriye û di vê rêyê da gelek êş û renc ditîye. Birêz Orhan Kotan heta ku çû heqîya xwe jî, endamê Komela Nivîskarên Kurd li Swêd bû û dilê wî bi doza gelê Kurd ra bû. Em ji ber wefata şair, nivîskar û welatparêzê birêz Orhan Kotan xemgîn in û xwe wek hevparê êşa malbata wî dibînin. Bila serê malbata wî û gelê Kurd sax be.

23.7.1998 / Stockholm

Komela Nivîskarên
Kurd Li Swêd

Bi mirina welatparêz û şoreşgerê hêja Orhan Kotan, em bi dilekî xemgîn pêhesiyan. Orhan bi xebata xwe ya siyasî û edebî gelek berhemên hêja li dû xwe bo gelê Kurd hişt. Ewê bi hemû ked û berhemên xwe di dilê gelê Kurd da bijî... Bila serê malbata wî û serê gelê Kurd sax be.

Kovan AMEDÎ
Rojnama Hevî

Wefata hevalê Orhan Kotan em gelekî xemgîn kirin. Bi taybetî di temenekî de ku di serê wî de projeyên hêja hebûn û xevna wî ya serxwebûna Kurdistanê hê bi temamî nehatibû cîh... Lê ji bo ew xewn bibe rastî û bê cîhê îro hatiyê, bi qasî ku em agehdarin berdewam xebîtî û xwe bû alîkar. Em wek dezgahekê neteweyî û fikrî xizmetên hevalê Orhan bi taybetî yên ji bo pêşxistina fikra neteweyî û rojnamegeriya Kurdî bi hurmet bibîr tînin û ji bo malbata wî, xizm û merevên wî serxweşiyê dixwazin.

Mirhem Yiğit
Instîtuya Kurd
LI SWÊD

Ji bo bîranîna ronakbirê hêja;

Li ser navê Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, xemgînî û êşa xwe ji bo malbat, heval û ji bo gelê Kurdistanê diyar dikim. Bila ser gelê Kurdistanê sax be. Orhan Kotan bi berhemên xwe yên siyasî û edebî wê herdem di dilê gelê xwe de bijî... Xizmeta wî di wan waran de hêja û samîmî ye.

Di jiyana xwe de ji ber ki bîr û raya wî hebû, ji ber ku beyankirina fikrên xwe de bêtirs bû, ew ji gelek alîyan ve dihat şirovekirin. Ew kontroversial bû ji ber ku fikr û ramanên wî hebûn ji ber ku ew di doza Kurdistanê de xwedî îddîa bû.

Emê Orhan Kotan, bi helbestên wî, bi rîka wî ya antagonist li hember dijmin û bi jiyana wî ya sirgûnî bi bîr bînin.

Em tu car wî ji bîr nakin, her dem wê di nav me de be....

Keya ÎZOL
Federasyona
Komeleyên Kurdistanê
li Swêdê

Kek Orhan;
Tu yê bi ditîn û helwesta xwe ya dîlsoz û dobra dobra her dem di dilê me û gelê Kurd de bijî!

Bila serê gelê me sax be...

Osman AY TAR

Kek Orhan;
Tuyê herdem bi şairtiya xwe û berhemên xwe yên zêrîn di nava me de bijî. Ji ber ku jiyan bi fikr û ramanê xweştir dibe...

Abdullah NEBEZ

Wefata rewşenbirê têkoşer,
hunermendê rûmet û bilind,
zana yê kelemşor, hevalê me
Orhan Kotan, em gelek xemgin
kirin...
Serê miletê Kurd, we hemî ya
sax be...

Rehmata xwedî lê be.

İzzet ÇELEBİ

SERXWEŞÎ

*Tîroj hevalên wek tenê
Nava miletî hawirdor
Gernasê wê zanebûnê
Hunermend û kelemşor
Ji şewqa tava Kurdistan
Nexşê Kesk û Zer û Sor
Ji warê dozê bilind bî
Gihayê zozanê jor*

*Ji sîpasa rewşenbîra
Silava hemû çiya
Şev û roj ser te dibarin
Ji welatê te Medya
Ti cara te ji bîr nakin
Li darê her dû dinya
Behîştê ebedî ye tu
Bêhna gulên baxên çiya*

*Serê gelê Kurda sax be
Her bijî xweşî jînî
Nav goristana şehîda
Orhan KOTANê şîrînê
Rexmilê Osman Sebrî
Seyda Seyda Cigerxwînê
Loma ev Dilpêtê Jêlî
Vê rumeta te dibîni...*

17.7.98 / Mersin

Dilpêt Jêlî

Me koçkirina dawî ya hevalê
hêja Orhan Kotan bi xemgînî
bihîst...
Mixabin kêsa min tunebû ku ez
beşdarî xatirxwestina hevalê
hêja Orhan Kotan bibim. Lê
dîlê bê zanîn ku wê hêja Orhan
Kotan her di bîra me de be.
Bila serê gelê Kurd, malbata
wî, heval û hogirên wî sax be...

Zinar SORAN

Ji bo malbata birêz Kotan,

Wefatkirina rewşenbîr û siyasetvanên hêja Orhan Kotan, em gelekî
xemgînkirin. Ewî dijî nexweşiya xwe ya giran, ji bo jiyanê berxwedanek
mezin dikir. Lê sed heyf û mixabin dawiyê de ewî, li xeribiyê ji nav me
bar kir û çû ser heqiya xwe.

Orhan ji wan kesa ye, ku wê piştî mirina xwe jî di nav kar û xebatê gelê
xwe de bijî. Ji ber ku ewî gelek waran de, bi keda xwe karê zehf hêja
kirine.

Orhan ji bo Kovara Rastî hejmar 2, nivîsek nivîsî. Ew bû nivîsa Orhan
ya dawî. Babetê ku Orhan şirove kirî, gelek halên şelû di siyaseta
Kurdan de zelal kirin.

Ez bi navê redaksiyona Kovara Rastî serxweşiya malbata Kotan û hemû
heval û hogirên Orhan dikim. Bila hezar caran rehmata xwedê lêbe û
cihê wî cinet be...

15.7.1998

Berpirsiyarê Kovara Rastî

Dara BİLEK

Helbestvan, Nivîskar,
Rojnamevanê Kurd Orhan
Kotan çû ser heqiya xwe. Wî di
9ê Tîrmeha 1998ê de li
Stocholmê wefat kir. Orhan
Kotan di sala 1944 an de di
dayîk bû. Dîbistana bilind
xwend. Di nav tevgera
rizgarîxwaz a Kurdistanê de kar
û xebatên siyasî kir. Ew di
dema salên 80'î û 90'î de wek
teorisyenê Marksîst nivîsên
siyasî yên teorîk nivîsî.
Orhan Kotan li gel
sisiyaseyvanîya xwe helbeskvan
bû jî. Dengbê Ahmet Kaya,
şîrên wî kire kalam û stiriya, ji
ber şîrên wî kaseteka stranê
derxist.

Orhan Kotan di hêla
rojnamevanîyê de jî xebatake
hêja kir...

Kovara Helwest ji bo wefata
Orhan Kotan xemgîniya xwe
diyar dike û ji malbata wî re
sersaxiyê dixwaze...

Kovara HELWEST

Lokman Polat

Ji Komîta Karger a
FKKSE ê re,
Bi wefata Orhan Kotan, wek
her kurdekî ez jî gelek xemgîn
bûm. Bi munesebata wefata O.
Kotan, ji aliyê we ve, pêkanîn
û bidarxistina civîneke
bîranînê, ez gelek kêfxweş
kirim...

Ez bi Orhan Kotan re gelek
deman, bi hev re man û me bi
hev re kar û xebatên siyasî û
entellektûelî meşand.

Orhan Kotan rewşenbirekî
hevdemî bû. Ew di bîr û reyên
xwe de gelek azad û cesûr bû.
Ew tu demê nebû

siyasetvanekî rojane edetî. Li
hemberî dijminên xwe çiqas
hişk bû, li hemberî dostên xwe
jî ewqas nerm û dil tenik bû.

Wefata wî, ji bo ronakbiriya
Kurd û gelê Kurd wendayeke
gelek mezin e.

Bila serê we, gelê Kurd û
malbata wî sax be...

Di gel slavên xemgîn.

14.7.1998 / Ankara

İbrahim Güçlü

İLK KURŞUN TEORİSİ

Türkiye’de yetişen nadir bilim adamlarından biri olan İsmail Beşikçi tutukluysen, Avrupa’da iki kitabı yayınlanmıştı. Unesco’ya *Mektup ve Savunma* isimlerini taşıyan bu iki kitabın yayınlanmasından bir hayli zaman sonra Beşikçi’nin Türkiye’de ardarda Türkiye’de üç kitabı yayımlandı. Beklenildiği üzere bu kitaplar hemen toplatıldı ve Beşikçi’de yeniden tutuklandı. Kitapların toplatılması ve Beşikçi’nin tutuklanması, Türkiye ve Avrupa’da çeşitli nedenlerle pompalanıp suni biçimler verilen Kürt sorununun gerçek niteliğini bir kere daha gündeme getirdi. SHP’ye bağlanan umutlar tuzla buz oldu. Türk devletinin Kürdistan politikasının her şeyden önce ideolojik bir sorun olduğu, Türk devletinin ideolojisi ile boğuşmadan, bu katı ideolojik muhtevayı değiştirmeden, Kürt sorununa şu ya da bu biçimde çözümler aramanın başlıbaşına çözümsüzlükler üreten bir kördöğüşünden başka bir şey olmadığı biraz daha anlaşılır hale geldi. Beşikçi’nin kitaplarının toplatılması ve kendisinin tutuklanmasından, Kürt sorununa çözüm arayan siyasal çözüm arayan güçlerin alacağı dersler bir hayli fazladır. Beşikçi ile ilgili devlet operasyonunun sürdüğü günlerde, Milli Güvenlik Kurulu’nun tavsiyelerine aynen uyan Bakanlar Kurulu’da, Kürdistan’da uygulanmak üzere bir dizi baskı tasarısını yasallaştırdı. Gizli Darbe, Balyoz Harekatı ve benzeri kavramlarla sıfatlandırılan bu baskı yasalarının Türkiye’nin genelinde nasıl bir biçim alacağını ise zaman gösterecektir. Türkiye yeni bir Takrir-i Sükun dönemine sokulmak üzeredir. Bu talep doğrudan doğruya Genel Kurmay çevrelerinden gelmiştir ve uygulama da Genel Kurmay tarafından yapılacaktır. Bu militarist yapılanmanın ilk belirtileri 1989 yazında Cudi Operasyonu ile ortaya çıkmıştır. Cudi Operasyonu hatırlanacağı üzere, “PKK’nin Cudi’deki kurtarılmış alanlarını imha etmek” amacıyla düzenlenmiş geniş kapsamlı bir hareket idi. Ne varki, bu askeri hareket, dönemin Başbakanı Turgut Özal’a ve O’nun hükümetine danışmadan, doğrudan doğruya Cumhurbaşkanı Evren ile Genel Kurmay arasında yapılan görüşmelerle gerçekleştirilmişti. Özal Hükümeti’nin tavrı ise “Durumu abartmaya gerek yok!” doğrultusunda idi. Durumun abartılmasına gerçekten gerek yoktu. Nitekim onbinlerce asker, alev bombaları, Özel Timler vb. ile Cudi’ye tırmanan ordu, Cudi’nin tepesine Türk bayrağı dikip (!) geri döndü. TRT bu anlı şanlı bayrak dikme törenini yayınladı. Ama, ne

kurtarılmış alanlardan ve ne de PKK kamplarından görüntüler bu yayınlarda yer almadı. Olan, Cudi’nin tepesindeki ve çevresindeki köylere olmuştur. Köylüler binlerce yıllık yurtlarından süpürülüp atıldılar. Daha sonra köklerinden sökülüp atılan köylerin sayısı 800’ü buldu. Fakat, Cudi operasyonunun gerçek nedeni bunlarla da sınırlı değildi. Temmuz’da devlet eliyle tırmandırılan terör, Ağustos’da Ordu içi atamaları kim vurduya getirdi. Bir yıl önce Özal’ın *Darbe* diye adlandırılan ordu içi tayinlere müdahalesine karşılık olmak üzere 1989’da Ordu, -daha doğrusu devlet içinde yuvalanan militarist kanat- kendi adaylarını kilit noktalara getirdi. Bu atamalardan sonra, *Güneydoğu*, hiç bir şey olmamış gibi basın manşetlerinden bir süre düştü.

1990 Ağustos’unda, Ordu içi atamalarda yüksek rütbeli 80 subayın emekliye sevk edileceğine kısa bir vurgulama yaparak, esas konuya geçelim...

Beşikçi “Devletlerarası Sömürge Kürdistan ve Bilim-Resmi İdeoloji-Devlet-Demokrasi ve Kürt Sorunu” isimli kitaplarında PKK ile ilgili belirlemeler ile XIX. YY.’da Kürdistan’da sınıf yapısının değişmesine ilişkin tezler dışında yeni bir durumu tartışmıyor. Polemik yanı ağır basan kitaplarda Beşikçi, TC’nin Kürdistan politikasına ilişkin hipotezlerinin süreç içinde almış olduğu biçimleri ve uygulamaları sergiliyor. Bu bağlamda, uzun bir suskunluk döneminden sonra yayınlanan kitaplarda, okuyucu gündemi zorlayan sorunlarla ilgili gerekli bilgileri bulamıyor. Dünya’da, Türkiye’de, Ortadoğu ve Kürdistan’da pek çok şey değişti. Özellikle Sovyetler Birliği’nden gelen dalgalanmalar dünya düzleminde olduğu kadar, Türkiye ve Kürdistan’daki siyasi güçleri de büyük ölçüde *dilsiz ve kavramsız* bıraktı. Bilim adamlarının bu yeni döneme dil ve kavram kazandıracak bilimsel bilgi üretmeleri istenen ve beklenen bir durum haline geldi. Bilimsel bir temel, üzerinde hareket edilecek bilimsel bir zemin hazırlanmadan, yeni durumu yorumlayacak ideoloji ve politikaların oluşması bir hayli zor olacaktır. Burada bilimsel temelden kastedilen şey, olgular ve olgusal ilişkilerin sistematik izlemi ve gözlemi ile mümkün olan en nesnel tanımlara ulaşmaktır. Beşikçi’nin XIX. YY ile ilgili açıklaması bu bağlamda üzerinde düşünülmesi, derinleştirilmesi gereken -bana göre- yeni bir tezdır. Sınıf yapısının beylikten, ağalığa doğru evrimi ve ağalığın işbirlikçilikten öte ajan statüsü yeni bir tartışma ve araştırma konusu olarak Kürt hareketinin gündemine girmelidir. Beşikçi’nin PKK ile ilgili tezleri ise bilimsel olmaktan çok, duygusaldır. Beşikçi, PKK ile ilgili tartışırken, Kürt hareketini görmezden gelmiştir.

Kürt hareketinin siyasal güçlerinin görüşlerini, tezlerini ve eğilimlerini varsaymamıştır. Daha çok, **Toplumsal Kurtuluş** ve **İkibine Doğru** dergilerinin tek boyutlu verilerini esas almıştır. PKK’nın Kürt hareketi üzerindeki tasallutunun nedenlerini araştırmamıştır. Gerek ulusal ve gerekse uluslararası düzeyde PKK’ya yüklenen fonksiyonları -ki bunlar Kürt hareketi için hayati önem taşımaktadır-, tartışma dışı tutmuştur.

Bu bağlamda yeterli malzemeye sahip olunduğu halde 1984 Eruh-Şemdinli olaylarını *sömürgeciliğe sıkılan ilk kurşun* saymaktadır. Franz Fanon'un köleliğe isyanın ilk işareti saydığı ilk kurşun olayı, kölenin korkuyu yenmesini anlatır. Kölenin, önce kimliğini yokeden köleliği yenmesini, ilk kurşunu kendi köle kimliğini yok etmek için sıkıştırdığını anlatır. İlk kurşun, bu anlamda ideolojik bir olgudur. İdeolojik bir cephe savaşıdır. Eruh-Şemdinli olayını *sömürgeciliğe sıkılan ilk kurşun* saymak, Mazlum Doğan'ı Çağdaş Kawa saymak gibi tipik bir PKK mantığıdır. PKK'nın bu mantığı, tarihi kendisi ile başlatan sarsak bir mantıktır. Bu mantık, Türkiye pratiğinde, Koçgiri'de, Piran'da, Ağrı'da, Dersim'de patlayan silahları ve dökülen kanları görmez. 49'ları, 23'leri, 15'leri, TKDP'leri, DDKO'ları, Komal'ları vb. görmez...

Beşikçi'nin, Eruh ve Şemdinli olayları ile ilgili olarak öne sürdüğü *sömürgeciliğe sıkılan ilk kurşun* tezine katılmıyorum. Eğer, Koçgiri'den Dersim'e uzanan kanlı tedip ve tenkil sürecini saymaz isek, TC *sömürgeciliğine sıkılan ilk kurşun –bütün eksikliğine ve kusurlarına rağmen- Diyarbakir DDKO duruşmalarında Ocak Komünü diye adlandırılan 9 kişi tarafından mahkemeye sunulan İddianameye Cevap metnidir*. Kürt insanının zalim ve vahşi asimilasyon ve jenosid eylemlerinden sonra TC karşısında ideolojik cephe savaşına girmesinin ilk siyasal eylemi ve yazılı belgesi sözünü ettiğim İddianameye Cevap metnidir. Bu metnin arkasında 49'lar (1959), 23'ler (1963), 15'ler (1965), TKDP (1965), Doğu Mitingleri (1967), Doğu Anadolunun Düzeni (1967), DDKO (1969) gibi bir birikim vardır. Ancak, bu birikim, henüz TC ile ideolojik düzeyde cephe savaşını göze almış değildir. Sorun, Doğu sorunudur. Doğu Halkımızın sorunudur. Mahrumiyet Bölgesi sorunudur. vb.

Diyarbakir mahkemelerinden yükselen ses ise, Kürt olma sesidir. Kürdistan olma sesidir. Kürt insanı bu çetin direnişten sonra, TC'ye karşı verilen bu çetin ideolojik savaştan sonra, kendi kimliğine sahip çıkma cesareti gösterebilmiştir. Burada bir parantez açarak sözü Beşikçi'ne bırakalım: "1971 Doğu Duruşmaları, Kürtlerin tarihinde çok önemli bir dönemin açılmasına neden olmuştur. Duruşmalar sürecinde Kürt insanı, kendi kimliği üzerinde, Kürt halkı, Kürt toplumu, Kürt tarihi, Kürt dili, Kürt kültürü, Kürt edebiyatı, Kürdistan gibi kategoriler üzerinde düşünmeye başlamıştır." (agk. S9) "Son dönemlerde Kuzey Kurdistan'da Kürt ulusal bilincini geliştiren önemli olaylardan biri, kuşkusuz 12 Mart 1971 duruşmaları ile başlatılan Doğu duruşmalarıdır. Kürtler doğu duruşmaları sırasında ilk kez, sistemli, kararlı ve bilinçli bir şekilde Türk devleti karşısında, kendi Kürt kimliklerini savunmuşlardır." (abç / agk s40) Beşikçi'nin, olguların sitematik izlemi ve gözlemi ile elde ettiği sonuç budur ve bu doğrudur.

DDKO'nun Diyarbakir zindanlarında verdiği ideolojik mücadele 70'li yıllarda politik ürünlerini verdi. KOMAL Yayınevinin açtığı alanda filizlenen Rizgarî, bu mücadelenin politik biçimlenmesinden başkaca bir şey değildi. Diğer siyasi güçlerin de elbette katkıları vardı ama, resmi ideolojinin teşhiri açısından olsun, resmi ideolojiye karşı tavizsiz mücadele açısından olsun yolu açan ve döğüşen ideoloji Rizgarî çevresinde

yapılmaktaydı. Nitekim, PKK'da Rizgarî'nin açtığı ideolojik – politik alanda örgütlendi. İlk dönemlerde, Kürdistan devriminin teorisini

Rizgarî yapıyor, pratiğini biz yapacağız diyenler, Rizgarî'nin açtığı alanda örgütlenmek isteyen UKO'cular, Apo'cular vb. idi. Bugün Rizgarî'nin ülkede etkin bir güç olmaması esasa ilişkin bir konu değil. Özellikle devrimci dalganın yükseldiği ve örgütsel önderliğe en çok ihtiyaç duyulan bir dönemde (1978-79) Rizgarî'nin ikiye ayrılmasının tarihsel sorumluluğu, halen Rizgarî'nin önderleri ile

Rizgarî'ye dışarıdan müdahale eden siyasal güçlerin üzerindedir. Ama, ideolojik bir çizgi olarak Rizgarî hala Kürdistan'da özgün ve Kürdistanî niteliği ile canlı ve dinamik bir olgudur. Neresinden bakılırsa bakılsın, Kürdistan'da niteliğini kaybetmeyen ve de asıl, ne ideolojik bir merkeze ve ne de bölgede hesabı olan herhangi bir devlete bağımlı olmayan bu özgün ve Kürdistanî ideolojik birikim, belki de bu temel nitelikleri itibarıyla elit bir kadro ile sınırlı kalmaya zorlanmıştır. Bunun en somut örneği 12 Eylül sürecinde Suriye'de yaşandı. Suriye'nin Kamışlı kentine geçen 3 Rizgarî militanı, Suriye'de karargah kuran Güney ve Kuzey Kürdistanlı tüm siyasal güçlerin gözlerinin içine bakıla bakıla 12 Eylül vahşetine teslim edildiler. Bu satırların yazarı, Şam'a gitmek için iki yıl Suriye elçilikleri ile boğazlaştı. Sonuç olarak, Suriye'nin koyduğu kurallar yerine getirildi. Şam'dan bir Kürt hareketinin aracılığı ile Suriye'ye giriş vizesi sağlanabildi.

Adına Berqîye denilen ve Suriye polisi tarafından havaalanına çekilen bu telgraf olmadan, politik mültecilerin Suriye'ye girmesi mümkün değildi. Bu da Suriye polisinin bütün ilişkileri kendi denetiminde tutmasının en kestirme yolu idi.

Öte yandan aynı süreçte Suriye'de üstlenen prosovyet gruplar, Rizgarî'yi troçkist, dolayısıyla Amerika'nın hizmetinde bir siyaset olarak takdim ediyorlardı. Apocular ise Barzanici olarak. Ve hepsi de bir ağızdan Suriye'nin anti-emperyalistliğini yerlere göklere sığdıramıyorlardı. Daha sonra kuzeyden esen rüzgar prosovyet grupları tuşa getirdi. Apocular ise Barzanilerle ittifak yaptılar. Barzanilerin imkanları içinde, Barzanilerin etki alanlarında silahlı mücadeleyi örgütlemeye giriştiler. Eruh oldum olası Barzani sempatisini yurtsever bir ilçeydi. 1971 Duruşmalarında yazar – gazeteci Fikret Otyam'ın, Adalet Partisi İçişleri Bakanı Dr. Faruk Sükan'a yaptığı ihbar sonucunu,

Barzani'ye Trabzon lastiği götürdü diye idam istemiyle yargılanan 70 yaşındaki "ağa" hatırlardadır hala. Şemdinli ise yıllar yılı Güney Kürdistan için nefes borusuydu.

Burada anlatmak istediğim, Rizgarî'nin ideolojik oluşumu değil. Kürdistan'da bağımsız, radikal siyasal bir gücün ortaya çıkmasının önündeki akıl almaz engellerdir. Bu durum, bugün çok daha çetin bir sürece girmiştir. Bu çetin süreç içinde politikayı belirleyecek ideolojik kavramlar üzerinde, ideolojik yapılanmalar üzerinde titiz bir dikkatle durmak gerekir. Sorunu, sınırlarda yaratılan gerilim içinde, baskı ve zulmun yarattığı değerler karmaşası içinde ele almak yanlıştır. Kürt sorunu, Kürt halkının insanca yaşama sorunu bölgenin – belki de dünyanın – en karmaşık, en çetin sorunlarından biridir. Bölgedeki komünist partileri bu nedenle sık sık karşı devrim saflarında yer alma talihsizliğine düşmüştür. Bir çok yiğit, yürekli anti-faşist, aynı zamanda resmi ideolojilerin taşıyıcısı ve yayıcısı durumuna düşmüştür. Kürdistan sorununu kavramak, bu sorunu tutarlı bir biçimde savunmak kolay değildir. Hele hele içinden geçtiğimiz süreçte ve hele hele PKK gibi Kürdistan'da tamiri mümkün olmayan tahribatların sorumlusu bir siyasetten söz edilince iki misli titiz ve dikkatli olmak gerekiyor. PKK'nın ne kadar Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi içinde olduğu, ne kadar onun dışında ve ona karşı olduğu tartışma konusudur. Tartışma konusu olan her olgu gibi, PKK olgusu da subjektif değerlendirmelere açıktır. Eğer, PKK olgusuna TC'nin çizdiği çerçevede bakılacak olursa, hiç kuşku yok ki tüm Kürdistanlı devrimcilerin saniye sektirmeden PKK saflarında yer almaları gerekir. Ne var ki, PKK olgusuna bir de asıl TC'nin çizdiği çerçevenin dışında bakmak gerekir. Kürt halkının mücadelesine musallat olan bölgedeki KP'lerin ve diğer ilerici güçlerin yarattığı ideolojik karmaşayı görmek gerekir. Kürt ulusunun var olma mücadelesine düşman devletlerin ve onların istihbarat örgütlerinin sürekli ve sistemli bir şekilde bu mücadeleyi kendi çıkarları doğrultusunda tutmak, kendi çıkarları içinde eritmek faaliyetlerini dikkatlice izlemek gerekir. Bunlara bağlı olarak İran ve Irak'ta sürdürülen silahlı mücadelenin deneylerini sürekli olarak yeniden ve yeniden değerlendirmek gerekir. Özetle Sayın Beşikçi'nin ilk kurşun iddiası bana temeli olmayan bir iddia olarak görünüyor.

N. BORA

*Orhan Kotan'a ait bu makale,
N. Bora imzasıyla, 26 Nisan 1990 tarihinde,
Kurdistan PRESS'in
82. Sayısında yayınlandı.*

PEŞMERGE

Zêr zanûd
Zor zanûd

Devê tîfingê mor zanûd

Orhan Kotan

Kıvılcımlar toplayarak çoğalıyorum
yanmış yıkılmış ocaklardan
karnımda savaş alanlarından bir mahşer
bir kıyamet binlerce yumruktan
atıyor yıldızlar birer ikişer
isyan
ki bir hançerdir
kandan
kan, çeliktendir,
açıktır emniyeti silahların
çırçıplak ortada namus.
ve hürriyet,

hürriyet birinci sözü kitapların.
dağlarda istiklal marşını devşiriyor
mavzerlerin mekanizması
bayrak, namluların ucunda
bağrında dinamit fitilleri
ve çakmak taşları avucunda
kıvılcımlar toplayarak çoğalıyorum...
serptiğin tohum gürüldeyerek götürür toprağa
başkaldıran halkların uğultusunu
yanmış yıkılmış ocaklar kıvılcımların
halkının gözbebekleriyle techizatlanmış
mukavemet çetelerine bağlanır antenlerim
ve çünkü döl yatakları köpük köpük gelinlerim
ve katledilmiş umuduyla hayat ve kahr
sonra açlık ve darağacı
ve simsiyah bir ağrı:
v a t a n s ı z l ı k
bundandır işte yüzümde zindanların parçalandığı
dağlarda bir gök gürültüsü gibi yaşadığım
bundandır.

korku ihanetle çiftleşir
ben silahımla
yani silahıma nişanlıdır istiklal.
ve köz kömürde tavlanan demir
ve çığlık çığlık girdapların ihtilali
çatırdarak göğeren bir orduyum
ki, aşiret halklarından destanlar getirir
çağın yürek ağrılarına kavgam.

13-15 ocak 1970

(Gururla Bakıyorum Dünyaya adlı kitabından)

Ayrı Dur, Ortak Vur!

ulus olarak Kürt
ulusunun
bağımsızlık ve
özgürlük
mücadelesine
doğrudan katkıda
bulunmak istiyorsa,

Sonuç olarak, Kürt solunun görevlerinin bilincinde olmadığı söylenebilir. Bu görevlere denk düşen kararlı ve ilkeli tavırlar geliştirmedeği söylenebilir. Kürt solunun kullandığı bir çok kavramın ve bunların başında da bağımsızlık ve özgürlük kavramlarının gerektirdiği siyasal ve ideolojik tavırlardan oldukça uzakta oldukları söylenebilir. Bu kavramların yalnızca ajitatif sloganlarda malzeme olarak kullanıldığı, fakat kavramlara denk düşen tavırlar geliştirilmediği, ideolojik teslimiyette karar kılındığı söylenebilir. Bunları kabul etmeyeceklerdir. Ama, hayat bu iddiaların gerçek olduğunu kanıtlayan yüzlerce örnekle ve belgeyle doludur. Hayat maddidir. Madde de gerçek! Gerçeği uzun süre ajitasyonla gizlemek mümkün değildir. Kürt solu, kullandığı kavramların hakkını verecek kadar cesur ve kararlı olmak zorundadır. Ters, şimdiye kadar olduğu gibi, şimdiden sonra da kitlelerin katlini ve hareketin yenilgisini getirmekten başka işe yaramayacaktır.

Türk solu ise, ezen ulus solu olarak ezilen ulusun mücadelesine önderlik etmemiş, edememiş, edemiyor... Bu somut ve gerçek bir durumdur. Parçalanmış, kan ve vahşete boğulmuş Kürdistan'ı, Türk solu ne yazık ki, gündemine bir türlü almamış, alamamıştır. Nadir istisnalar dışında, ne zaman ki Kürtler, Kürdistan sorununu maddi olarak dayatmışlarsa, o zaman Türk solu, "bizim bir de milli meselemiz var" diyebilmiştir. Ancak, ezilen ulusa yardımcı olmak, ezilen ulusun sorunlarını irdelemek, gün ışığına çıkarmak yerine, Kürdistan'dan gelen devrimci dalgayı küçük hesaplarla, dar grup çıkarları içinde eritmeyi daha önemsemiştir. Ancak açık söylemek gerekir: Kürdistan sorununda ideolojik olarak ne kadar yol katedilmiş ise, bu

bizatihi Kürdistanlı Marksistlerin bitip tükenmez inatçı çalışmaları ile katedilmiştir. Bugün bu sorun eğer durmadan kanıyor ve karmaşıklştırılıyorsa, bunda Türk solunun açık ya da dolaylı karartmalarının rolü küçümsenmeyecek kadar çoktur. Günü gününe yaşıyor, görüyor, duyuyoruz... İsrail burjuvazisi, Beyrut'ta ölüm kusarken, İsrail kentlerinde binlerce demokrat yahudi, kendi burjuvazisine kafa tutuyor, savaşı lanetliyor. Fransız sömürgecilğine karşı direnen Vietnam için, Fransa'dan giden silahları liman işçileri gemilere yüklemeyi reddetmişlerdi. Başka örnekler de gösterilebilir. Ama, Türk ordusu Kıbrıs'a ölüm taşıırken, DİSK gibi bir örgütün, işçiler arasında Türk ordusuna yardım kampanyası açtığı da biliniyor. Aynı ordu, Kürdistan'a kan, ölüm, vahşet saçarken, demokratların, "komünistlerin" alkışlarına mazhar oldukları da biliniyor. Dersim dağları alev alev yanarken, Munzur'da su yerine insan kanı akarken, kendisine komünist diyenlerin, bunu, bu kanlı ve vahşi eylemi "enerjik reformlar" diye alkışladıkları unutulmamıştır. Bu yüz karası mirasın sahibi olan Türk solunun, ikide bir karşımıza geçip, yok burjuva milliyetçiliği idi, yok ayrılıkçılıktı gibi ahkam kesip ultra devrimci fiyakalar atması hiçte hoş görülür bir tavır değildir. Türk solu, biraz hiza mesafe alıp, sıraya girmesini öğrenmek zorundadır. Sırtında bir kambur gibi taşıdığı mirastan kurtulmak zorundadır. Artık '82 lerde, "halklar yoktur, halk vardır", "sömürge tezini savunanlar emperyalizmin ve Kürt burjuvazisinin uşaklarıdır", "Kürdistan için alternatif iktidar ışı" gibi ipliği pazara çıkmış gerici tezlerle oynamaktan vazgeçmek zorundadır. Kürt halkı üzerine zar atmaktan vazgeçmek zorundadır. Türk solu, eğer ezilen

kendi ülkesinde devrim merkezlerinde örgütlenip mücadele vermesini öğrenmek zorundadır. Devrimin merkezleri işçi sınıfının yoğunlaştığı büyük sanayi merkezleridir. Hakkari dağlarına bakıp hayal kurmak kolaydır. Ama, iki yıldan beri legal ve yarılegal bir çalışma alanı olarak Türk-İş gibi milyonlarca işçiyi içinde barındıran bir gerici sendikada çalışmayı örgütlendirmek zordur. Dokuz saat bir eylem biçimi üzerinde tartışmak, ikibuçuk saat bir toplantı yönetimi uğruna ter dökmek içler acısı bir durumdur. İki yıla yakın bir süredir devam eden askeri yönetimin şefleri, üniformalarını çıkarmaya hazırlanmaktadır. Ama, diktatörlük devam edecektir. Fakat en azından, "askeri faşist diktatörlük" kavramındaki "askeri" sözcüğü tarihe karışacaktır. O zaman dokuz saat tartışmak için arkadaşlar hangi kavramı öne çıkaracaktır? Geçici programlar, duygu üzerine yükselen taktikler proleter devrimcilerin tavrı olamaz. Proleter devrimci odur ki, günün geçici sorunları karşısında bocalamaz, günün geçici sorunlarını büyük temel düşüncenin potasında eriterek çözümler. Suni saflaşmalara hayır! Ayrı Dur, Ortak Vur!, Teorik taviz verme, ilkeleri pazarlık konusu etme! İlkeli birlik, ilkeli mücadele!, İdeolojik mücadele, politik dostluk!

Orhan Kotan'a ait, 38 sayfalık broşür, Dengê Komal tarafından "Ayrı Dur, Ortak Vur" ismiyle, imzasız 1982 yılında yayınlanmıştır. Okuduğunuz bölüm, metnin son üç paragrafından özetlenerek alınmıştır.

Hevalê Hêja Orhan Kotan

Te pêdiviyên demê wek rûşenbirekî serdemî, dijî
tirsê matmayînê û dijî tirsê mirînê; bi dilê xwe yê
geş û bi ramanên xwe yê afirandêr wek şaneyên
dîrokî dixist rojevê.

Te bi rakirina serçavka xeteran û tirsanan re,
sirûdên efsaneyê xwenaskirinê ava dikir.

Te bêçareserî û bêhêvî dikûşt...

Jîndariya berhemên te bêguman divê para me gişê
be. Bi koçbariya te ya ebedî em gelek xemgin in...

Nezîr AKAT

Têkoşerî Hêja...

Ar û av radiwestin. Şev, cend caran bî mayî, bi
kirasê qizaniyê serê sibê xwe li ba dike. Dar û ber
namirin, aj didin bi gelek rengan, lêdana dilan
dîkarin rawestin, lê lehiya hîzr û bîr e tu astengan
nasnake.

Dizanim "nîfrîta" bêmîrê lêdana dilê te rawestand,
ê di bî tenê bayê têkoşîna te û yê wekî te, dîkarin
ajiroyên terribî bikin, bihêjin.

Xwezî her têkoşerekî wekî te, heyvanî xebatê ji
mêjuyê re hiştiba, xwezî her têkoşerekî wekî te
karîba di ber xwe bida, xwezî, xwezî....

Bila serê me teva sax be...

Hamû KILIÇASLAN

Hevalê Hêja

Tu têkoşîna welatê de neferek bûn. Te bi nivîsandinê
xwe xebatekî pir hêja da. Te ne bi nivîsandina xwe
tenê kar û xebatê bi milteçîtiyê ya xwe jî li hember
dijmin xebatekî pir hêja da...

Serê me hemûya, serê gelê Kurd sax be...

Hesen SELİM

Havrê Hêja...

Te jiyana xwe jî têkoşîna gelê xwe da. Tu di bin
hovîtiya dijminê de ne lerizî. Di rojên bî êş û bê
hevîtiyê de te hevî da. Tu bûyî ronahî û te rohnî da.
Ne mihacirî û ne alojiyên we û çavsortiya dijminê tu
ji reya te ya rast ya têkoşîna gelê ne da alî.
Te di bîra me de bi û emê berxwedana te
bidomîn...

EW

Ew ne bayî evîniyê bû

Bayikê bê bext û tirsonek bû

Ko ez û tu qoştîn

Gul û gelsengên nu çandin miştîn

Gulên me bê bilbil

Bilbilên me stoxwer hiştin

Ew ne bayê evîniyê bû

Bayikê bê reng û tirsonek bû

Ez û tu qoştîn...

Lezgîn SALIH

Ji malbata Kek Orhan re;

Bi dilekî jî kestî em sersexyawe dixwazin.
Bila serê me û gelê Kurdistanê saxbi...

Ser navê malbata KIZIL

Dicle Zinar SORAN

Me hevalê hêja Orhan Kotan wenda kir...

Mirin dawiya jiyana ye... Heke jiyana, bûyên hebe,
mirin jî heye... Normal e...

Lê, tiştê ne normal e: emê ku hin kes wexta xwe ya
hêja de an jî berhemdayî de lerin ew zor e,
zahmet e...

Hevalê Orhan jî demek wisa de ji nav me barkir.

Lê gelê Kurd, kesên ku jibûna azadî û
serxwebûna we kol û emek dane
bîra nake û bide jiyandin...

Serê gelê me û malbata wî sax be...

Kazım BUDAK

Şaîr, rojnamegerê ku li ser siyasetê qelama xwe ya tûj bi kar daniya li surgunê çû ser heqîya xwe...
Orhan, rojnamegerekî hêja û xebatkar bû. Ji Kurdistan Pressê nasandina min pê be çêbû û deh salan berdewam kir. Bîranînên me jêde bi hev re çênebûn. Lê di duva “SIDA, Kurdistan Press, Baksî Hause” de hinek sohbetên me çêbûn...
Gelek bi ditînên redîkal derket qada ser, lê bi “Realîte” yê realîteya welêt nas kir, ew pirseke ku divê di duwerojê de muneqeşe bibe... Lê bi a min, Orhan Kotan ne siyasetvan, lê wek şaîr û ronakbîr bête nîrxandin.
Hêja Orhan axa te adan be û pir be...
Te li pey xwe berhem hiştin ji ber wê tu yî neyê ji bîr kirin...

Halim CAN

Gelê Kurd egid xwe yê hêja Kek Orhan berze kir...
Lê Kek Orhan, jiyana xwe da gelek berhem hêja ji bo ronîkirina dîroka Kurdistanê li piştî xwe hiştin.
Gelê Kurd wî karê wî yî hêja tu demê we ji bîr neka...
Bila serê gelê Kurd û malbata wî sax be...

Nebi BAL

Hevalê Hêja Orhan;

Ev roja reşbîr ez dîlxemgin kir. Lê ezê yadên rojên xwe te weynim bîra xwe. Ew demên xweş me bi hev ra li bajarê Uppsalyê derbaz kirin...
Te jî miltecîbûnê qet hez ne dikir. Te ne dixwast li welatê xeribiyê bijî... Rast e, xeribî malxirabiye, weraniye...
Birayê Hêja,
Ezê axa zozan û çiyayên Kurdistanê ji bo te diyar tînim. Em li axa welêt gornebûn, lê axa welêt avê di gora me de hebe...
Di bihiştê xweşbin de raweste.
Birayê te...

Sores ZÎREK

Halsningar fran Elin Claeson....

Som önskar att kurderna skall bli överens med varandra snart!

Sevgili Orhan Abi,
Seni; Kürdistan tarihini destanlaştıran şiirlerinle tanıdım ilk. Derin bir kültür hazinesinin tarih bilinciyle harmanlanan yazılarını okuduğum zaman, “namusun mihenk taşında vuruşma”nın ne anlama geldiğini daha iyi kavradım. Seninle tanışmak, şiir tadında bir sohbet yapmak en büyük özlemimdi. Seninle konuşup, tartışmak istediğim o kadar çok şey vardı ki... Ne yazık ki “Gri göklerde bin yıllık keder, ecnebi sokaklarda yalnızlık”ın kolgezdiği mültecilik koşullarından dolayı bu özlemimi gerçekleştirmeye fırsat bulamadan, ölüm fırsatını bulup seni bizlerden aldı.

Son dönem savunduğun tezlerinin bazıları, sana duyduğum derin saygı ve sevginin yanına bir parça öfke de eklemişti. Bize; namusun mihenk taşında vuruşma cesaretini ve dünyaya gururla bakmayı öğreten Orhan Abi’nin savunduğu bazı tezleri kabullenememenin öfkesiydi bu öfke. En çok da bu nedenle seninle tanışmak ve tartışmak istiyordum. Sana en çok ihtiyacımızın olduğu, karargahların işgal altında, mevsizlerin suskun olduğu bir dönemde bizleri bırakıp gittin. Fakat bize yol gösterecek çok önemli ve büyük bir miras bıraktın. İnançların uğruna, dosta-düşmana karşı sürdürdüğün cesur ve onurlu bir mücadeleyle dolu yaşamın, militan bir şiir gibi olan yaşamın, bize dünyaya gururla bakmayı ve namusun mihenk taşında vuruşmayı öğretmeye devam edecek.

Huzur içinde uyu bin yıllık kederimizin usta şairi. Çünkü; “kanında fırtınalar dolaşan bir ihtilal neferi gibi, dünyaya hedefine yönelmiş namlulardan bakma”ya dair sana söz veriyoruz.

HİVA ZERYA

Hevalê Hêja Orhan;

Em bi dilekî xemgin bi mirinatê hesiyan. Te bi xebata xwe ya siyasî û edebî gelek berhemên hêja li du xwe gelê kurd hişt.
Bila serê malbata te û serê gelê Kurd sax be...

Kovan AMEDÎ

Orhan...

Min tu bi riya “Kurdistan Press” naskirî, bi çûna te gelekî xemgîn bûm. Bila kesên te û miletî me sax be...

Barêş BATTE

Sevgili Huriye Abla,

Orhan'ın vefatını gazetelerden okudum, hüznü duydum. Size, Mehtap'a, Mümtaz'a, Müfit'e, Müşide'ye, Müfide'ye, Nesimi'ye, Erdal'a, yeğenlere başsağlığı diliyorum. Size, çocuklarınızla, torunlarınızla sağlık dolu uzun yıllar diliyorum. Saygılarımı, selamlarımı yolluyorum.

Özel Tip Cezaevi
16013 Bursa

İSMAİL BEŞİKCİ.

Kürdistan devriminin yiğit savaşçısı, ihtilal şairi, büyük kuramcı can dostum, parça parça olmuş yüreğim... SEN, her zaman yüreğimde ve bilincimde, onurun, güzelliğin ve cesaretin bir anıtı olarak yaşayacaksın. Doğruların, bana ve tüm insanlığa bir meşale olacaktır. Başı dik, özgürlük çiçeği abim; hırçın öğretmenim... Sana asla bu yolculukta güle güle demeyeceğim... Çünkü, onbeş yıllık zından sürecini henüz noktalamış ve seni kucaklayacağım anı sabırsızlıkla beklerken, bana bu haksızlığı yapamazsın. Seni, şimdi çok daha özledim...

Nesimi YAMAN

Orhan Ağabey,
Senden çok şey öğrendim. Öğrendiğim şeylerden en önemlisi; gerçek tarihimizi öğrenmekti. Şex Ubeydullah'ı, Şex Sait hazretlerini bana öğrettiğin için mağrur oldum. Kendimi onurlu görüyorum. Vatanimiz kadim Kürdistan'ı sevmeyi senden öğrendim. Vatanseverlik beni huzurlu kıldı. Senin de huzur içinde uyumayı istiyorum. Seni yüreğime gömüyorum...

BATTAL AZİZ.

Kürtler, düşüncesinin ve inancının militan savaşçısı olan bir önderini daha yitirdi. Yaşasın Bağımsız-Birleşik-Demokratik Kürdistan. O, bütün politik yaşamı boyunca onurlu, bilinçli bir Kürt gibi yaşadı. Ve cesur bir Kürt olarak da öldü. Onu saygıyla anıyorum.

CELAL AVCI.

KAMUOYUNA,

Komal yayınevinin kurucularından ve ilk yayın yönetmenimiz, şair, yazar ve siyasal tarihçi ORHAN KOTAN; yıllardır mücadele ettiği amansız hastalığa yenik düşerek, 9 Temmuz 1998 Perşembe günü, sürgünde yaşadığı Stockholm'de hayata veda etmiştir. O, ülkemizdeki politik yazının seçkin isimlerinden biri; Komal Yayınevi ve Kürdistan Press gibi önemli kurumlarımızın editörlüğünü yapmış bir Kürt yayıncısı; politik mücadelede kritik roller üstlenmiş bir şahsiyet ve militan kavga şiirlerinin ozanı olarak anılarımızda yaşayacaktır. Özellikle son yıllarda ideolojik-politik olarak ters düşmüş olmamıza, yollarımızın ayrılmasına rağmen, onu hep kafamızdaki ve kalbimizdeki Orhan Kotan olarak, siyasal mücadeleye ve ülkemize kazandırdığı değerlerle anmak istiyoruz. Ailesine, yakınlarına, dostlarına, sevenlerine başsağlığı diliyor, kendisini rahmetle anıyoruz...

Komal Yayınevi Genel Yayın Yönetmeni

Recep MARAŞLI

Sevgili Dostum Orhan;

Seni kaybettik ancak, Kürt halkı seni daima anacaktır. Yani Kürt Ulusu'nun içinde bir aydın, bir şair ve bir ulusal mücadelecisi olarak yaşatacaktır. Otuzbir yılı aşkın arkadaşlığımız vardı. Senki öyle yumuşak huylu, ancak düşüncelerinde ve Kürdistan kavgasında Rüstemi Zal kadar cesur ve kavgacıydın. Seni sevgi ve saygıyla anar, sana tanrıdan rahmet, tüm aile efradına ve Kürt ulusuna başsağlığı diliyorum. Müsterih uyu ey dost!

NEZİR ŞEMMİKANLI.

Canım Dayıciğim,
Bu sana yazdığım son mektubum.
Hayatım boyunca senin gibi cesur ve gururlu olacağım.
Dayıların en güzeli.
Seni çok seviyorum.

RUKEN

Kürt halkı önemli bir liderini genç yaşta kaybetti. Ermeni halkı da değerli bir dostunu.

Özellikle günümüzde Ermeni ve Kürt halklarının Orhan Kotan gibi düşünürlere ihtiyacı olduğu bir dönemde kaybetmesi bizleri derinden üzdü.

Kürt halkına ve ailesine başsağlığı diler, Ermeni halkının üzüntülerini iletiriz.

HAİG ARAMIAN.

Sevgili teyzem ve kardeşlerim, Acı haberi çok geç öğrendim. Acımız çok büyük. Ailemiz ve ulusumuz yeri doldurulamayacak bir evladını kaybetti. Tek tesellimiz onun büyük ve onurlu anısıdır.

Hepimizin başı sağolsun. Sevgili Orhan Abi, Kürt halkının mücadelesi senin yokluğunda, en güzel renklerinden birinden yoksun sürecektir. Seni ve düşünsel yaşamımıza katkılarını özleyeceğiz. Kardeşiniz

FUAT GÜNDOĞMUS

Sevgili Anne KOTAN; Orhan abiyi kaybettiğimizi üzüntüyle öğrendik. Söylenecek şeyler çok ama tam olarak ne yazacağımızı bilemiyoruz. Sizin de bize emekleriniz çok büyüktür. Ailece acınızı paylaşıyor, sabır ve başsağlığı diliyoruz. Hürmetle ellerinizden öperiz.

RECEP-NURAN
MARASLI

Bramaye Delal Orhan Kotan, Seni kardeşliğimizin sonsuzluğuna dek unutmayacağız.

Dersimli Ali GÜLTEKİN.

Değerli insan Orhan Kotan gibi yeri doldurulamayacak bir Kürt aydınını kaybetmenin derin üzüntüsü ile, başta yakınları ve mücadele arkadaşları olmak üzere hepimizin, hepimizin, bütün bir Kürt halkının başı sağolsun diyoruz.

Hamburg-Almanya

NAZIM DOĞAN, CAFER
ŞAHİN, ZEYNEL ŞAHİN,
MAHMUT CANBAY, BAYRAM
LACİN, HİDİR DİLLİ,
HAYDAR DİLLİ, OZAN ŞAHİN,
KEMAL YILDIRIM

Orhan Abi!

Böyle bir günde bu acıyla neler yazılır bilemiyorum. Seni tanımak güzeldi. İsveç'te tanıştığım ilk birkaç insandan biri olmuştun. Bana gülmenin çok yakıştığını, böyle neşeli gültüçükler saçan insanları sevdiğini söyledin hep. Her karşılaşmamızda beni tanımakta zorlanır ve şakayla azarlardın: "Saç modelini değiştirme, her defasında yeni bir insan oluyorsun" derdin.

Sevgiler.

SANİYE.

Sevgili, saygılı Orhan Abi! Seni kaybettik. Acı bir şey. Yaşarken sana söylemek istediğim satırları buraya yazacağım. Biz gururla baktık dünyaya. Daha fazla gururla bakabilecektik, eğer hep beraber arkadaşlığı, kardeşliği, özgürlük tutkumuzu, beraberliğimizi, cesaretimizi, mücadelemizi ideolojiye kurban etmeseydik. Ruhun bu dünyada huzur görmedi. Öbür dünyada huzur içinde olsun.

NEDİM ÖZBİNGÖL

Orhan ağabeyi kaybetmenin üzüntüsü halkımızı yasa boğmuştur. Anısı yolumuzu aydınlatacaktır.

BEHCET TANER

Sevgili Orhan Abi, Kürt halkının mücadelesinde her zaman bulundu. Kürt halkının başı sağolsun.

MEHMET ALYAKAL

Sayın abimi hiç unutmuyacağız. Hep onun eserleriyle yaşamalıyız.

ALİ SALTİK

Ne yazacağımı hiç bilemiyorum.

İBO KAVAK

Merhaba!

Senin için söylenecek çok şey var, onları yazmaya kalksak sayfalar ve buradaki zaman yetmez. Sen, her zaman aramızda olacaksın. Seni unutmamız mümkün değil. Rahat uyu.

CEMAL ONURSAL.

Halkımız bir değerini daha yitirdi! Sizinle en son Tensta'da karşılaştık. Arabamı kenara çektim, çünkü sizi tanı mıştım. Selamlaştık ve siz bana yazdığınız bir yazıdan bahsettiniz. Onu bizzat birileri aracılığıyla sayın Şerafettin Elçi, yani DKP, Demokratik Kitle Partisi'nin Genel Başkanı'na ulaştırmamı istediniz. Daha sonra telefonlaşmak umuduyla birbirimizden ayrıldık. Son karşılaşmamız bu olmuştu. Sizi her zaman saygıyla anacağım.

D urucu u

MÜNEVVER ONURSAL

Sevgili Orhan Abi, Seni kalbimin derinliklerine gömüyorum. Rahat ve huzur içinde uyu....

S. GÜNGÖR

Hayata, Kavgaya, Halkına Sevdalı dostumun son şakası...

Halen kabustayım ve ölüm haberinin vınlayan sesi yankılanıyor kulaklarımda. O ne kadar hazırlıklı olsa ve “daha yapacak çok işim var” deyip kendisini yeni kavgalara hazırlasa da, aramızdan kanatları kırık bir kuş gibi, o şen kahkahalarından birini patlatamadan gideceğine hiç inanmamıştım. Son yirmibeş yılın

ağır özgürlük işçilerinden birisi, şiirimizin önemli bir ozanı, Kürt politikasının önemli bir teorisyeni ve süvarisi, özgür yurttaşlığı yaşayamadan böyle erken, yaban

ve soğuk ellerde ölmeyi haketmemişti. Mendebur ölümün bizden alıp götürdüğü; dostum, abim ve arkadaşım Orhan Kotan’ın şaka yaptığını düşünüyorum. Sanki gecenin bir vaktinde arayacak ve yorulana dek konuşacak. O mağrur coşkusuyla, nice dostumuza-arkadaşımıza mezar olan körolası “muhaceret elleri”ne kükreyecek. Belki de; “Biz gittik, kalanlar sağolsun” diyecek Mevlana gibi. Özgürlüğün bu yiğit kavgacısı, düşündürü, dava adamı yok artık! Aşka, hasrete, memleket ve insan sevgisine adanmış şiirler yazarak, acılara –acılarımıza- açık bir umut kapısı bırakmak için didinen Orhan abi; dizelerin “Asi karargahların uğultusu” tam da umutların tükendiği, gözlerin kahramanları aradığı bir zamanda, bizi bizle başbaşa bırakıp gitti. Geride kısacık bir ömre sığdırdığı kavgalar, yayınlar, fırtına yaratan önsözler, yazılar ve şiirleri kaldı. Artık masanın başına oturup, geride bıraktığı anlamlı uğultuların izini yazılarında, şiirlerinde sürmekten başka seçeneğimiz yok. Geldiği gibi; saf, anadan üryan idealleriyle, bin yıllık acılara duyduğu hınçla ayrıldı Orhan abi.

“İnsan soyunun sefaleti”nin her türlüşüne tanıklık ederek, mezbahada tavuk boğazlanır gibi, insanların doğrandığı bu soykırımlar çağında, yüzakı ile dizelerindeki gibi “yalansız ve yiğitçe” yaşadı ve çağına tanıklık etti. Tam da filmlere konu olabilecek “Doğulu bir aydın” gibi öldü. Yine de seviniyorum: Celadet Bedirxan Bey gibi bir “kuyu başında”da ölebilirdi. Veya Memduh Selim Bey gibi kütüphanesi talan edilip, haraç-mezat satılabilirdi. Bunların hiçbirisi olmadı. Ama ölümü çok hazin oldu Orhan abinin. “Ölüyorum” demeden, gözlerimizin içine baka baka, kendini ne idüğü belirsiz gürültülere kaptıran “Kürt muhacerat dünyası”nın duyurgalarını yitirmiş ruh haline öfkesinin doruğunda olduğu bir zamanda gittiği Karolinska hastahanesinden bir daha çıkmadı.

Yaşar KARADOĞAN

Y.Karadoğan'ın Orhan Kotan'ın anısına hazırladığı 35 sayfalık metninden alınmıştır.

Orhan ile ilgili söz söylemek gereksiz. Çünkü, O söylemediği hiç bir şey bırakmadı... Orhan, herşeyi söylemişti, hem önsözü ve hem de son sözü...

Otuz yıllık bir arkadaşlığımız vardı. Bana hep derdi ki; “Baksi, fazla içme oğlum, alçak herif, fazla içme bak ölüm yazını ben yazacağım” Ne yazık ki, öyle olmadı... Ki, öyle olmasını çok isterdim.

Dün akşam, O’nun ölüm yazısını ben yazdım.

Ölmeden üç gün önce benden hatırlarmaya gelmişti... Ama, temelli bir hatırlı olduğunu anlayamamıştım. O’nun yanına gidene dek, mücadelesini devam ettireceğim.

Ölüm, anan öle, bacın öle senin... Orhan’ımı da aldın benden...

Mahmut BAKSİ

Kurden Cuhî

Li Îsrailê 150.000 Kurd dijîn. Ew, Kurdên cuhî nin. Min nizanibû... Ji bo mun gelek xerib e. Ew, di sala 1951'an de ji Tirkîyê, Iran û Iraqê bi zorê hate derxistin. Di sala 1951'an de li Turkîyê iktîdara Bayar-Menderes li ser hikûm bû. Ji bo çi ew ji Tirkîyê avêtine, ji bo çi 1951'an de? Ez hê van tiştan nizanîm...

Di bingehe de, ez naxwazim van tiştan di vî nivîsarê de binem ziman. EV, tenê bîranînek kurt e. Kurdistan Press her roj bi alaqaqî hê firehtir, hê dostir û he germtir di riya xwe de dimêşe. Di vî navberî de tevrên reş jî li dora Kurdistan Press'ê di reya xwe de dimeşe. Ji xwe re hacetên nû dibîne û înat dike. Bi înadên xerîp û paşweru, pêşîya firotin û belavkirina rojname astengan datînin. Me ev tişt jî qadîrên wan yê jor gotîbûn. Belê, ew kesên, ku pêşîya firotin û balevkirina rojname astengan datînin, her sibehê rojnamekî Milliyet yan jî Tercuman ji bufa distînin. Vê yekî jî bîr nakin. Berê ku, hejmara pêşî a Kurdistan Pressê biweşe, gelek deng derketîbû. "Finanse kirina rojname jî aliyê CIA'ye", di pêşî de dihat. CIA, cihê xwe jî Torçkîstan re hişt. Rojname, xwedê gravê jî aliyê rêxistînek troçkîst li Fransa dihat weşandin! Dibe. Tê weşandin. Di hejmara yekê de, hevpeyvîneke bi PDK-Iraqê re, cih girtîbû, ku tesadûf bû, hacetek nû bû. Wê carê, CIA û troçkîstan cihê xwe jî PDK re terikandin. Gelek Rûmên, ku tirkî dizanin, li Yewnanîstanê hene. Li Tirkîye xwendine. Ji bilî vî jî, milteciyên 12 Îlonê li wir hene. Ew jî, dem bi

dem jî rojname nûçe û nivîsarên xwe rê dîkin. Ji texteyên reş re, "way, va ye rojname jî alî Yewnanê tê finanskirin" hate nivîsandin. Ev tişt hê berdewam kir, ku me jî poste namekî wergirt. Name jî Îsrail dihat. Zarokên wan, ku li Ewropa dixwîn, rojname jî wan re rê kirine. Gelek kêfa wan hatiye. Hin nûçan jî şandine. Di derheqa jiyan û danûstandina xwe de.

Wê çaxê, atîrek bi me ket. Niha dê çawa be? Ji we, finansmanê me zêde bûn! Niha Îsrailê jî dê pê ve bikin... baş e?

Bi taybetî jî bo kesên, ku meraqa dîkin, bibêjim... Kurdistan Press, sermayeke netewî ye, ku jî alî mambaên taybetî yê kulmek mirovan hatiye afirandin. Heta bi niha, ji xeynî alîkariya 50 kronê, ku milteciyek Kurd jî me re şandiye, me tu alîkarî tu peran jî tu deweran wernegirtiye.

Tiştê ku bala min dikşineev e: gelo qey adetek ronakbîrên welatên bindest e, ku divê sedî sed hin cihan re bî firotin? Mirovên welatên bindest, bê ku, bî firotin nikarin li ser lingên xwe rawestin? Ew nikaribûn hîmî vê yekî bin? Di bin her danûstandinê de li durutiye gerandin, ji her gavên baş re herî avêtin, bi gotinên tirs û konetî, polîtîkayê hûner hesibandin, xwe paşîya siyasetên nexweş û seqet yê welatên serdest de spartin... domandina van tiştan heta kengê tî fikirkirin...

Ya rastî, ji bo gelê Kurd bê şansiyeq mezin e!

Orhan Kotan

Kurdistan Press Hejmar; 9 / 1987

bir buğday tanesinden
bin bereket getiren
tetikte
şehvetle ürperen umut
diri bir kadın memesidir
emersin emersin
çıldırır mavzerde mermi
ve gözlerin
patlayan bir mayın cehennemi
dağlar davranıp doğrulan da
su
azgınlık çağına varanda
filiz dal ucunda sır
dostlar candarma pususundan
çıkanda:

ak elleri boğum boğum kınalı
mavide bir nazlı mavi bezenir
morda bir sevdalı mor
ve destan
şavkır alaca şafaklara
kardeşim
sesini dağlara serper şiirim
ve devşirir bereketini
dicle'de bir kanlı köpük
nemrut'ta buz
ve çeteci yürek
k o r k u s u z
çelik ışıltılı bir bıçak
çılgin bir eşkiya gözü
bir katre karanfil.

dağlar davranıp doğrulan da
su
azgınlık çağına varanda
filiz dal ucunda sır
dostlar candarma pususundan
çıkanda: umut.
diri bir kadın memesidir
emersin emersin
çıldırır mavzide mermi
ve gözlerin
patlayan bir mayın cehennemi
dağlar davranıp doğrulan da
su
azgınlık çağına varanda
filiz dal ucunda sır
dostlar candarma pususundan
çıkanda:

gün akça doruklardan
koparda gelir
umudu sevdaya katar da gelir
dost nice öfkeleri kapar da gelir
selam eder körpem,
morca dağlardan.

Orhan Kotan

Orhan Kotan'ın bıraktığı boşluk büyük. Onu her zaman saygıyla anacağız. Bütün yetenekleriyle ve eylemleriyle Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne ve özellikle bu mücadelenin stratejisinin oluşturulmasına adanmış yaşamı bizim için her zaman örnek olacak.

Şiirleri ve genel olarak bütün yazın eserleri her zaman bize yol gösterecek ve bizimle yaşayacak.

Demokrasinin gelişmesi ve mücadelenin ilerlemesi için elimizden gelen her türlü çabayı sarfedeceğimize, oluşturulan tüm ideallere ve onun yaşam amaçlarına bağlı kalacağımıza dair O'na söz veriyoruz.

Kürt-Yunan Dostluk Birliği olarak Kürt mücadelecisi Orhan Kotan'ın ölümüne duyduğumuz derin üzüntüyü dile getiriyor, ailesine başsağlığı diliyoruz.

YUNAN KÜRT DOSTLUK DERNEĞİ ΕΛΛΗΝΟ ΚΟΥΡΔΙΚΗ ΕΝΩΣΙ ΦΙΛΙΑΣ

DAMYANOS VASILADIS
DERNEK BAŞKANI

MANOLIS GLEZOS
ONUR BAŞKANI

FROSSO PANARETU
SEKRETER

Büyük bir şair gitti... Değerli bir insan, gerçek bir mücadeleci... Sadece Kürdistan değil, bütün dünya daha da yoksullaştığını bilmek zorunda.
O, bizim "uygar" dünyamızda tanıdık biri değildi. Büyük salonlara uğramıyordu. Uluslararası ödülleri yoktu. Lanetlenmiş, yasaklanmış bir insandı. İlegal, terörist, devrimci ve tehlikeliydi. Çünkü Kürt doğdu ve Kürt olarak kaldı. Beni dostu ve kardeşi olarak nitelendirirdi ve ben bu dostluğu ve kardeşliği yaşamımda bir emanet olarak saklayacağım. Bırakın acılı vücudu uzak İsveç'te dinlensin, önemli değil. Çünkü ölmeden önce bir kağıda yazdığı son sözleri yeterli..... "ARTIK ÖZGÜRÜM!.."
Büyük dostum Stockholm mezarlığında, August Strinberg'in mezarından birkaç metre uzakta dinleniyor. Fakat ruhu; büyük bir tutkuyla sevdiği ve şiirlerinde türküleştirdiği acılı ve kederli ülkesi Kürdistan'ın üzerinde özgürce uçuyor. Saygıdeğer naaşının da birgün, yakın olmasını dilediğim birgün, güzel, özgür ve bağımsız Kürdistan'ın yemyeşil ovalarında dinlenmesini temenni ediyorum.

XARIS PLUMİDİS
Yazar – Tiyatro Yönetmeni

Değerli kardeşim
Atınoktan gönderilen kaseti
dinledim. Çok hayran verici,
saygı bir şahıs.
Şiirleri bu kadar güçten
dışarıya, kederli, kederli bir
çatıya, kederli kederli.
Umarım önümüzdeki zamanlarda
görürüz.
Belki de...
15.05.2005
Christos Kostas

PRIORITY
Xaris Plumidis
Askliou 406-8
115 72 ATHEN
GREEKLAND
Telia

Orhan Kotan'ın
Haris'e
gönderdiği son
kart

Gia ena neo kosmo
adelefia
Gia ena neo kosmo
auti η thrania
auto to aima
auti η sφαγι

Gia ena neo kosmo
adelefia
Gia ena neo kosmo
toso misos
toso pounos
tosi hypomoni

O.K
(Αποδοση στα ελληνικά
Χαρις Πλουμιδης).

Orhan'ın Ebedi Anısına...

Orhan'ın ölümünü öğrendiğimde çok acı duydum... O'nunla ilk temasım Dengê Komal döneminde oldu. 1985 yılında Dengê Komal'a gönderdiğim mektuba hemen cevap vermişti. Ve o günden sonra bir Kürt aydını ve siyaset adamı olarak ve siyaset adamı olarak dostluğumuz sürdü. Kürt hareketinin bu kaybı için çok üzülüm...

Şunu belirtiyim ki, Orhan Kotan dönemimizin en iyi Kürt aydınlarından biriydi. Ağır hastalığına rağmen dönem itibarıyla çok önemli ürünler verdi. Bir çok alanda yeteneklerini gösterdi. İyi bir şairdi. Kürt tarihi üzerine önemli yazılar yazdı. KUKM için ciddi ve teorik bir çerçevede durdu. Siyasal olarak Kürt hareketine önemli katkılarda bulundu. Son döneme kadar örgütsel çalışmalarını da sürdürdü. En önemlisi son derece ciddi bir yayını yönetti. 1987 yılında Kurdistan Press ve Kürt Haber Ajansı'nın (ANK) kuruluşuna katıldı ve yöneticiliğini yaptı. Hastalığı çok ağırdı. Yetenekli olduğu için çok çalıştı, iyi bir direnişçiydi...

Orhan ile ilişkilerimiz, 1991 yılında Rizgarî'deki ideolojik ayrılıktan sonra kendiliğinden kesildi. Ben, KUKM'nin başarıya ulaşması için bütün araçlarla mücadelenin devamına inanıyordum.... O yine de, kendi görüşleri çerçevesinde mücadelesini sonuna kadar sürdürdü. Hayatını mücadeleye adanmıştı...

Son dönem hastalığı daha da artmış, çekilmez hale gelmişti... Sonuçta, ölüm ve kader herhangi bir tercihe izin vermiyor...

Orhan için elbette çok şey yazılabilir. Şimdilik, kısaca bunları söylüyor ve ebedi anısı önünde saygıyla eğiliyorum...

Yorgo BACA
Yazar-Gazeteci

Ölüm, isyan eden, ayaklanan halklar tarafından yenilir sadece...

Sevgili Orhan,

Aramızdan ayrılalı tam bir yıl oldu.

Uzak bir ülke olan İsveç'te hayata veda ettin. Ülkenin dağlarından ve gürül gürül akan ırmaklarından uzak, soğuk ve fakat konuksever bir ülke olan İsveç'te gömüldün. Sadece Kürdistan'ın değil, bütün mücadeleçilerin tapınağına girdin, bütün dünyamıza girdin...

Sen; düşünceleri ve eylemleri uğruna işkencelerden geçen, cezaevlerinde yatan, acı çeken ve daha güzel ve özgür yarınlar için hayatlarını halklarının ulusal kurtuluş mücadelelerine adayan bütün insanların bir temsilcisiydin.

Belki vücudun, seni kallesçe yenen ve senden bacaklarını alan hastalığa yenik düştü, fakat laf dinlemez ve uslanmaz asi ruhun, düşüncelerin her zaman bize yol göstermeye devam edecek. Şiirlerinde, özgürlüğü elinden alınarak köleleştirilen ülkenin acılarını türkületirerek dile getirdin. Kölelik binyılların eseri. Fakat ateş de, özgürlük için mücadelenin, ayaklanmanın ve isyanın çok eski bir sembolü. Ülkeni sömürgeleştirilenlere karşı öfke ve kinini yüksek sesle ilan ettin. Şiirlerinde, anlamlarını yitiren kelimelere tekrar derin bir anlam kazandırdın. Ve sanki ansızın bir mucize olmuş gibi, senin "çağrı"nla isyan eden, ayaklanan Kürt, kendini yakmaya, alev alev yanmaya başladı Avrupa'nın dörtüyl kavşağında. Bombalarla param parça ettiği vücudunu dünyanın dörtbir yanına savurmaya başladı toplumsal gelişmelerin sadece seyircisi olan ve hayretler içinde donup kalan gözlerimizin önünde. İsyanın görüntüleriydi bunlar. Sen bunu biliyordun. Mücadele arkadaşların da biliyorlardı. Şimdi artık, rahat koltuklarına gömülerek sefil ve büyük bir dünyanın sadece seyircisi olan bizler de biliyoruz.

Ölüm, isyan eden, ayaklanan halklar tarafından yenilir sadece. Bu ayaklanma İster Kürdistan dağlarının doruklarında, isterse Tsiapa(Meksika) bölgesinin yüksek yaylalarında olsun... Sevgili Orhan, derinliklerden yükselen özgürlük çılgınlığınız ve adımlarınız bizimle birlikte yaşamaya devam edecek. Anıların ebediyen bizimle yaşayacak.

Olga MARKEZİNİ
İtalyan Dili Öğretim Üyesi

Doğmalar, Tabular, Fanatizm vs.

Sıradan bir gözlemcinin bile saptayabileceği bir dağılma ve çürüme dönemi yaşanmaktadır. 12 Eylül gibi oldukça iyi planlanmış ve gerçekleştirilmiş karşı devrimci bir baskın hareketinden gerekli dersleri çıkarmamak için inatla direnen dar grupçuluğun ödemesi gereken ağır bir faturadır bu... Ve ağır olduğu kadar da acımasızca tahsil edilmektedir. 12 Eylül'den önce sinir merkezleri tahrip edilen bir çok siyasi grup, bu süreç içinde objektif olarak dağılıp çürüdüler. Kırık – dökük bildiriler ve aile çevresinin okuduğu bildirilerle bol miktarda gürültü çıkarıldı. Büyük büyük iddialarla cephele, güçbirlikleri kuruldu. Ve nasıl kuruldularsa, öylece çözülüp gittiler.

Ortadoğu karmaşası içinde, tepe üstü oturmuş hayaller ve köksüz ajitasyonlarla iliklerine kadar tahrip edilen militanlar, akın akın avrupa bataklığının utanç verici ilişkileri içine savruldu. Türk ve Kürt solunun hemen hemen tüm grupları, prestijleri sarsılmış ve hareket alanları tahrip edilmiş olarak Avrupa bataklığına döküldüler. 4 yılı aşkın bir süre kaos ve kördöğüşü halinde geçirildi. Sıkıyönetim mahkemelerinde örgütlenmelerin tutarsızlığı, kofluğu bütünü ile açığa çıktı. Avrupa ve Ortadoğu'da yoğun bir deşifreyona uğranıldı. Örgütlü çalışmaya, örgüte düşmanlık

şizofrenik saplantılar haline geldi.

Avrupa bataklığına doluşan kadroların durumu ise hazindir. Sosyal yardım bürolarının önünde uzadıkça uzayan devrimciler kuyruğu, yeni "değerler", yeni alışkanlıklar, yeni eğilimler ve kötürüm saplantılar üreten zehirli bir kaynak haline gelmiştir.... Ajitasyonlar hayatın katı gerçeklerine çarpıp tuz buz olmaktadır. Türk burjuvazisinin zulmuna kapalı ve fakat istihbaratına sonuna kadar açık emperyalist metropollerde, deşifreyon ve sorumsuzluk, ahlaki ve ruhi çöküntü ile düz orantılı olarak hızla artmış, siyasi ahlaksızlık bir meslek haline gelmiştir...

Türkiye ve Kürdistan'da hayat devam ediyor elbette. Kavga da! Ve hayat dil kursları ile sosyal yardım bürolarının düz yolunda da sürüyor. Ortadoğu'daki bekleme odası ile emperyalist metropollerin arası, sanıldığı kadar tersine bir kimlik değişimini de, bir kişilişsizleşme sürecini de beraberinde taşımaktadır. Ama, ceplerinde politik pasaport taşıyanlar, aynı zamanda dövüşenlerin ve ölenlerin kanını da hemen unutmuş görünmektedirler. Bu arada unutulmuş bir temel olgu daha var; Avrupa'da örgütsel görevlerle bulunanların ve siyasi görevlerini şu ya da bu biçimde yerine getirenlerin sayısı oldukça azdır.

Çoğunluk ise kavga kaçağıdır. Kavga kaçakları, kaçaklığın utancını yaşamaya mahkumdurlar. Bu utanç, yalan dolan ile, dedikodu ile ortadan kaldırılamaz. Hele hele örgütlü çalışmaya düşmanlıkla ve temelinde küçük burjuvazinin mülkiyet tutkusu yatan tatmin edilmemiş duygular ve kültür boşluğu ile desteklenen liberal pespayeliklerle hiç mi hiç ört bas edilemez. Unutulmamalıdır ki, devrimciler Avrupa'da haysiyet imtihanına girmişlerdir. Haysiyetsizler elbette sınıfta kalacaktır. Devrimci ahlak ve devrimci sorumluluğun soyut kavramlar olmadığı Ortadoğu'daki bekleme odalarında ve Avrupa bataklığında çok daha açık görülmektedir. Günün geçici çıkarları uğruna haraç mezat ortalıkta satılığa çıkarılan değerler, inançlar ve kişilikler, kaybolmuş insanların hazin trajedisinin boyutlarını göstermesi bakımından ibret vericidir... Ve hayat devam etmektedir... Kavga da!

Dengê Komal tarafından 1984 yılında yayınlanan, N. Bora imzalı, "Doğmalar-Tabular-Fanatizm vs." isimli 49 sayfalık broşürün giriş bölümünden özet olarak alınmıştır. Broşür Orhan Kotan'a aittir

MİLİTAN DOSTLARA MESAJ

orhan kotan

yeni bir dünya için kardeşler
yeni bir dünya için bu kavgaya
bu kan
bu zulum

yeni bir dünya için kardeşler
yeni bir dünya için bu sabır
bu kin
bu sancı

aç çocukların cesetleri ve
küçük orospular
titreşir duvar diplerinde
salhane demokrasisi

dilenci sokaklarda
fukara mintanlar giyinir ihtilal
ve çünkü yaldızlı kolonyel şapkası
ve uzun beyaz sakallarıyla
finans kapital
millet meclislerinde

bağlarını perçinleyip
dolarların azgın dişlilerini
dağların damarlarına geçirmektedir.
canevinde mürteci bir intihar
cuntacı albayların
dönek devrimlerine inat
ve işgal ordularının

yüzüsuyu hürmetine
hey gözünü sevdiğimin demokrasisi
başı boynuzlusu da
eli kelepçelisi.
ve dalkavuk esnaf
ve cümle üçkağıtçı namussuzu
telgrahın tellerine kuşlar konmuyor
oturmuş körpe yüreğe

korkunun zindanları
ve suvurmuş kara türküsü açlığın
beş vaktin salahına
yoksul müslümanları

ülkem bir zulum cenderesidir işte
kıyı köşe mezbaha
orta yer giyotin
sofraya kahrır taşıyor
akşamları, ekmek yerine
ve geceye eşleriyle değil
acılarıyla çiftleşerek yatıyor insanlarını
bakmayın bayram seyran
gevişen aşaire
türkülerini ezgileri yalan
kavgaları yalan

dağların o yanında
beller büken
evler yıkan
bu yanında
soygun talan.

dönek elleri ve katil yüreğiyle ihanet
darağaçları kurmaktadır

camî avlularına
bağımsızlığın kahraman çocukları
mavzerlerin intiharında
MAVZERLERİN İNTİHARINDA
CİBRANLI HALİT SEYİT RIZA
hilali bir türküdür dersim mağaraları
ak tolgalı mirimran haykıramaz artık
suskundur, dönektir kurmayı kurultayı
ve külhani cakasıyla milli cephe
biraz maks biraz hitler
mezarda kurşunlanıyor
boğazlanan kürt beyleri
ve bir mustafa kemal
burjuva alfabesinde

bu dağlarda vuruldu boyunduruk
kınalı türkülerin boynuna
halkların kardeşliği adına
bu dağlarda değişti

gebe kadınların karnı
bu dağlarda boğazlandı **istiklal-i tam**
oysa namlular daha soğumamıştı
kanlı çocuk başlarına basarak
yürüyordu milli kurtuluşçular
milli kurtuluşçular milli katliamlara...

ekmeğimiz yoktu
mermimiz yoktu
bir can ile
bir umut ektiğimiz
toprağımız yok.
dağlar gibi yığıldı ölümler
ve ayaklar altında namusumuz

lanetlenmiş
aç
çoluk çocuk
kadınlarımız, davarlarımız

meşin ceketleri kabaralı potinleri ile
işgal orduları değil
bir kara somunu
bir baş soğanı bölüştüğümüz

sırsıta merasimsiz gömüldüğümüz
kuvayı milliye neferleriydiler

zulmun kanlı kırbağı jandarmalar
haldan bilmez
geçit vermez kanlı zılan
of off off be
ardımızda suvari alayı
üstümüzde makinalılar

*bunları birer birer anlattığımız,
nice bir kavgaya girdiğini
bilesin diyor dost.*

tifüs ve kanser
ve sıyatik
difteri
kalp yetersizliği, ülser vesaire
ve cümle illeti muzur haşeratin
bir de açlık
bir de zulum
bir de zindanlar
ıssız bir uğultudur doğanın padişahı
fideler cılız
dağlarda umudun hazin sancısı
toprağın bağrında tohum
kan revan içindedir
ve kan revan içindedir türkülerimiz:

“kış günüdür güller açmaz
dallarda bülbüller ötmez
can arzular elim yetmez
vahh lı mın
birindarım
içerden
içerden yar içerden
kes bağrım yar içerden”
işte namus
intiharı düşünür kederinden
ve bu boş tencerenin onulmaz kahrı
utanır kederinden
birebir vermeyen toprak
karasaban
yaşlı öküz
sebisübyan
aç-susuz
ne giden
ne beklenen var
ve dağlarda
çırpıplak eşkiyalar.

Soldan sağa: Mümtaz , Erdal, Orhan, Serdar ve Anne Kotan

kardeşim, dostum ve yol arkadaşım

Zaman zaman Üniversite yaşamımız da, siyasal çalışmalarım ve cezaevi süreçlerim dışında, çocukluktan bu yana 91'e kadar sürekli birlikteydik... Bu nedenle Orhan'ı yakından tanıyorum. Hayatın maddi koşulları, İsveç'teki mültecilik dünyası, dil sorunu, hastalıklar son dönem Orhan'ı başkalaştırmıştı... Bu O'nun düşünce ve siyasal dünyasına da girmişti. Elbette, Orhan için bir şeyler yazmak, O'nu anlatmak herkesten çok bana düşer. Ölümünün birinci yılında, anısına bir Kurdistan Press özel sayı tasarlanmış, bana iletilen yazılarda duygulara dayalı ve aile yapısı içinde anlatımın ağırlıkta olduğunu gördüm. Orhan'ı böyle açıklamanın doğru olmayacağını Serdar'a söyledim, uyardım. Hem de bilgi ve belge eksikliğini gidermesini istedim.

Değiştirmedim... Kendine özgü düşünce ve yorumlar ile daha çok bir vefa borcunu yerine getirme çabasını sürdürceğini belirtti. Bu tür anlatıma benim katılma olanağım mümkün olmadığından, bu kısa bir açıklama ile yetindim. İlerde kendi açımdan gerek siyasal ve kültürel ve gerekse anılara dayalı Orhan'ı anlatma olanağı bulacağımızı umuyorum. Zengin bir bilgi birikimimiz var. Bir çok mektup, belge var. Hatası ve sevabıyla nesnel bir değerlendirme gerekiyor. Bir de son dönem de üzerine atılan şaibe konusunda onu savunmanın, onu sahiplenmenin, ancak onu eleştirmekle mümkün olacağına inanıyorum. Zaten, genel olarak Kürdistan siyasal hareketlerinin ve özel olarak da bizim 93 sonrası tutulduğumuz bulaşıcı siyasal hastalıklardan sonra, 6 yıldır likidasyon, provokasyon

ve giderek dozunu artıran polisiye yöntemlerin verdiği zararlarla boğuşuyoruz. Ağır bir tehdit, tasviye ve imha edilmeye karşı karşıyayız. Her türlü ihbar, iftira, jurnal diz boyu... Benzer şaibeler bizim için de yaratılmış durumda. İğnç olan, Orhan'ın Türkiye'ye gittiği sırada gözaltına alınıp bırakıldıktan sonra edindiği bilgilere dayalı olarak, bana "senin adını da yakında çıkaracaklar ve bunu seninkiler yapacak..." demesiydi! 91 yılında aramızda meydana gelen ayrılığı da, haklı ve haksız yanları ile anılarımızda, siyasal tezlerimizin açıklanmasında elbette değerlendireceğiz. Yol ayrımına geldiğimiz günden sonra Orhan ile görüşmedik. Bu da yanlışdı. En son 97 yılında geçirdiği kalp ameliyatı sırasında kendi isteği üzerine yaptığımız özel görüşmede ciddi bilgiler verdi ve bir kaç belge de iletti. En

çok da, 77 yılında hazırlayıp, Yazı Kurulu'na verdiğim "Ulusal Sorun Ve Kürt Ulusu'nun Kendi Kaderini Tayin Hakkı" ile ilgili metnin üzerine, "bu metin bize ait değildir" ibaresi yazarak arşive kaldırmasına çok hayıflanıyordum! Bunu nasıl yaptık, diyordu. Ve bu metnin bulunmasını istiyordu. Bir de Kitle Partisi anlayışının red edilmesini o dönem için yanlış buluyordu. Nihayet Kürdistan sorununun bütün çözümleri için en azından birbirimizi dinlemenin, anlamanın ve ortak noktalarda birlikte hareket etmenin gerekliliği vardı. İçinde bulunduğumuz süreç ve KUKM'nin ağır yenilgiye uğradığı bu aşamada ayrılığımızı ve daha sonraki gelişmeleri bu yayın kapsamı içinde açmayı uygun görmüyorum.

Bizler, KUKM için oluşturmaya çalıştığımız hayatımızdaki zorlu çalışmada genel olarak kolektif çalıştık. İsimsiz birer nefer gibi durduk. Aramızdaki iş bölümünde hepimiz üzerimize düşeni yerine getirdik. Tüm çalışmalarımızı merkezileştirdik ve ortak kararla yürüttük. Bunun bir de örgüt yanı vardı ki, bu son derece zordu. Yalnız ideolojik üretim yetmiyor, bunun sunulması da ayrı bir işti. Ancak, bizim 80 sonrası cezaevinde oluşumuz döneminde Orhan'ın tek başına katkılarını inkar edemeyiz. 87 ve sonrası biraraya gelinceye kadar önemli işler başarmıştı. Orhan iyi bir şair, iyi bir kalemdi. Kürdistan için yetişmiş iyi bir unsordu. Ne Kürt ve ne de Türk cephesinde hiç önemsenmedi. Şiir ve edebiyat alanında niceleri sunuldu da, Orhan'ın ismi bile duyulmadı. Bunun elbette nedeni vardı, biz kavrayabiliyoruz! Velhasıl iyi anlatılması gereken bir insan, uzun mücadele yaşamının yerli yerine konulması zorunlu diye

"Bizler, KUKM için oluşturmaya çalıştığımız hayatımızdaki zorlu çalışmada genel olarak kolektif çalıştık. İsimsiz birer nefer gibi durduk. Aramızdaki iş bölümünde hepimiz üzerimize düşeni yerine getirdik. Tüm çalışmalarımızı merkezileştirdik ve ortak kararla yürüttük."

düşünüyorum. Son dönem hastalığı kalbini de bozmuştu. Hayatı çekilmez bir hal almıştı. Büyük bir direnç gösteriyordu. Türkiye'ye giderek yeni bir yayın için adım attı. Bu düzeyde KOMAL çevresine bazı yararlar sağlayabilmek için onlardan yardım istedi, belli ilkelerde anlaşıldılar. Realite Press'in ilişkilerini de yeri ve zamanı gelince açıklamak iyi olur kanısındayım. Ben ise rahatım. Mücadele bütünlüğü içinde ve bilincimle ölümleri özel duygularla karşılamamaya alıştım. Bu başkalarının duygularını görmezlikten gelmeyi gerektirmiyor. Tersine başka amaçlara dönük olmayan vefa borcunu ödemek iyidir, her kes şu ya da bu biçimde vefa borcunu yerine getirmelidir. Adalet denen bir şey var, eski toplumlarda bile buna uymaya büyük dikkat gösterilmiştir. Biz de eksik olan bu yanın geliştirilmesi gerekiyor. En önemlisi de ahlaki duruşu vazgeçilmez sayıyorum. Bütün açılardan mücadelenin de gerektirdiği dürüstlük çerçevesinde Orhan'a elimden gelen her yardımı yerine getirmiş olmaktan ötürü rahatım. Geçmeden belirtiyim. Özellikle bana son derece saygılıydı, bunu hiç kaybetmedi. Hep arkamda ve yanımda durdu. Zaten eski kadrolar, "iyi yetişmiş ve farklı" oluşlarını da ilerde açmaya çalışacağım. Yol ayırımından sonra bile bizi tartışmadı. Rizgarî cenahından gelen ağır

suçlamalar ve dedikodular nedeniyle, bana; "onlara söyle, senin hatırın olmasa, perişan ederim" demişti.

Orhan cesur bir insandı. Ama, hep tekil kararlar verirdi. Çok konuda da mütevazı sayılmazdı... 9 Temmuz 1998 de onu kaybettik. Ölümü bana çok acı verdi. Hem muhteva, hem de biçim itibarıyla bu acının

boyutları kırılmıyor. Ölümüne yetişemedim, mülteciliğin kahrolası sorunları ve koşullar buna engel oldu. Ancak iki gün sonra gidebildim. İsveç'te yaban ellerde yatıyor. Evet O'nun dediği gibi, "ecnebi sokaklarda yalnızlık"... Henüz mezarı bile yapılmadı. Son olarak, bir ay önce İsveç'e gidişimde bir kaç kez mezarını ziyaret ettim... Başının ucunda bir tahta var, üzerinde "Orhan Kotan – 1944/1998" yazılı. Bir de bizim koyduğumuz çiçekler solgun duruyor.

Özel olarak O'nun için duygularımı zorlamıyorum, Kürdistanlılar olarak ölümlere alıştık.. Ama, yeri doldurulamayacak biri olduğu için üzüliyorum. Son olarak üzerine atılmak istenen şaibeden rahatsızım, bunu büyük bir haksızlık olarak niteliyorum. Söylemin sahibi cemaati mutlaka teşhir edeceğiz, bekliyoruz! Orhan'ın dediği gibi; "mevzilerde bozgun, karargahlar işgal altındadır" Bu vesile ile taziye gelen, cenaze törenine katılan tüm dost ve arkadaşlara, parti temsilcilerine, sanatçılara teşekkürlerimi bildiriyorum. Geç oldu, ama iyi oldu. Orhan'ı abartılmadan, yersiz övgülerden uzak, duygusal olmayan boyutlarda, gerçek kimliğine ulaştırılması için üzerine düşen ne varsa bunu yapacağım. O'na uzun ve iyi tatiller diliyorum...

Mümtaz KOTAN

PRK-rizgarî Genel Sekreteri

KURDISTAN PRESS

Rojnameya 15 rojîn - 15 Gûnlûk Gazete

Ji bo rêxne
û dîtî
NAVNÎŞANA
DANÛ-
STANDINÊ

Eleştîrî ve
Önerîler îçîn
İLİŞKÎ
ADRESİ

POST BOX

64 051

15710 Zografou
GREECE

O şimdi O şimdi Stockholm'de Uyuyor

Kuzey Mezarlığı diye adlandırılıyor Orhan'ın derin uykuya daldığı yer. Uluslararası bir hastahane olan Karolinska'da son 15 yılını geçirmişti Orhan....

Kuzey Mezarlığı, hemen bitişiğinde bu görkemli hastahanenin. Ama, kendisi daha bir görkemli... Mezarlığın görkemlisi mi olurmuş demeyin.... Orada, Orhan'a komşu, kültür dünyasının onlarca devi ev sahipliği yapıyor...

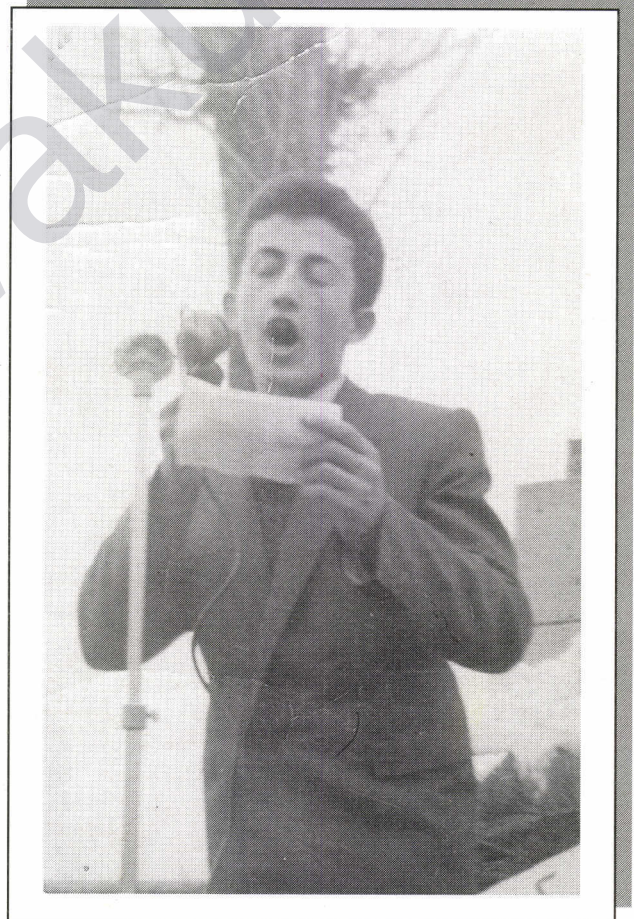
Dinamit kralı Alfred Nobel orada... Herhalde Kürdistan gerçekliğini Orhan'dan dinleyince, keşiflerine buruk bakacak...

Belman'ın eşi Luvisa, ünlü yazar August Strinberg, İsveç'in en yüksek tirajlı günlük gazetesi Afton Bladet'in kurucusu (1830) Lars Johan Hiertas, yazar Augst Blanche, Ünlü film yıldızı Dagmar Ebbesens, Wilhem Moberg, Bo Bergman bizim tesbit edebildiğimiz kültür emekçileri... Birde politikacılar, kraliyet mensupları vb. ekdenince sayı 200, 250'ye çıkıyor...

1800'li yıllarda kurulduğu söylenen Kuzey Mezarlığı'nda yaklaşık 30 bin mezar, 600 bin metrekarelik bir alana yayılmış.

Ve Orhan, araştırmancının, üretmenin, kendini yenilemenin yıkılmaz abidesi, orada, dostlarıyla birlikte derin bir uykuda...

Rahat uyu, toprağın bol olsun...

"Şifresi çözülmeyen bir haber gibi
gözlerinin içinde duracaksın..."
OK